

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

นางสาวนันทิชา ตุ่นวิชัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2564

**Guidelines for Development of Learning Management Competencies in
the 21st Century of Early Childhood Teachers under Lampang
Primary Educational Service Area Office 2**

Miss Nanthicha Tunwichai

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

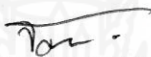
2021

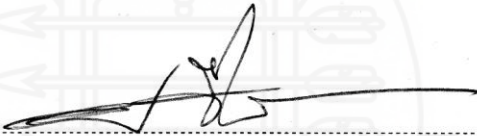
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง
เขต 2

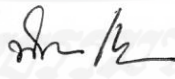
ชื่อและนามสกุล นางสาวนันทิชา ตุ่นวิชัย
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ฐิติกรณ ยาวิไชย จารึกศิลป์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ฐิติกรณ ยาวิไชย จารึกศิลป์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ผู้ศึกษา นางสาวนันทิชา ตุ่นวิชัย **รหัสนักศึกษา** 2612301040

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.จิตติกรณีย์ ยาวีไชย **จารึกศิลป์ ปีการศึกษา** 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 (2) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย (3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 จำนวน 165 คน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .96 และ .98 ตามลำดับ และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) สภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัยในภาพรวมทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัยสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง และด้านความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และ (3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย พบว่า สถานศึกษาควร (3.1) มีการสนับสนุนงบประมาณด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้มีความเพียงพอต่อความต้องการ (3.2) จัดให้มีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูปฐมวัยทั้งแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ (3.3) พัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (3.4) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูปฐมวัยพัฒนาตนเองอยู่เสมอโดยจัดอบรมพัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน และ (3.5) ส่งเสริมให้มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

คำสำคัญ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ศตวรรษที่ 21 ครูปฐมวัย

Independent study title: Guidelines for Development of Learning Management Competencies in the 21st Century of Early Childhood Teachers under Lampang Primary Educational Service Area Office 2

Author: Miss Nanthicha Tunwichai; **ID:** 2612301040;

Independent study advisor: Dr. Thitikorn Yawichai Charueksil;

Academic year: 2021

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the actual condition and desirable condition of learning management competencies in the 21st Century of early childhood teachers under Lampang Primary Educational Service Area Office 2; (2) to study the needs for development of learning competencies in the 21st Century of the early childhood teachers; and (3) to study guidelines for development of learning management competencies in the 21st Century of the early childhood teachers.

The research population comprised 165 early childhood teachers in schools under Lampang Primary Educational Service Area Office 2. The key research informants were five experts. The research instruments were a questionnaire concerning the actual condition and desirable condition of competencies in the 21st Century of early childhood teacher, with reliability coefficients of .96 and .98 respectively, and a semi-structured interview form concerning guidelines for development of competencies in the 21st Century of early childhood teacher. Research data were analysed using the frequency, percentage, mean, standard deviation, PNI_{modified}, and content analysis.

The research findings revealed that the actual condition in all aspects of learning management competencies in the 21st Century of early childhood teachers was rated at the high level, while the desirable condition in all aspects of learning management competencies in the 21st Century of early childhood teachers was rated at the high level; (2) the needs for development of learning competencies in the 21st Century of the early childhood teachers were identified and could be ranked from top to bottom as follows: the need for using learning media, innovations and information technology; the need for measurement and evaluation of learner's development; the need for instructional activities management; the need for working with parents and concerned persons; and the need for knowledge and understanding of early childhood curriculum; and (3) regarding guidelines for development of learning management competencies in the 21st Century of the early childhood teachers, it was found that the schools should (3.1) receive the supports in terms of sufficient budget for the use of learning media, innovations and information technology; (3.2) manage to have supervision and follow-up of instructional management of early childhood teachers both formally and informally; (3.3) develop the school-based early childhood management curriculum consistent with the Early Childhood Curriculum, B.E. 2560; (3.4) encourage and support early childhood teachers to have self-development by organizing training programs on development of instructional management skills; and (3.5) promote the designing of diversified learning management models that are suitable for the school context and current changes.

Keywords: Learning management competencies, the 21st Century, Early childhood teacher

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน ในโอกาสที่ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.จิตติกรณ์ ยาวินไชย จารึกศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษา การศึกษาค้นคว้าอิสระผู้ให้คำแนะนำปรึกษา ช่วยเหลือ ตรวจสอบ พร้อมแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่จนงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์อรรถนพ จินะวัฒน์ กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ให้ความรู้และข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ อีกทั้งยังช่วยพัฒนาความคิดของผู้วิจัยในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์แขนงวิชาบริหารการศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และถ่ายทอด ประสบการณ์ที่มีคุณค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย และขอบคุณเพื่อน ๆ พี่น้อง แขนงวิชาบริหารการศึกษาที่ร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ผู้บริหารสถานศึกษาครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ที่กรุณาอำนวยความสะดวกใน การเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ ครอบครัวที่สนับสนุนและคอยเป็นกำลังใจ สนับสนุนช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยอยู่ระหว่างการศึกษา

คุณค่าอันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ผู้วิจัยขออุทิศเพื่อบูชาพระคุณแต่บิดามารดาคณาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่านและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

นันธิชา ตุ่นวิชัย

กุมภาพันธ์ 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย	9
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย	18
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็น	48
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	58
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	63
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2	63
ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2	65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ชั้นตอนที่ 3–ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2....	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	68
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของในการพัฒนา สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2	70
ตอนที่ 3 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัด การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2	82
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2	88
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	95
สรุปการวิจัย	95
อภิปรายผล	102
ข้อเสนอแนะ	108
บรรณานุกรม	110
ภาคผนวก	115
ก สำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	116
ข แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	121
ค การหาคุณภาพเครื่องมือ	135
ประวัติผู้ศึกษา	140

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	การสังเคราะห์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย .. 33
ตารางที่ 2.2	แสดงภาพรวมโรงเรียนในสังกัด จำแนกตามขนาดของอำเภอ 56
ตารางที่ 2.3	ข้อมูลครูปฐมวัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปางเขต 2 57
ตารางที่ 4.1	จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม 68
ตารางที่ 4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพที่เป็นจริงและสภาพ ที่พึงประสงค์ของทางพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวม 70
ตารางที่ 4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ ของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 72
ตารางที่ 4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ ของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน 74
ตารางที่ 4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพที่เป็นจริงและสภาพ ที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการใช้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ 76
ตารางที่ 4.6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ ของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการวัด และประเมินพัฒนาการผู้เรียน 77

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง 80
ตารางที่ 4.8	ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวม 82
ตารางที่ 4.9	ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 83
ตารางที่ 4.10	ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 84
ตารางที่ 4.11	ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ 85
ตารางที่ 4.12	ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน 86
ตารางที่ 4.13	ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง 87

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็ก ตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคน ให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและ วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนา ไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่า ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2560, น. 2)

การจัดการศึกษาปฐมวัยตามปรัชญาการศึกษาปฐมวัยและวิสัยทัศน์ของ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 บนพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจ ในแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย มีส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาเด็ก ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเป็นองค์รวม และสมดุล ครบทุกด้าน ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย นอกจากนี้ยังต้องสอดคล้องกับ การทำงานของสมอง การเสริมสร้างทักษะการคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ในอนาคต การอบรมเลี้ยงดูเด็กด้วยการสร้างวินัยเชิงบวก รวมทั้งการให้การศึกษา ที่มีคุณภาพ ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วย ให้เด็กมีพัฒนาการและเกิดการเรียนรู้ตามจุดหมายของหลักสูตร ด้วยวิธีการประเมิน ตามสภาพจริงที่สะท้อนถึงพัฒนาการและการเรียนรู้ที่แท้จริงของเด็ก ซึ่งครอบครัว สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และชุมชน ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการ พัฒนาเด็กให้มีคุณภาพชีวิตไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ภายใต้บริบทของสังคม วัฒนธรรม และความเป็นไทยกับการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2560, น.3) นโยบายการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ให้ยึดหลักการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม (Holistic Development) โดยการพัฒนาเด็กให้มีการพัฒนาการ 4 ด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาสมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และเพิ่มความสำเร็จของการพัฒนาตัวตน (Self Development) และการพัฒนาทักษะสมอง (Executive Function: EF) ให้มากขึ้น เพื่อให้เด็กมีคุณค่า มีความเชื่อมั่น และภูมิใจในตนเอง และเป็นเด็กที่คิดเป็น มีเหตุผล และรู้จักกำกับตนเอง ตาม

นโยบายข้างต้น ครูปฐมวัยเป็นผู้ที่มีบทบาทและกลไกที่สำคัญ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ครูปฐมวัยต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้ชี้แนะ ผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้ ผู้สังเกต ร่วมเรียนรู้ไปกับเด็ก และเชื่อมโยงความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาและเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดแนวปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับครูปฐมวัยเพื่อให้เกิด 5 สิ่งที่มีอยู่จริง คือ 1) ครูมีอยู่จริง “ครูคุณภาพ ครูเพื่อศิษย์” 2) เด็กมีอยู่จริง “เด็กได้คิด วางแผน ทำ แก้ปัญหาด้วยตนเอง และเป็นที่ยอมรับ” 3) หลักสูตรมีอยู่จริง “ให้โอกาสการเรียนรู้และความสำเร็จแก่เด็ก” 4) ครอบครัวยังมีอยู่จริง “ครอบครัวอบอุ่นปลอดภัย มีส่วนร่วมพัฒนาเด็ก” และ 5) เพื่อนร่วมงานมีอยู่จริง “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมพัฒนา ร่วมรับผิดชอบ” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563, น. 1-3)

สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในปัจจุบัน ทำให้ครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะที่สูงขึ้น แต่การพัฒนาครูที่ผ่านมาประเทศยังประสบปัญหาใน ด้านพัฒนาครูบางประการ เช่น งบประมาณที่จำกัด ไม่ตรงกับความต้องการของครู และขาดการติดตามประเมินผลการพัฒนา และยังพบว่าการพัฒนาครูในปัจจุบันยังไม่มีเอกภาพด้านนโยบายและมาตรฐานที่ชัดเจน แม้ว่าหน่วยงานต่าง ๆ จะจัด โครงการ พัฒนาครูเป็นจำนวนมาก แต่ยังซ้ำซ้อนไม่เป็นระบบ ขาดประสิทธิภาพและขาดความต่อเนื่อง และไม่สามารถแก้ไขปัญหา ของโรงเรียนได้ตรงประเด็น (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2557, น. 17)

โดยปัจจุบันพบว่าครูมีปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ทั้งขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องจิตวิทยาและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยวิธีการท่องจำไม่ส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ความคิดแรงสอนให้เด็กอ่านออกเขียนได้คิดคำนวณ ได้ไม่ให้อิสระเด็กในการแสดงออก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550) ด้วยเหตุนี้ครูปฐมวัยจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ามีงานวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 อยู่ไม่มากนัก อาทิ กันตวรรณ มีสมสาร (2560) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 เพ็ญพรรณ ณ นคร (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะที่เลี้ยงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตลาดกระบังกรุงเทพมหานคร จิตติกานต์ เอี่ยมสอาด (2559) ได้ศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาครูและผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านแหลมจังหวัดเพชรบุรี จิรนัน นุ่นชูคัน (2557) ได้ศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งงานวิจัยที่กล่าว

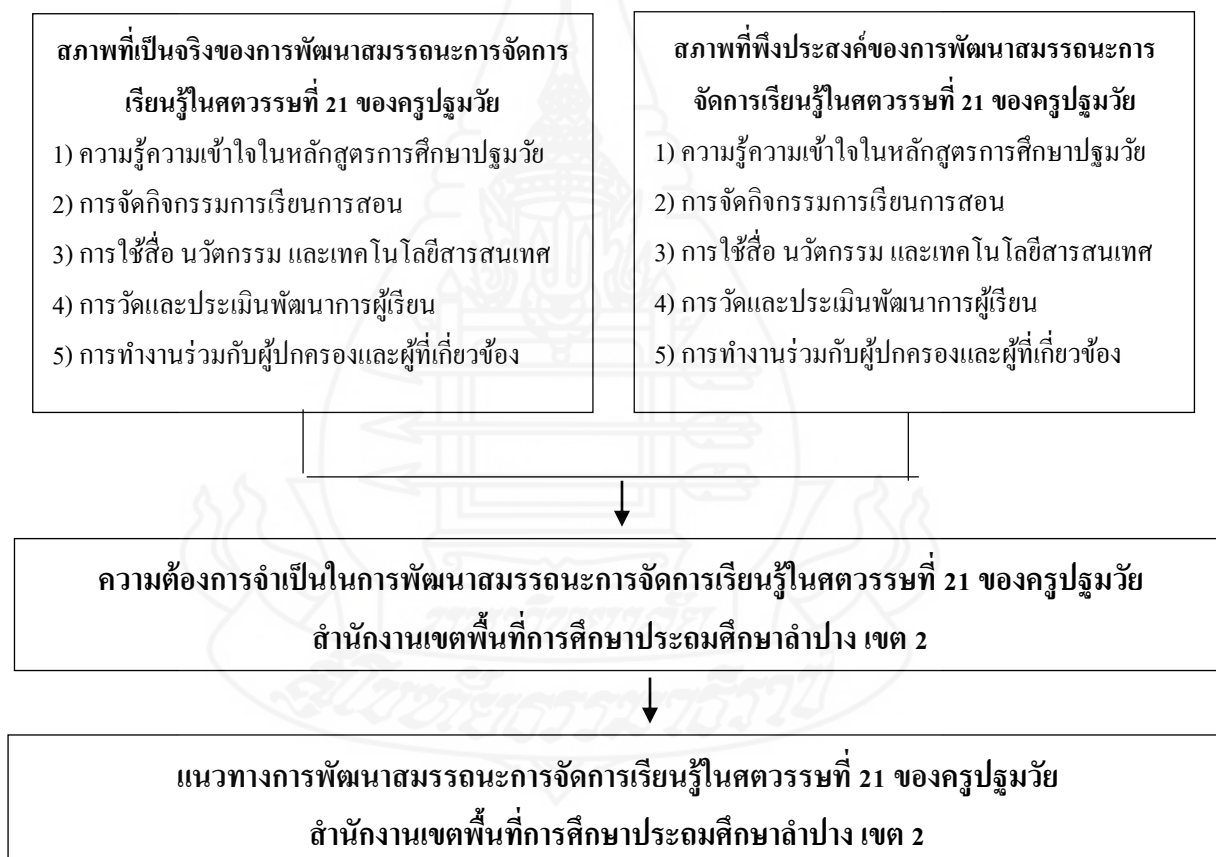
มาข้างต้นส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาสมรรถนะครูทั่วไปด้วยเหตุนี้จากประสบการณ์ตรงในการเป็นครูผู้สอนในระดับชั้นปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 พบว่าในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนของครูปฐมวัยมีอุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารจัดการทั้งด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ด้านอาคารสถานที่ที่ไม่มีความพร้อมและนอกจากนี้ในการพัฒนาครูปฐมวัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ไม่ตรงตามความต้องการมีการจัดอบรมพัฒนาครูปฐมวัยน้อยมากทำให้ครูปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ต้องหาแหล่งเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ แต่ในขณะเดียวกันก็มีครูปฐมวัยที่ไม่มีความพร้อมในการพัฒนาตนเองทำให้ยังใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเดิม ประเมินพัฒนาการนักเรียนแบบเดิม ส่งผลให้นักเรียนปฐมวัยไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ และด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 โดยจะมีการหาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาครูปฐมวัยได้อย่างได้อย่างสอดคล้องกับสภาพบริบทตามความต้องการจำเป็นของครูปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 อย่างแท้จริง

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2
- 2.2 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2
- 2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสังเคราะห์กรอบแนวคิดจากสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัยจากนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่าน ได้แก่ คุรุสภา (2555, น.1) ธเนศ ขำเกิด (2555, น. 1-2) ณัฐภัสส. ชื่นสุขสมหวัง (2556, น. 72) Pefianco (2012, pp.1-5) Lagrange and Foulke (2004, pp.10-20) UNESCO (2009, pp.1-4) APEC (2012, p.2) Edwag (2008, pp.1-5) และ Mc Connell MSP (2012, pp.1-3) มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1.1

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากร ได้แก่ ครูปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปางเขต 2 ในปีการศึกษา 2564 104 แห่ง จำนวน 165 คน

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา คือ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูปฐมวัย โดยสังเคราะห์กรอบแนวคิดจากสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัยจากนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่าน ได้แก่ คุรุสภา (2555, น.1) ชเนศ ขำเกิด (2555, น. 1-2) ญัฐภัสส. ชื่นสุขสมหวัง (2556, น. 72) Pefianco (2012, pp.1-5) Lagrange and Foulke (2004, pp.10-20) UNESCO (2009, pp.1-4) APEC (2012, p.2) Edwag (2008, pp.1-5) และ Mc Connell MSP (2012, pp.1-3) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2) การวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน 3) การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) การทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง และ 5) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความรู้ ทักษะ และเจตคติของครูปฐมวัยในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นพฤติกรรมเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ประกอบด้วย

5.1.1 ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หมายถึง ความสามารถในการจัดทำเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก มีความสามารถและมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร รวมไปถึงมีความเข้าใจในโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยซึ่งนับว่าเป็นทิศทางของการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่ครูปฐมวัยจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงสาระสำคัญของหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 รวมไปถึงการประเมินผลหลักสูตรก่อนและหลังการใช้หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เพื่อที่จะสามารถนำไปเป็นทิศทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

5.1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยครูปฐมวัยเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญในการจัดประสบการณ์เป็นผู้ชี้แนะผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้ จัดกิจกรรมแบบบูรณาการอย่างหลากหลายทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและ

รายบุคคล มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและจัดเตรียมสื่อสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนอยู่เสมอเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย

5.1.3 การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างหลากหลายมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐานเพื่อพัฒนาทักษะด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของผู้เรียนมีการเข้าถึงสารสนเทศเพื่อการพัฒนาตนเองและร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพนำโปรแกรมสำเร็จรูปในการติดต่อสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนมีความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม อีกทั้งสามารถใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น LINE และ Facebook และแอปพลิเคชันอื่นๆ รวมไปถึงการใช้สารสนเทศเพื่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพเพื่อ

5.1.4 การวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย หมายถึง การที่ครูปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีการประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลครบทุกด้านและสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดทั้งปีมีการประเมินที่หลากหลายทั้งการประเมินตามสภาพจริงจากการสังเกตการบันทึกพฤติกรรมการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานของเด็กเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาเด็ก สามารถวางแผนและเลือกใช้เครื่องมือในการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างเหมาะสม อีกทั้งยังต้องประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนด

5.1.5 การทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง บทบาทของครูปฐมวัยในการสื่อสารกับผู้ปกครองเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อร่วมกันคิดร่วมกันทำเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูกับผู้ปกครองครูกับเพื่อนร่วมวิชาชีพ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมีการจัดกิจกรรมประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองและคนในชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาและการเรียนรู้ของเด็กอยู่เสมอ

5.2 สภาพที่เป็นจริง หมายถึง สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของการดำเนินการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

5.3 สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตของการดำเนินการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

5.4 ความต้องการจำเป็น หมายถึง สิ่งจำเป็นเร่งด่วนที่ได้จากกระบวนการสำรวจและจัดลำดับความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นเพื่อนำไปหาแนวทางในการพัฒนาอย่างเหมาะสมต่อไป

5.5 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง วิธีการส่งเสริมให้ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 เกิดการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ และสามารถเข้าถึงการพัฒนาที่ตนเองสนใจและเกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ดังนี้

6.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ได้ข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการวางแผนเพื่อขับเคลื่อนนโยบายในการเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัยให้กับสถานศึกษาในสังกัด

6.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 และผู้บริหารสถานศึกษาได้แนวทางพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัยสู่การเป็นครูมืออาชีพไปใช้ในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. แนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.1 แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.2 ปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.3 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
 - 1.4 จุดมุ่งหมายของการศึกษาปฐมวัย
 - 1.5 ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย
 - 2.1 ความหมายของสมรรถนะ
 - 2.2 มาตรฐานของสมรรถนะทางวิชาชีพครู
 - 2.3 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 - 2.4 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย
 - 2.5 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับความจำเป็น
 - 3.1 ความหมายของความจำเป็น
 - 3.2 ประเภทของความจำเป็น
 - 3.3 ขั้นตอนการประเมินความจำเป็น
 - 3.4 การจัดลำดับความจำเป็น
4. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

เด็กอายุ 3-6 ปี เป็นวัยที่ร่างกายและสมองของเด็กกำลังเจริญเติบโตเด็กต้องการความรักความเอาใจใส่และการดูแลอย่างใกล้ชิดเด็กวัยนี้มีโอกาสเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้สำรวจ เล่น ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ได้มีโอกาสคิดและแก้ปัญหา เลือกลง ตัดสินใจ ใช้ภาษาสื่อความหมายมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ผู้ที่รับผิดชอบจึงมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพส่งเสริมให้เด็กสังเกตสำรวจ สร้างสรรค์และยิ่งเด็กมีความกระตือรือร้นยิ่งทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผู้รับผิดชอบจึงต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ความรักความเข้าใจความเอาใจใส่เด็กวัยนี้เป็นพิเศษเพราะจะเป็นพื้นฐานที่ช่วยเตรียมพร้อมให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนและใช้ชีวิตของเด็กต่อไปการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแต่ละแห่งจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็กและถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีการศึกษาและทำความเข้าใจในเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

1.1 แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาพัฒนาการเด็กตามวัยและตามศักยภาพที่มีความแตกต่างกันเพื่อให้เด็กเติบโตเป็นคนดีมีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อสังคมการศึกษาปฐมวัยพัฒนาขึ้นมาโดยมีแนวคิดดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กพัฒนาการเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนตลอดชีวิตทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพพัฒนาการของเด็กจะมีลำดับขั้นตอนในลักษณะเดียวกันตามวัยของเด็กแต่อัตราการเจริญเติบโตและระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่างๆของเด็กแต่ละคนอาจแตกต่างกันได้โดยในขั้นตอนแรกแรกจะเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการขั้นตอนต่อไป พัฒนาการประกอบด้วยด้านร่างกายอารมณ์สังคมจิตใจและสติปัญญาซึ่งพัฒนาการแต่ละด้านมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันรวมทั้งส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน(กระทรวงศึกษาธิการ, 2561, น. 4)

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ การพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมเป็นการคำนึงถึงความสมดุลและครบรอบคลุมพัฒนาการของเด็กให้ครบทุกด้านในการดูแลพัฒนาและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กต้องไม่เน้นที่ด้านใดด้านหนึ่งจนละเลยด้านอื่นๆซึ่งในแต่ละด้านของพัฒนาการทางด้านร่างกายอารมณ์สังคมสติปัญญาเมืองศ์ประกอบต่างๆที่ต้องการการส่งเสริมให้เด็กเจริญเติบโตและมีพัฒนาการสมวัยอย่างเป็นลำดับขั้นตอนซึ่งการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการเป็นแนวทางที่สำคัญในการ

ตัดสินใจที่จะปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรู้ความเข้าใจที่ประกอบด้วยความเหมาะสมกับวัย หรืออายุของเด็กว่าพัฒนาการในช่วงวัยนั้นๆ ของเด็กเป็นอย่างไรต้องการการส่งเสริมอย่างไรการมีความรู้ทางพัฒนาการตามช่วงวัยจะทำให้สามารถทำนายพัฒนาการในลำดับต่อไปได้และสามารถวางแผนการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการช่วยเหลือเด็กให้เหมาะสม สำหรับความเหมาะสมกับเด็กแต่ละคนเป็นการคำนึงถึงเด็กเป็นรายบุคคลที่มีความชอบความสนใจความสามารถและความถนัดที่แตกต่างกันโดยให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กเพื่อการปฏิบัติต่อเด็กที่คำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญและความเหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่เป็นการคำนึงถึงบริบทที่แวดล้อมเด็กเพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กเกิดขึ้นอย่างมีความหมายและมีความเกี่ยวกับตัวเด็กครอบครัวและชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่ ซึ่งความรู้ความเข้าใจดังกล่าวสามารถใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายการสร้างกลุ่มการเรียนรู้ร่วมกันการประเมินพัฒนาการและการสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครองและชุมชน โดยยึดหลักการตัดสินใจในการปฏิบัติบนฐานความรู้จากแนวคิดทฤษฎีและองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย(กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

3. สำหรับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับการพัฒนาทางสมองโครงสร้างและการทำงานของสมองที่มีการพัฒนาอย่างเป็นลำดับขั้นตามช่วงวัยและมีความยืดหยุ่นทำให้การพัฒนาสมองเกิดขึ้นได้ตลอดชีวิตการเชื่อมโยงต่อกันของเซลล์สมองที่เป็นเครือข่ายซับซ้อนและหนาแน่นจะเกิดขึ้นก่อนอายุ 5 ปี ซึ่งเซลล์สมองเหล่านี้ได้รับการกระตุ้นมากขึ้นเท่าใดยิ่งทำให้สมองมีความสามารถในการเรียนรู้อย่างรวดเร็วและจดจำได้มากขึ้น แต่หากไม่ได้รับการกระตุ้นจากประสบการณ์ที่เด็กได้รับอย่างหลากหลายจะไม่เกิดการเชื่อมต่อโดยการกระตุ้น เชื่อมต่อเหล่านั้นเกิดจากการที่เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือทำ ปฏิบัติด้วยตนเอง ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับพัฒนาการทางสมองเป็นการเรียนรู้จากของจริงไปหาสัญลักษณ์ จากง่ายไปหายาก จากรูปธรรมไปสู่นามธรรม โดยคำนึงถึงความสามารถตามวัยและพัฒนาการ อย่งไรก็ตามเมื่อสมองเจริญเติบโตในช่วงวัยต่างๆและเริ่มมีความสามารถในการทำหน้าที่ในช่วงเวลาที่ต่างกันจะเห็นว่าการเรียนรู้และทักษะบางอย่างจะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดในช่วงเวลาหนึ่งที่เรียกว่าหน้าต่างโอกาสของการเรียนรู้ซึ่งเมื่อผ่านช่วงเวลานั้น ในแต่ละช่วงวัย ถ้าสมองไม่ได้รับการกระตุ้นหรือได้รับประสบการณ์ที่เหมาะสม โอกาสที่จะฝึกอาจยากหรือทำไม่ได้เลย ผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องจึงเป็นคนสำคัญที่จะต้องคอยสังเกตและใช้โอกาสนี้ช่วยเด็กเพื่อก้าวไปสู่ความสามารถเฉพาะด้านในแต่ละช่วงวัย(กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

4. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นและการเรียนรู้ของเด็กการเล่นเป็นกิจกรรมการ แสดงออกของเด็กอย่างอิสระตามความต้องการและจินตนาการการสร้างสรรคของตนเองเป็นการ สะท้อนพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในชีวิตประจำวันจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ บุคคล และสิ่งแวดล้อมรอบตัว การเล่นทำให้เกิดความสนุกสนานผ่อนคลายและส่งเสริมพัฒนาการ ทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็ก การเล่นของเด็กปฐมวัยจัดเป็นหัวใจสำคัญ ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมซึ่งการเล่นอย่างมีความหมายเป็นเครื่องมือในการ เรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่ถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการการเรียนรู้ของเด็ก ขณะที่เด็กเล่น จะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมๆกับการเล่นเด็กจะมีโอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายได้ใช้ ประสาทสัมผัส และการรับรู้ผ่อนคลายอารมณ์และแสดงออกถึงตนเอง ได้เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เด็กจะรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสสำรวจทดลอง คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา และค้นพบด้วยตนเอง การเล่นช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อมบุคคลรอบตัว และส่งเสริมให้เด็กมี พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาก้าวหน้าไปตามวัยอย่างมีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

5. แนวคิดเกี่ยวกับการคำนึงถึงสิทธิเด็กการสร้างคุณค่าและสุขภาวะให้เด็กปฐมวัย ทุกคนเด็กปฐมวัยควรได้รับการดูแลและพัฒนาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันทุกคนโดยมีสิทธิในการ อยู่รอดสิทธิได้รับการคุ้มครองสิทธิในด้านการพัฒนาการและสิทธิการมีส่วนร่วมตามที่กฎหมาย ระบุไว้เด็กแต่ละคนมีคุณค่าในตนเองและควรสร้างคุณค่าและคุณภาพชีวิตให้เกิดขึ้นกับเด็กจากการ อบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาที่มีคุณภาพพร้อมกับการส่งเสริมด้านสุขภาวะทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จากการได้รับโภชนาการที่ดีการดูแลสุขภาพอนามัย การมีโอกาส พักผ่อน เล่น การปกป้องคุ้มครองจากการเจ็บป่วยและ บาดเจ็บจากอุบัติเหตุตลอดจนการอยู่ใน สภาพแวดล้อมที่สะอาดปลอดภัยและถูกสุขอนามัย สำหรับเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษหรือกลุ่มเป้าหมายเฉพาะควรได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาอย่างเหมาะสม เช่นกัน(กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

6. แนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูควบคู่การให้การศึกษา หรือการส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนอย่างเป็นองค์รวม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยหมายรวมถึงการดูแลเอาใจใส่เด็กด้วยความรักความอบอุ่นความเอื้อ ออาทรการดูแลสุขภาพ โภชนาการและความปลอดภัย และการอบรมกล่อมเกล้าให้เด็กมีจิตใจดี มี ปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นมีการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมและมีทักษะชีวิต การปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็ก การ เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กและการปฏิบัติตนของผู้ใหญ่ที่ดูแลเด็กที่มุ่งสนองต่อความต้องการ ทางด้านร่างกาย และจิตใจของเด็กโดยมุ่งให้เด็กมีร่างกายแข็งแรงมีสุขภาพดีอารมณ์แจ่มใสมีความสุข

ประพาศิตีมีวินัยรู้จักควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลดีต่อพัฒนาการของเด็กคือการที่ผู้ใหญ่ที่แวดล้อมเด็กให้ความรักความอบอุ่นการยอมรับความคิดเห็นของเด็กการใช้เหตุผลในการอบรมเลี้ยงดูผู้ใหญ่ที่ดูแลเด็กจะต้องเป็นผู้ที่มีความมั่นคงทางอารมณ์และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กใช้การสร้างวินัยเชิงบวกในการอบรมบ่มนิสัยซึ่งจะช่วยให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองมีเป้าหมายชีวิต มีวินัยในตนเองมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่นสามารถจัดการกับความเครียดและปัญหาต่างๆ ได้การอบรมเลี้ยงดู จึงเป็นแนวคิดสำคัญที่ครอบครัวและสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องปฏิบัติอย่างสอดคล้องต่อเนื่องกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

7. แนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการณเด็กปฐมวัยเป็นช่วงที่เรียนรู้ผ่านการเล่นและการทำกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัยเป็นหน้าที่ของผู้สอนต้องวางแผนโดยบูรณาการทั้งวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ ภาษา ดนตรีและการเคลื่อนไหว คุณธรรมจริยธรรม สุขภาพอนามัยและสิ่งอื่นๆ โดยไม่แบ่งเป็นรายวิชาแต่จะมีการผสมผสานความรู้ทักษะกระบวนการและเจตคติของแต่ละศาสตร์ในการจัดประสบการณ์ซึ่งแตกต่างจากการเรียนรู้ในระดับชั้นอื่นๆ เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติเหมาะสมตามวัยของเด็กเพื่อพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้บูรณาการ ผ่านสาระการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยประสบการณ์สำคัญด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และสาระที่ควรเรียนรู้ ได้แก่ตัวเด็ก บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัวและสิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก โดยออกแบบการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่ทำให้เกิดความหลากหลายภายใต้สาระการเรียนรู้ทั้งประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ที่มีการเชื่อมโยงกับการพัฒนามาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กและความสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของหลักสูตรโดยมีรูปแบบการจัดประสบการณ์ตามความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งนี้ประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กจะจัดขึ้น โดยคำนึงถึงธรรมชาติของเด็กที่เรียนรู้ผ่านการเล่นการลงมือปฏิบัติ การสำรวจ การทดลอง การสร้างชิ้นงานที่สร้างสรรค์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี การจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างหลากหลาย จะช่วยตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลส่งเสริมความชอบความสนใจและความถนัดซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาอย่างรอบด้านพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กที่มีความแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนในระดับปฐมวัยจึงยึดหลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลากหลายกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ ดังนั้นผู้สอนจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวันให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ

หลากหลายประสบการณ์สำคัญ อย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการเพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560(กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

8. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยีและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ผู้สอนสามารถนำสื่อเทคโนโลยีและการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มาสนับสนุนและเสริมสร้างการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยได้โดยสื่อเป็นตัวกลางและเครื่องมือเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้สื่อสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นสามารถเป็นบุคคลวัสดุอุปกรณ์ของเล่นตลอดจนเทคนิควิธีการที่กำหนดไว้ได้อย่างง่ายและรวดเร็วทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมเกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเองการใช้สื่อการเรียนรู้ต้องปลอดภัยต่อตัวเด็กและเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคลความเคยชินในความชอบ และความต้องการของเด็กที่หลากหลาย ควรมีสื่อที่เป็นของจริงสื่อธรรมชาติสื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็กสื่อสะท้อนวัฒนธรรมสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นและสื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่างๆให้ครบทุกด้านทั้งนี้สื่อต้องเอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าและส่งเสริมการลงมือปฏิบัติจริงของเด็กโดยการจัดสื่อสำหรับเด็กปฐมวัยต้องเริ่มต้นจากสื่อของจริง ของจำลอง ภาพถ่าย ภาพโครงร่างและสัญลักษณ์จากรูปธรรมไปสู่นามธรรมตามลำดับ(กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

9. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริงการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยวิธีการสังเกตเป็นส่วนใหญ่มุ่งเน้นกระบวนการที่ต่อเนื่องและสอดคล้องสัมพันธ์กับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้รวมทั้งกิจกรรมประจำวัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กสำหรับการส่งเสริมความก้าวหน้าและความช่วยเหลือสนับสนุนเมื่อพบเด็กล่าช้าหรือมีปัญหาที่เกิดจากพัฒนาการการเรียนรู้ไม่ใช้การตัดสินผลการศึกษา และไม่ใช้แบบทดสอบ ในการประเมินเป็นการประเมินตามสภาพจริงที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินที่หลากหลายอย่างมีจุดมุ่งหมายเหมาะสมกับศักยภาพในการเรียนรู้และพัฒนาการตามวัยของเด็กตลอดจนรูปแบบการเรียนรู้ ประสบการณ์ที่เด็กได้รับ และแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กที่มีการเก็บข้อมูลอย่างรอบด้านโดยใช้เรื่องราวเหตุการณ์ กิจกรรมตามสภาพจริงหรือคล้ายจริงในชีวิตประจำวันเพื่อให้เด็กมีโอกาสแสดงออกถึงความรู้ความสามารถ และทักษะต่างๆจากการปฏิบัติกิจกรรมหรือการสร้างงานที่เป็นผลผลิตเพื่อเป็นการสะท้อนภาพที่แท้จริง มีการนำเสนอหลักฐานในการประเมินที่น่าเชื่อถือในรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อสื่อสารผลการประเมินให้แก่ครอบครัวรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กโดยสามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใดข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการจะช่วยผู้สอนในการวางแผนการจัดกิจกรรมชี้ให้เห็นความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคนใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับ

พ่อแม่ผู้ปกครองเด็กและขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้ กับเด็กในวัยนี้อีกด้วย(กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

10. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครอบครัวสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและชุมชนการพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ซึ่งพ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมทั้งบุคคลในครอบครัวเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุดและครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้ของเด็ก สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจะเป็นส่วนสำคัญที่อบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กจึงไม่เพียงแต่แลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กเท่านั้นแต่ยังต้องมีการทำงานร่วมกับครอบครัวและชุมชนที่มีรูปแบบต่างๆเพื่อพัฒนาเด็กร่วมกัน(กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

11. แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงความเป็นไทยและความหลากหลายการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจและเทคโนโลยีส่งผลต่อวิถีชีวิตและการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมเด็กสู่ออนาคต อย่างไรก็ตามเด็กเมื่อเกิดมาจะมีส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรมซึ่งไม่เพียงแต่จะได้รับอิทธิพลจากการปฏิบัติแบบดั้งเดิมตามประเพณีมรดกและการถ่ายทอดทางความรู้ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษแล้ว ยังได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ค่านิยมและความเชื่อของบุคคลในครอบครัวและชุมชนของแต่ละที่ด้วยโดยบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมรอบตัวเด็กมีอิทธิพลต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ตลอดจนพัฒนาศักยภาพของแต่ละคน ผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบเพื่อช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาและเกิดการเรียนรู้และดำเนินชีวิตอยู่ในกลุ่มคนที่มีที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตน ได้อย่างราบรื่นมีความสุขเป็นการเตรียมเด็กไปสู่สังคมในอนาคตกับการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความหลากหลายทางความคิดความเชื่อและวัฒนธรรมโดยคำนึงถึงความเป็นไทยที่มีมรดกทางวัฒนธรรมทั้งในด้านภาษา มารยาท คุณธรรมจริยธรรม ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีที่งดงาม และที่สำคัญคือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นหลักคิดในการดำเนินชีวิตที่เน้นความพร้อม พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน การใช้ความรู้ควบคู่คุณธรรม โดยในการจัดการศึกษาต้องมีการคำนึงถึงทางด้านเชื้อชาติศาสนา เพศ วัย ความต้องการพิเศษที่เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยสามารถพัฒนาให้เด็กมีความเข้าใจในตนเองเข้าใจผู้อื่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ในแนวคิดและความหลากหลายเท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรอบด้านโดยสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอัตลักษณ์มีการวางแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้และการจัดกิจกรรมที่สร้างความเชื่อมโยงกับสังคมวัฒนธรรมความเป็นไทยและความหลากหลาย(กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

จากการศึกษาแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยพบว่าในการพัฒนาเด็กปฐมวัยจะต้องมีการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถในการเรียนรู้ โดยวุฒิภาวะของเด็กจะพัฒนาขึ้นตามอายุและประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมต่างๆที่อยู่รอบตัวเด็กการเรียนรู้ของเด็กจะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อเด็กมีความพร้อมแต่ในขณะเดียวกันก็จะต้องมีการดูแลและการส่งเสริมพัฒนาการที่ถูกต้อง มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้ที่ดูแลเด็กทั้งครูผู้ปกครองจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กโดยแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยครูจะต้องเป็นผู้ชี้แนะและอำนวยความสะดวกให้กับเด็กปฐมวัยจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ดูแลเด็กให้เป็นไปตามศักยภาพและเจริญเติบโตตามวัยมีพัฒนาการที่เหมาะสมและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.2 ปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัวชุมชนสังคมและประเทศชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2560)

1.3 จุดมุ่งหมายของการศึกษาปฐมวัย

จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาเมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัยเด็กจะบรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กำหนดไว้ในจุดหมาย 12 ข้อ ครอบคลุมพัฒนาการด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน 12 มาตรฐาน ประกอบด้วยพัฒนาการทางด้านร่างกาย 2 มาตรฐาน พัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ 3 มาตรฐาน พัฒนาการด้านสังคม 3 มาตรฐาน และพัฒนาการด้านสติปัญญา 4 มาตรฐาน กำหนดตัวบ่งชี้ซึ่งเป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีการกำหนดสภาพที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่จำเป็นสำหรับเด็กทุกคนบนพื้นฐานพัฒนาการหรือความสามารถในแต่ละระดับ อายุคืออายุ 3-4 ปี อายุ 4-5 และอายุ 5-6 ปี อีกทั้งนำไปใช้ในการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้เพื่อกำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็ก นอกจากสภาพที่พึงประสงค์ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจในพัฒนาการของเด็กอายุ 3-6 ปี เพื่อ

นำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อนำข้อมูลไปช่วยพัฒนาเด็กให้เต็มตามความสามารถและศักยภาพหรือช่วยเหลือเด็กให้ทันทั่วทั้งที่ ในกรณีสภาพที่พึงประสงค์ของเด็กไม่ เป็นไปตามวัยผู้สอนจำเป็นต้องหาจุดบกพร่องและรีบแก้ไขโดยจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กถ้าเด็กมี สภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าวัยผู้สอนควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ สภาพที่พึงประสงค์เกิดขึ้นตามวัย มากน้อยแตกต่างกันไปในเด็กแต่ละบุคคลทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ สภาพแวดล้อมการอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ที่เด็กได้รับ โดยมาตรฐานคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ 12 มาตรฐานมีดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขอนามัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสาน สัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
4. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะดนตรีและการเคลื่อนไหว
5. มีคุณธรรมจริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม
6. มีทักษะชีวิตและการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
7. รักธรรมชาติสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมและความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตามเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมใน ระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้อย่าง เหมาะสมกับวัย

1.4 ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เนื่องจากเด็กปฐมวัย เป็นวัยแห่งการวางรากฐานและเตรียมตัวเพื่อชีวิตเป็นระยะของการพัฒนารากฐานของบุคลิกภาพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมและประเทศชาตินอกจากนี้ในการศึกษาปฐมวัยยังถือได้ว่า ชีวิตในช่วงปฐมวัยเป็นวัยที่กระบวนการของการศึกษาจะเริ่มต้นเสริมสร้างและพัฒนาการเรียนรู้ซึ่ง จะต้องพัฒนาให้สูงขึ้นไปตามลำดับประกอบกับ โดยธรรมชาติแล้วกระบวนการการศึกษาของ มนุษย์นั้นเป็นกระบวนการที่มีการพัฒนาต่อเนื่องไปตลอดชีวิต(สมร. ทองดี, 2537 อ้างถึงในรัศมี

ตันเจริญ, 2544 น.5) นอกจากนี้ วัชรีย์ ร่วมคิด (2547, น.3-4) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ดังต่อไปนี้

1. ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่าเด็กปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์และนับเป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดช่วงหนึ่งเพราะเป็นช่วงวัยของการวางรากฐานและการเตรียมตัวเพื่อชีวิตทั้งยังเป็นช่วงระยะที่เกิดการเรียนรู้มากที่สุดในชีวิตด้วย

2. ความสำคัญต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักจิตวิทยาหลายท่านมีความเห็นสอดคล้องกันว่าช่วงวิกฤตของชีวิตในระยะ 5 ปีแรกเป็นระยะสำคัญในการวางรากฐานบุคลิกภาพของมนุษย์ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพของประชาชนจึงจำเป็นต้องเริ่มพัฒนาตั้งแต่ระยะปฐมวัยเพื่อให้เติบโตขึ้นเป็นคนที่มีความรู้และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมและประเทศชาติ

3. ความสำคัญต่อกระบวนการจัดการศึกษา เพียเจท์ (Jean Piaget) ผู้สร้างทฤษฎีทางปัญญาที่แพร่หลายที่สุดกล่าวว่าเด็กอายุ 2-6 ปี เป็นช่วงวัยที่เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาพูดและสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้นแต่ความสามารถในการเรียนรู้ยังอยู่ในลักษณะจำกัด ดังนั้นเด็กในวัยนี้จึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกทักษะการใช้ประสาทสัมผัสซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ที่เหมาะสมจะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการในด้านการคิดและพัฒนาการเรียนรู้เพื่อพัฒนาโครงสร้างทางสติปัญญาในขั้นต่อไปให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. การวางรากฐานเด็กและเยาวชนในการพัฒนาประเทศการพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองนั้นจะต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพก่อนเป็นอันดับแรกเพื่อให้เป็นทั้งคนเก่งคนดีคนที่มีสติปัญญามีความสามารถและมีคุณธรรมจริยธรรมซึ่งคุณสมบัติต่างๆเหล่านี้จะต้องได้รับการปลูกฝังอบรมสั่งสอนตั้งแต่ยังเด็กทั้งต้องอาศัยความร่วมมือจากสถาบันทางสังคมทุกสถาบันร่วมมือกันพัฒนาเด็กตั้งแต่เยาว์วัย

จากการศึกษาความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยพบว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญต่อการวางรากฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อที่จะสามารถพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งกระบวนการจัดการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาทางด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคมและจิตใจ ให้มีความสุขสมบูรณ์ ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งครูผู้ปกครองและชุมชน

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะครูปฐมวัย

2.1 ความหมายของสมรรถนะ

นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานและนักวิชาการให้ความหมายของสมรรถนะไว้ดังนี้
 ภัทรธรณ์ เทียนไชย (2553, น.20) ให้คำนิยามของสมรรถนะว่า หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ทักษะความสามารถและคุณลักษณะอื่นๆที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่นๆในองค์กร

จำลอง นักฟ้อน (2555, น. 9-15) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะไว้ว่า หมายถึง การผสมผสานของคุณลักษณะพื้นฐานความรู้ทักษะประสบการณ์และคุณลักษณะส่วนบุคคล แรงจูงใจค่านิยมลักษณะนิสัยภาพลักษณ์ส่วนบุคคลและบทบาททางสังคมของบุคคลอันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่และความรับผิดชอบได้อย่างมีเหตุได้อย่างมีผลสำเร็จอย่างโดดเด่นในองการ

วิบูลย์ลักษณ์ ผิดผาด(2556, น. 11) ให้ความหมายสมรรถนะหมายถึงพฤติกรรม แสดงออกมาจากความรู้ความสามารถทักษะทัศนคติตลอดจนลักษณะภายในบุคคลซึ่งมีซึ่งอาจจะ ซ่อนอยู่ในบุคลิกภาพเป็นพื้นฐานทางความคิดและใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและ คุณภาพทำให้ได้ ผลงานสูงสุด เกิดความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อองค์กรส่งผลให้เกิด ภาพลักษณ์ที่ดีที่พึงประสงค์ต่อวิชาชีพโดยสอดคล้องกับความต้องการทางสังคมวิชาชีพนโยบาย ขององค์กรและสถานการณ์แวดล้อมการปฏิบัติงานที่ทำเป็นประจำและต่อเนื่องจะปรากฏออกมาให้ เห็น

วไลพร เมฆไตรรัตน์ (2559, น. 26) กล่าวว่าสมรรถนะหมายถึงความสามารถของ บุคคลในด้านความรู้ความคิดทักษะคุณธรรมและคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่จำเป็นต่อการ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอันจะส่งผลให้องค์กรบรรลุเป้าประสงค์ที่ต้องการไว้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ Good (1973, อ้างถึงใน ฌฐภัสสร ชื่นสุขสมหวัง, 2556) ได้ให้ความหมาย สมรรถนะ หมายถึงทักษะความคิดรวบยอดและทัศนคติที่แต่ละคนต้องมีในการทำงานและนำเอาความรู้และ วิธีการมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ของแต่ละคนเพื่อให้เกิดการพัฒนาเด็ก

นพดลย์ เพชระ (2552, น.14) ได้สรุปความหมายของสมรรถนะไว้ว่าสมรรถนะ หมายถึงลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่มีผลทำให้บุคคลนั้นปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตน ได้ดีส่งผลให้องค์กรพัฒนาขึ้น

นันทิยา. ชัยชนะเลิศ (2552, น. 32) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะหมายถึง คุณลักษณะที่จำเป็นของบุคคลในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่รับผิดชอบประกอบด้วยความรู้ทักษะ

ความสามารถและคุณลักษณะอื่นๆที่จำเป็นเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้บุคคลสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงานดังนั้นสมรรถนะเป็นเครื่องมือชี้วัดความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีผลการปฏิบัติงานต่างกัน

สรุปได้ว่าสมรรถนะทางวิชาชีพ หมายถึง ความรู้ความสามารถและพฤติกรรมของครูปฐมวัยในการปฏิบัติงาน เป็นพฤติกรรมเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล

2.2 มาตรฐานของสมรรถนะทางวิชาชีพครู

ตามประกาศคณะกรรมการคุรุสภาเรื่องรายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 ประกอบกับมติคณะกรรมการคุรุสภาในการประชุมครั้งที่ 8/2562 เมื่อวันที่ 30 ตุลาคมพ.ศ. 2562 คณะกรรมการคุรุสภาจึงออกประกาศคณะกรรมการคุรุสภากำหนดรายละเอียดสาระความรู้และสมรรถนะตามมาตรฐานความรู้และประสบการณ์ทางวิชาชีพครูไว้ดังต่อไปนี้

ก. มาตรฐานความรู้

1. การเปลี่ยนแปลงบริบทของ โลกสังคมและแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.1 สาระความรู้

- 1) การเปลี่ยนแปลงบริบทของ โลกและสังคม
- 2) แนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 สมรรถนะ

1) รอบรู้บริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา

2) ประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้

2. จิตวิทยาพัฒนาการจิตวิทยาการศึกษาและจิตวิทยาให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

2.1 สาระความรู้

จิตวิทยาเพื่อการวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพครอบคลุม

- 1) จิตวิทยาพัฒนาการ
- 2) จิตวิทยาการศึกษา
- 3) จิตวิทยาให้คำปรึกษา

2.2 สมรรถนะ

เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนช่วยเหลือและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้

3. เนื้อหาวิชาที่สอนหลักสูตรศาสตร์การสอนและเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

3.1 สารความรู้

- 1) เนื้อหาวิชาเอก
- 2) หลักสูตร
- 3) ศาสตร์การสอน
- 4) เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

3.2 สมรรถนะ

1) รอบรู้ในเนื้อหาของสาขาวิชาเอกที่สอนและบูรณาการองค์ความรู้ในวิชาเอกสำหรับการเรียนรู้การสอนได้

2) วิเคราะห์จัดทำใช้ประเมินและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาได้

3) จัดทำแผนการเรียนรู้และนำแผนการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลจริงได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน

4) บริหารจัดการชั้นเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้

5) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารได้

6) แสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้แก่ผู้เรียนได้

7) ประยุกต์ใช้หรือพัฒนาสื่อและนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้

4. การวัดประเมินผลการเรียนรู้และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

4.1 สารความรู้

- 1) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- 2) การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

4.2 สมรรถนะ

1) วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้

2) เลือกใช้ผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้

3) ทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนได้

5. การใช้ภาษาไทยภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

5.1 สารความรู้

- 1) การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร
- 2) การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
- 3) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

5.2 สมรรถนะ

ใช้ทักษะการฟังการพูดการอ่านและการเขียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อความหมายได้อย่างถูกต้องในการเรียนการสอนหรือที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครูและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

6. การออกแบบและการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา

6.1 สารความรู้

การประกันคุณภาพการศึกษา

6.2 สมรรถนะ

จัดการคุณภาพพัฒนาและประเมินคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้

ข. มาตรฐานประสพการณ์วิชาชีพ

ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีและผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนดดังนี้

1. การฝึกประสพการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน
2. การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ
3. สารการฝึกประสพการณ์วิชาชีพระหว่างเรียนและการปฏิบัติการสอนใน

สถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะและสมรรถนะประกอบด้วย

3.1 การปฏิบัติตนตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพครู

- 1) สารการฝึกประสพการณ์วิชาชีพและการปฏิบัติการสอนใน

สถานศึกษา

- (1) การปฏิบัติหน้าที่ครู
- (2) การจัดการเรียนรู้
- (3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

2) สมรรถนะ

(1) การปฏิบัติหน้าที่ครู

- ก. มุ่งพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู
- ข. ส่งเสริมการ เรียนเอาใจใส่และยอมรับความแตกต่างของ

ผู้เรียนแต่ละบุคคล

- ค. สร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้และผู้สร้าง

นวัตกรรม

- ง. พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ประพัตตินเป็นแบบอย่างที่ดีมี

คุณธรรมจริยธรรมและเป็นพลเมืองดี

(2) การจัดการเรียนรู้

- ก. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมหลักสูตรสถานศึกษา
- ข. การจัดทำแผนการสอนและจัดการเรียนการสอนที่เน้นการ

พัฒนาผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจให้มีปัญญา รู้คิดและมีความเป็นนวัตกรรมและมีความสุขในการเรียน

- ค. ดูแลช่วยเหลือพัฒนาและรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนเป็น

รายบุคคลอย่างเป็นระบบ

- ง. วิจัยสร้างนวัตกรรมและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เกิด

ประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

- จ. ทำงานเป็นทีมอย่างสร้างสรรค์และร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ

- ช. สื่อและการจัดการประเมินผลการเรียนรู้

- ซ. การบูรณาการความรู้และศาสตร์การสอน

- ฅ. การจัดการกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

(3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

- ก. ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มี

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- ข. สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อ

สนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน

- ค. ศึกษาเข้าถึงบริบทของชุมชนและสามารถอยู่ร่วมกัน บน

พื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม

- ง. ส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.2 การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู

(1) สาระการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาจรรยาบรรณของวิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา

(2) สมรรถนะ ประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู

มาตรฐานการปฏิบัติงาน

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับ การพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์กรหรือหน่วยงาน หรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุมปฏิบัติการ เป็นต้นทั้งนี้ต้องมีผลงานหรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาด ด้วยความรัก และหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้น ในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ได้เต็มตามศักยภาพ หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ให้มากที่สุด ตามความถนัดความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหาความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้ ปรับปรุง หรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอน หรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ หมายถึง การประดิษฐ์ คิดค้น ผลิต เลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเองก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติตนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ หมายถึง การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง โดยครูนำเสนอรายงานการปฏิบัติในรายละเอียด ดังนี้

- 1) ปัญหาความต้องการของผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนา และเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน
- 2) เทคนิค วิธีการ หรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และขั้นตอนวิธีการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมนั้น ๆ
- 3) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กำหนด ที่เกิดกับผู้เรียน
- 4) ข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน หมายถึง การแสดงออกการประพฤติและปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ขอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ขอมรับในความรู้ความสามารถ ของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกัน และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สังเกต จดจำและรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

หมายถึง การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยการนำเอาปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมอื่นๆ ในโรงเรียนมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวร เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกแบบหนึ่งที่จะนำเอาวิกฤติต่างๆ มาเป็นโอกาส ในการพัฒนา ครูจำเป็นต้องมองมุมต่างๆ ของปัญหาแล้วค้นมุมของปัญหาไปในทางการพัฒนา กำหนดเป็นกิจกรรมในการพัฒนาของผู้เรียน ครูจึงต้องเป็นผู้มอง

มุมมองในสถานการณ์ต่างๆ ได้ กล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ มีสติในการแก้ปัญหา มิได้ตอบสนองปัญหาต่างๆ ด้วยอารมณ์หรือแง่มุมแบบตรงตัว สามารถมองหักมุมในทุกๆ โอกาส มองเห็นแนวทางที่น่าสู่ผลก้าวหน้าของผู้เรียน

มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ)

จรรยาบรรณต่อตนเอง

1. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

2. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

3. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

4. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

5. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

6. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำความผิดต่อความเจริญทางการ กาย สติปัญญา จิตใจอารมณ์ และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ

7. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

8. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

จรรยาบรรณต่อสังคม

9. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.3 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ทิสนา แคมมณี (2559, น.119) กล่าวว่าการสอนจะยึดครูเป็นศูนย์กลางหรือเน้นบทบาทของครูแต่เมื่อเปลี่ยนมาเน้นบทบาทของผู้เรียนการสอนจึงเปลี่ยนเป็นการเรียนการสอนซึ่งเน้นบทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีต่างๆ ไม่ใช่การถ่ายทอดความรู้เท่านั้น

วิจารณ์ พานิช (2555, น.15-16) กล่าวว่าการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องข้ามต้องก้าวข้ามสาระวิชาไปสู่การเรียนรู้ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ที่ครูสอนไม่ได้ นักเรียนต้องเรียนเองครูต้องออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้นักเรียนเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำแล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตัวเองดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

อัญชลี เรือนแก้ว (2560,11) การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำหรือเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ประยุกต์ใช้สื่อวัตกรรมการจัดการเรียนรู้และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึงการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือกระทำโดยครูจะมีหน้าที่เป็นเพียงผู้ที่คอยอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

2.3.2 การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงจากการลงมือกระทำโดยครูเป็นเพียงผู้ที่คอยอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้เท่านั้น

วิจารณ์ พานิช (2556, น.35) ได้กล่าวว่าการเรียนแบบ Active learning วิธีหนึ่งก็คือการเรียนโดยทำโครงการ (Project Based learning: PBL) ซึ่งจะเรียนกันเป็นทีมมีการค้นคว้าหาความรู้ดังนั้นต้องฝึกการค้นคว้าหาความรู้ให้เกิดทักษะในการใช้ความรู้ในการทำโครงการนอกจากจะได้ชิ้นงานแล้วนักเรียนต้องเขียนรายงานการเรียนรู้ของตนเองระหว่างทำโครงการนำเสนอเป็นทีมซึ่งเป็นการสรุปภาพรวมของการเรียนรู้นอกจากนี้ครูต้องชวนนักเรียนทบทวนว่าได้เรียนรู้อะไรจากการทำโครงการปรับเปลี่ยนวิธีสอนจากการที่บอกให้ทำการบรรยายไปสู่การสอนแบบใหม่

ที่เด็กสอนตัวเองโดยมีครูคอยแนะนำวิธีการสอนแบบใหม่นี้เรียกว่าการเรียนรู้จากโครงงานและปัญหาซึ่งจะเป็นกุญแจสำคัญของการเรียนในศตวรรษที่ 21

ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2551, น.129-130) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญต้องอาศัยบทบาทของครูและบทบาทของนักเรียนร่วมกันซึ่งพฤติกรรมที่แสดงว่าครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีดังนี้

1. ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ
2. ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลุกเร้าหัวใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
3. ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคลและแสดงความเมตตาผู้เรียนอย่างทั่วถึง
4. ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์
5. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิดฝึกทำและฝึกปรับปรุงตนเอง
6. ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มพร้อมทั้งสังเกตส่วนดีและปรับปรุงส่วนใดของผู้เรียน

7. ครูใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิดการแก้ปัญหาและการค้นพบความรู้
 8. ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง
 9. ครูฝึกฝนกิจกรรมรายสัปดาห์และวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย
 10. ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
- สุคนธ์ สินธพานนท์ (2558, น.29-33) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีทักษะสำคัญของคนในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนมีทักษะด้านการทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมครูผู้สอนทุกคนจะมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

ก. ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงครูจึงต้องฝึกผู้เรียนให้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มที่มีการแบ่งกลุ่มหลากหลายลักษณะสมาชิกกลุ่มจะเปลี่ยนไปเสมอเป็นการฝึกผู้เรียนให้รู้จักปรับตัวได้ดี

ข. ฝึกการทำงานในบรรยากาศที่หลากหลายเปลี่ยนแปลงไปโดยฝึกให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

ค. ฝึกให้เป็นผู้ที่รู้จักยืดหยุ่นและผ่อนปรนการทำงานร่วมกันนั้นทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎกติกาหรือข้อตกลงระหว่างสมาชิกในกลุ่มแต่การรู้จักยืดหยุ่นผ่อนปรนจะเป็นการถนอมน้ำใจกันนอกจากนี้ยังต้องรู้จักยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย

ง. ฝึกฝนให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2. ฝึกทักษะความรับผิดชอบให้แก่ผู้เรียนความรับผิดชอบเป็นคุณธรรมพื้นฐานที่ทุกคนพึงมีโดยฝึกให้ผู้เรียนได้สร้างผลผลิตต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่องานดังนี้

ก. การจัดการวางแผนการทำงาน

ข. การกำหนดเป้าหมายในการทำงาน

ค. มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ

ง. มีการดำเนินงานตามแผนที่กำหนด

จ. มีการตรวจสอบการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีการปรับปรุงแก้ไข

ในสิ่งทีบกพร่อง

3. ฝึกฝนให้ผู้เรียนเพิ่มความรู้ความสามารถผ่านสื่อและเทคโนโลยีจะต้องฝึกให้ผู้เรียนทำความเข้าใจในประเด็นต่างๆดังนี้

ก. การวิเคราะห์สื่อผู้เรียนจะต้องศึกษาอ่านข้อมูลจากสื่อในประเด็นต่างๆ เช่นจุดประสงค์ของสื่อเนื้อหาข้อความตรวจสอบและเปรียบเทียบข้อมูลความรู้ของสื่อแต่ละชนิด ความน่าเชื่อถือและคุณธรรมจริยธรรมของสื่อ

ข. การนำสื่อมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพการฝึกให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ข้อมูลความรู้จากสื่อมีการสังเคราะห์และตัดสินใจเลือกรับข้อมูลจากสื่อ นั้นจะเป็นภูมิคุ้มกันอย่างดีที่จะทำ ให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตอย่างรู้เท่าทันต่อสถานการณ์ของโลกยุค ปัจจุบัน

4. ฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ก. รับรู้ข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์

ข. ตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร

ค. ใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์

5. การฝึกผู้เรียนให้รู้คุณค่าและสืบทอดจารีตประเพณี

ก. เคารพบุคคลที่มาจากต่างวัฒนธรรม

ข. มีความเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่าง

ค. มีจิตใจกว้างยอมรับความคิดเห็นและค่านิยมที่แตกต่าง

ง. นำประโยชน์ของความแตกต่างกันทางวัฒนธรรมของบุคคลผู้เข้าร่วมงานมาสร้างความคิดใหม่นวัตกรรมและคุณภาพที่ดีของงาน

จ. เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆกับคนต่างวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม

จ. ผสมภาษาจารีตประเพณีที่หลากหลายสูตรจารีตใหม่ได้อย่างเหมาะสม

จากข้อมูลข้างต้น จึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 นั้น ครูต้องมีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ สืบค้น หาความรู้และลงมือปฏิบัติจริง มีการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน มีการนำเทคโนโลยี สารสนเทศเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน โดยครูจะต้องจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย

2.4 สมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ ครูปฐมวัย

ครูในศตวรรษที่ 21 ต้องยึดหลักสอนน้อยเรียนมาก กล่าวคือ ในการจัดกิจกรรมต่างๆของเด็กครูต้องตอบได้ว่าสิทธิ์ได้เรียนอะไรและเพื่อให้สิทธิ์ได้เรียนสิ่งเหล่านั้นครูต้องทำอะไรไม่ทำอะไรในสภาพเช่นนี้ครูยังมีความสำคัญมากขึ้นและท้าทายครูทุกคนอย่างที่สุดที่จะไม่ทำหน้าที่ครูปิดทวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวข้ามสาระวิชาไปสู่การเรียนรู้ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills)

โดยสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก Core Competency 5 ประการ ได้แก่
 - 1.1 การมุ่งผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน
 - 1.2 การบริการที่ดี
 - 1.3 การพัฒนาตนเอง
 - 1.4 การทำงานเป็นทีม
 - 1.5 จริยธรรมและจรรยาบรรณครู
2. สมรรถนะตามสายปฏิบัติงาน Functional Competency 6 ประการ ได้แก่
 - 2.1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
 - 2.2 การพัฒนาผู้เรียน
 - 2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน
 - 2.4 การวิเคราะห์สังเคราะห์และวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
 - 2.5 ภาวะผู้นำ
 - 2.6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน

ธนศ ขำเกิด (2555, น. 1-2) ได้เสนอสมรรถนะเฉพาะและตัวบ่งชี้ของครูปฐมวัยมี

ดังนี้

สมรรถนะที่ 1 การจัดการเรียนรู้ หมายถึงความรู้ความเข้าใจและทักษะในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กทั้งสี่ด้าน โดยองค์รวม ได้แก่ด้านร่างกายด้านอารมณ์จิตใจด้านสังคมและด้านสติปัญญาตามเป้าหมายของหลักสูตรสามารถวิเคราะห์และประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงเป็นรายบุคคลและประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาเด็กตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

ตัวบ่งชี้

1. ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
2. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
3. ความสามารถในการจัดประสบการณ์บูรณาการผ่านการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวม
4. ความสามารถในการจัดมุมประสบการณ์เพื่อสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. ความสามารถในการเลือกใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวิธีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
6. ความสามารถในการวิเคราะห์ประเมินพัฒนาการเด็กทั้งสี่ด้านเป็นรายบุคคล
7. ความสามารถในการให้ความรู้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
8. ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

สมรรถนะที่ 2 จิตสำนึกของความเป็นครูปฐมวัย หมายถึง ความสามารถในการเอาใจใส่ดูแลอบรมและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยเป็นแบบอย่างที่ดีมีความรักและความเอาใจใส่ความรู้สึกลึกและความต้องการของเด็กรวมทั้งยอมรับและให้ความเอื้ออาทรอย่างสม่ำเสมอต่อเด็ก

ตัวบ่งชี้

1. พฤติกรรมการดูแลเด็ก
2. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็กและผู้เกี่ยวข้อง
3. การใช้คำพูดเชิงบวกกับเด็ก
4. การตอบสนองความต้องการของเด็กอย่างเหมาะสม
5. ความเอาใจใส่และดูแลเด็กอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ
6. การวิเคราะห์พฤติกรรมเด็ก
7. การเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กและผู้ปกครอง

ณัฐภัตสร ชื่นสุขสมหวัง (2556, น. 72) ได้แบ่งสมรรถนะทางวิชาชีพของครู
ปฐมวัยได้แก่

1. การสอน
 - 1.1 การจัดการเรียนการสอน
 - 1.2 การประเมินพัฒนาการเด็ก
 - 1.3 การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน
2. การพัฒนาตนเอง
 - 2.1 การศึกษาหาความรู้
 - 2.2 การวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.3 การทำงานเป็นทีม
3. คุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ
 - 3.1 การประพฤติแบบอย่างที่ดี
 - 3.2 ความรักและศรัทธาต่อวิชาชีพ
 - 3.3 การมีวินัยและความรับผิดชอบ

Pefianco (2012, pp.1-5 อ้างถึงใน สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากร
ทางการศึกษา, 2561 น. 39-40) ได้กล่าวสมรรถนะหลักของครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ว่า

1. การเตรียมแผนการสอนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ
2. การจัดการเรียนการสอนตามแผนการสอน
3. การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
4. การพัฒนาและใช้ทรัพยากรสำหรับการเรียนการสอน
5. การพัฒนาทักษะการจัดลำดับความคิดในระดับสูง
6. การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้
7. การส่งเสริมค่านิยมด้านศีลธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียน
8. การวัดและประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน
9. การพัฒนาด้านวิชาชีพ
10. การสร้างเครือข่ายกับผู้ที่เกี่ยวข้อง
11. การจัดสวัสดิการสำหรับนักเรียน

UNESCO (2009, p.1-4 อ้างถึงใน อรุษา วงศ์จรัสเกษม, 2561) ได้กล่าวถึง
สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 คือ

1. รู้และใช้เทคโนโลยีโดยจะต้องรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

2. มีความรู้ลึกตั้งแต่ต้นนโยบายระดับชาติ ที่จะเปลี่ยนเกี่ยวกับหลักสูตรและการประเมินผลต้องมีความรู้ลึกในวิชาที่สอนและสามารถหยุดหยุดได้หลากหลายต้องมีทักษะในการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาได้

3. การสร้างความรู้จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้หลักการกลยุทธ์การเรียนการสอนเกี่ยวกับไอซีทีที่จะต้องสามารถที่จะออกแบบชุมชนให้มีความรู้ไอซีทีเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะการสร้างความรู้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง

4. มีภาวะผู้นำทั้งกับเพื่อนร่วมงานและชุมชน

5. มีการพัฒนาวิชาชีพครูโดยมีการทดลองอย่างต่อเนื่องและใช้ไอซีทีเพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้

APEC (2012, p.2 อ้างถึงใน สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, 2561) กล่าวถึงกรอบสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้

1. ความเชี่ยวชาญในวิชาหลักและรูปแบบศตวรรษที่ 21
2. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
3. ทักษะด้านสาระสารสนเทศการสื่อสารและเทคโนโลยี
4. ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ

Edwag (2008, pp.1-5 อ้างถึงใน สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, 2561) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของครูในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

1. ครูจำเป็นต้องรู้หลักสูตร
2. เครื่องมือวัดและประเมินผล
3. วิธีปฏิบัติการเรียนการสอน
4. ครูต้องมีภาวะผู้นำ

Lagrange and Foulke (2004, pp. 10-20 อ้างถึงใน สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, 2561) ได้กล่าวถึงการประชุมสัมมนาในระดับชาติที่คณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัย Calgary ประเทศแคนาดาว่าการเตรียมครูในศตวรรษที่ 21 คือ

1. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
2. การเปลี่ยนแปลงกระบวนการการเรียนรู้แบบองค์รวม
3. การออกแบบการเรียนรู้
4. การพัฒนาหลักสูตรและเทคโนโลยี

Mc Connell MSP (2012, pp.1-3 อ้างถึงใน สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, 2561) กล่าวถึงครูในศตวรรษที่ 21 ว่าครูต้องมีการพัฒนาวิชาชีพโดยภาระงานที่ครูควรปฏิบัติในศตวรรษที่ 21 คือ

1. เตรียมการสอนและทำการสอนในชั้นเรียนที่รับผิดชอบ
2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 3 การประเมินการทำงานของนักเรียน
- 4 การให้คำแนะนำนักเรียน
- 5 การส่งเสริมและป้องกันความปลอดภัยให้กับนักเรียน
- 6 การทำงานร่วมกับผู้ปกครองเพื่อวางแผนเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่นักเรียน
- 7 การตอบสนองความต้องการของโรงเรียน

ตารางที่ 2.3 การสังเคราะห์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย

ด้าน	Mc Connell MSP (2012)	Lagrange and Foulke (2004)	Edwag (2008)	APEC (2012)	UNESCO (2009)	Pefianco (2012;)	ณัฐกตส. ชั้นสูงสมหวัง(2556)	ชนเศ ขำเกิด (2555)	กระทรวงศึกษาธิการ	รวม
1 การจัดทำแผนการสอน	✓	✓				✓			✓	4
2 ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	7
3 การวัดและประเมินผลพัฒนาการเรียนรู้	✓	✓	✓			✓	✓	✓		6
4 การป้องกันความปลอดภัยสำหรับนักเรียน	✓									1
5 การทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง	✓					✓	✓	✓	✓	5
6 การตอบสนองนโยบายของโรงเรียน	✓									1
7 การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ		✓		✓	✓	✓		✓		5
8 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			✓			✓	✓	✓	✓	5
9 การมีภาวะผู้นำ			✓	✓	✓				✓	4
10 ทักษะอาชีพ				✓						1
11 การพัฒนาวิชาชีพ						✓				1
12 การจัดสภาพแวดล้อม						✓		✓		2
13 การพัฒนาความคิดขั้นสูง						✓				1
16 การส่งเสริมด้านศีลธรรมสำหรับผู้เรียน						✓				1
17 การอำนวยความสะดวก						✓				1
18 การจัดสวัสดิการสำหรับนักเรียน						✓				1

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ด้าน	Mc Connell MSP (2012)	Lagrange and Foulke (2004)	Edwag (2008)	APEC (2012)	UNESCO (2009)	Pefianco (2012,)	ฉันทักสส. ชื่นสุขสมหวัง(2556)	ชเนศ ขำเกิด (2555)	กระทรวงศึกษาธิการ	รวม
19 การวิจัยในชั้นเรียน								✓		1
20 การแสวงหาแหล่งเรียนรู้									✓	1

จากตารางพบว่า เมื่อสังเคราะห์แนวคิดจากนักวิชาการหรือผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัยพบว่าประเด็นสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัยที่มีความถี่สูงสุด 7 คะแนน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร ความถี่ 6 คะแนน ได้แก่ การวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน ความถี่ 5 คะแนน ได้แก่ และการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ การทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ ครูปฐมวัย จากนักวิชาการ ได้แก่ คุรสภา (2555, น.1) ชเนศ ขำเกิด (2555, น. 1-2) ฉันทักสส. ชื่นสุขสมหวัง (2556, น. 72) Pefianco (2012, pp.1-5) Lagrange and Foulke (2004, pp.10-20) UNESCO (2009, pp.1-4) APEC (2012, p.2) Edwag (2008, pp.1-5) และ Mc Connell MSP (2012, pp.1-3) ซึ่งประกอบด้วย 1) ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2)ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ 3) การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) การวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน 5)การทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง

1. ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยสิ่งที่เกี่ยวข้องและควรคำนึงถึงได้แก่ปรัชญาและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยพัฒนาการในแต่ละช่วงวัยตลอดจนความเป็นมาและแนวโน้มของการจัดการศึกษาในระดับนี้เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสมต่อไป โดยครูปฐมวัยเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยในสถานศึกษาจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรก่อนที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

สอนการจัดประสบการณ์โดยนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของหลักสูตรและครู ปรุมวัยว่าควรจะมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรดังต่อไปนี้

California Department of Education (2011, อ้างถึงใน เพ็ญพรรณ ฌ นคร, 2560, น. 31) ได้ระบุว่าครูปรุมวัยควรมีความรู้ความเข้าใจในเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว สภาพปัจจุบันปัญหาที่ร่ายล้อมตัวเด็กและมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปรุมวัยโดยศึกษาข้อมูลในส่วนของวิสัยทัศน์ซึ่งเป็นภาพที่พึงปรารถนาในอนาคตที่วางอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริงของสถานศึกษาของตถการกิจที่จะต้องกำหนดและดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายในระยะเวลาที่แน่นอน โดยมีเป้าหมายด้านคุณภาพที่จะเกิดกับผู้เรียนทั้งด้านปริมาณและคุณภาพตรงตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปรุมวัยและเข้าใจในโครงสร้างหลักสูตรซึ่งกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีรวมถึงการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปรุมวัยด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายโดยการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนนวมการเล่นต่างๆมีสื่อและแหล่งเรียนรู้ซึ่งอาจจัดทำเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง หรือนำสื่อต่างๆที่มีอยู่รอบตัวเด็กมาใช้ให้เป็นประโยชน์การประเมินพัฒนาการ เด็กปรุมวัยควรกระทำอย่างเป็นระบบมีการวางแผนเลือกใช้เครื่องมือและจดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน โดยประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายครูปรุมวัยควรจะสังเกตเด็กเป็น รายบุคคลไม่ควรใช้การทดสอบอาจทำในรูปแบบของแฟ้มสะสมผลงานเด็กเป็นต้น

เพ็ญพรรณ ฌ นคร (2560, น. 32) ได้กล่าวไว้ว่าความรู้ความเข้าใจหลักสูตร สุขอนามัยและโภชนาการหมายถึงครูที่เลี้ยงจะต้องมีความรู้และเข้าใจในเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัวมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปรุมวัยของสถานศึกษาเข้าใจในโครงสร้างหลักสูตรซึ่งกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปรุมวัยด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่รอบตัวเด็กมาใช้ให้เกิดประโยชน์ประเมินพัฒนาการเด็กปรุมวัยอย่างเป็นระบบดูแลอาหารให้สะอาดถูกหลักผู้ชนะการส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพดีดูแลสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2561, น.42) ได้กล่าวไว้ว่าสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปรุมวัยแต่ละแห่ง ต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปรุมวัย ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปรุมวัยพุทธศักราช 2560 เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาบรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรกำหนดโดยสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปรุมวัยสามารถออกแบบและจัดประสบการณ์ให้หลากหลายตามแนวคิดทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปรุมวัยโดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องตามหลักการในหลักสูตรการศึกษาปรุมวัยพุทธศักราช 2560

กระทรวงศึกษาธิการ(2562, น. 17)กล่าวไว้ว่าหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 เป็นกรอบแนวทางหรือทิศทางของการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้ง 4 ด้านทั้งด้านร่างกายด้านอารมณ์จิตใจสังคมและด้านสติปัญญาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายและมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาปฐมวัยเพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นจุดหมายในการพัฒนาและการประเมินเด็กให้บรรลุคุณภาพ

สรุปได้ว่า ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยหมายถึงความสามารถในการจัดทำเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก มีความสามารถและมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรรวมไปถึงมีความเข้าใจในโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยซึ่งนับว่าเป็นทิศทางของการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่ครูปฐมวัยจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงสาระสำคัญของหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เพื่อที่จะสามารถนำไปเป็นทิศทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, น. 41) ได้กำหนดหลักการการจัดประสบการณ์และแนวทางการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุสาม ถึง หกปีเป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะของการบูรณาการผ่านการเล่นการลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรง อย่างหลากหลายและเกิดความรู้ทักษะคุณธรรมจริยธรรมรวมทั้งเกิดการพัฒนาด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาไม่จัดเป็นรายวิชา โดยมีหลักการจัดประสบการณ์แนวทางการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวันดังต่อไปนี้

หลักการจัดประสบการณ์

1. จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้อย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างสมดุลและต่อเนื่อง
2. เน้นเด็กเป็นสำคัญสนองความต้องการความสนใจความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
3. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก
4. จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

5. ให้พ่อแม่ครอบครัวชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กแนวทางการจัดประสบการณ์

5.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุพัฒนาการและระดับพัฒนาการเพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ

5.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าได้เคลื่อนไหวสำรวจเล่นสังเกตสืบค้นทดลองและคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

5.3 จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรมทักษะและสาระการเรียนรู้

5.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดริเริ่มวางแผนตัดสินใจลงมือกระทำและนำเสนอความคิด โดยผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

5.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ กัน

5.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็กสอดคล้องกับบริบทสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก

5.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและการมีวินัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

5.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

5.9 จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคลนำมาไตร่ตรองและใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

5.10 จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อแหล่งเรียนรู้การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการครูการจัดกิจกรรมประจำวัน

กระทรวงศึกษาธิการ(2563, น. 1-3) ได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยไว้ว่าการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยให้ยึดหลักการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม holistic development โดยการพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการสี่ด้านทั้งด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาสมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 และเพิ่มพูนความสำคัญของการพัฒนาด้านตัวคนตัวตน self development และการพัฒนาทักษะทางสมอง executive function ให้มากขึ้นเพื่อให้เด็กรู้สึกมีคุณค่ามีความเชื่อมั่นและภูมิใจในตนเองและเป็นเด็กที่คิดเป็นมีเหตุผลและรู้จักกำกับตนเอง โดยมีแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยคือ

1. เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากการฝึกคิดและลงมือปฏิบัติจนประสบความสำเร็จด้วยตนเองให้เด็กฝึกใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการเพื่อกำหนดเป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการทำวางแผนตัดสินใจลงมือทำและนำเสนอรวมทั้งสะท้อนความคิดความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดความสำเร็จหรือความล้มเหลวได้โดยครูเป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวกและร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกับเด็กทั้งนี้ให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลความต้องการความสนใจและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
2. จัดประสบการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการยืดหยุ่นเพื่อพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการอย่างเป็นองค์รวมสมดุล และต่อเนื่องสอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองเหมาะสมกับอายุพัฒนาการและลำดับขั้นพัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคลรวมทั้งสามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความสนใจสถานการณ์บริบทหรือวิถีชีวิตจริงของเด็ก
3. จัดหาหรือพัฒนาสื่อวัสดุและอุปกรณ์รวมถึงแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติเพื่อให้เด็กมีโอกาสได้เรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายและมีความหมายต่อการพัฒนาเด็กทั้งการเล่นอิสระการเล่นร่วมกันและการเล่นที่มีข้อตกลงในกิจกรรมที่เด็กจดจ่อใส่ใจได้รับแรงบันดาลใจได้วางแผนด้วยตนเองลองผิดลองถูกฝึกฝนทักษะและการคิดแก้ปัญหา
4. จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวกอบอุ่นปลอดภัยเป็นมิตร มีอิสระและท้าทายเพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้กระตุ้นให้เด็กเจริญเติบโตและพัฒนาสูงที่สุด เรียนรู้อย่างมีความสุขรวมทั้งส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างเด็กกับเด็กและเด็กกับครู
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองให้มีความรู้เท่าทันความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยรวมถึงการวิจัยและพัฒนาสื่อรูปแบบวิธีการหรือนวัตกรรมสำหรับการจัดการศึกษาปฐมวัย
6. ประสานความร่วมมือและสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ครอบครัวและชุมชนในการดูแลพัฒนาและจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

7. แนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวว่าครูเป็นผู้ที่มีบทบาทและกลไกที่สำคัญเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง Change Agent ครูต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้ชี้แนะผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้ครูสังเกตร่วมเรียนรู้ไปกับเด็กและเชื่อมโยงความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาและเรียนรู้เต็มตามศักยภาพกระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดแนวปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับครูเพื่อให้เกิด 5 สิ่งที่มีอยู่จริงดังนี้

1. ครูมีอยู่จริงครูคุณภาพครูเพื่อสิทธิหมายถึงครูต้องเป็นครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูเชื่อมั่นว่าเด็กทุกคนมีศักยภาพมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาทักษะสมองมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีความมุ่งมั่นกระทำเพื่อเปลี่ยนแปลงให้เกิดสิ่งใหม่ที่ดีกว่าเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นที่พึ่งทางใจมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก

2. เด็กมีอยู่จริงเด็กได้คิดวางแผนทำแก้ปัญหาด้วยตนเองและเป็นที่ยอมรับหมายถึงการสร้างความมั่นใจในความสามารถของตนเองให้แก่เด็กโดยครูเชื่อมั่นว่าเด็กทุกคนมีศักยภาพต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดเลือกวางแผนลงมือทำทดลองแก้ปัญหานำเสนอและทบทวนหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นและสิ่งที่เด็กทำสำเร็จได้รับการยอมรับจากเพื่อนครูและพ่อแม่ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจดังนั้นการทำให้เด็กมีตัวตนอยู่จริงพ่อแม่และครูต้องส่งเสริมต้องเสริมสร้างความมีตัวตนให้กับเด็กโดยเคารพในความรู้สึกรักนึกคิดของเด็กกระตุ้นให้เด็กอยากเรียนรู้ด้วยตัวเองสอนให้เด็กตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้เองให้เด็กมีโอกาสในการตัดสินใจให้เด็กได้เรียนรู้ผลจากการตัดสินใจมีความภาคภูมิใจในตนเองและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน

3. หลักสูตรมีอยู่จริงให้โอกาสการเรียนรู้และความสำคัญแก่เด็กหมายถึงหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ต้องสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สร้างโอกาสทางการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ดีให้แก่เด็ก สร้างทักษะชีวิตช่วยให้เด็กมีความพร้อมพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้และมีทักษะชีวิตทำให้ประสบความสำเร็จทั้งในระหว่างการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในระยะยาว

4. ครอบครัวมีอยู่จริงครอบครัวอบอุ่นปลอดภัยมีส่วนร่วมพัฒนาเด็กหมายถึงครอบครัวที่เลี้ยงดูเด็กด้วยความรักและความเข้าใจ ให้โอกาสให้กำลังใจส่งเสริมการคิดและการกระทำเชิงบวกซึ่งเด็กปฐมวัยจะได้รับการพัฒนาจากครอบครัวเป็นลำดับแรกดังนั้นการพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงจำเป็นต้องประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวและสถานศึกษาอย่างใกล้ชิดโดยผ่านการสื่อสารเชิงบวกสร้างความรู้ความเข้าใจพัฒนาทักษะแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์และให้กำลังใจกันและกัน

5. เพื่อนร่วมงานมีอยู่จริงร่วมคิดร่วมทำร่วมแก้ปัญหาพร้อมพัฒนาร่วมรับผิดชอบหมายถึงผู้ที่มีส่วนร่วมส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยทั้งใน

และนอกสถานศึกษาซึ่งรวมการพัฒนาการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพครูจะต้องทำงานร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญตั้งแต่การร่วมกันคิดร่วมกันทำร่วมกันแก้ปัญหา ร่วมกันรับผิดชอบและร่วมกันพัฒนาเด็กพัฒนาสิ่งที่ดีกว่าเพื่อการพัฒนาที่เข้มแข็งและยั่งยืน

สิริมา พิภูลศรี (2557, น. 64-67) ได้ระบุบทบาทของครูปฐมวัยในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้จากกระบวนการสอนได้สามประการคือ

1. การเตรียมการสอนการจัดหาแหล่งเรียนรู้และการวางแผนการสอนโดยการ จัดทำแผนการสอนให้เหมาะสมกับวัยและให้เด็กมีส่วนร่วมและเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน
2. การสร้างบรรยากาศการจัดสภาพแวดล้อมและการกระตุ้นผู้เรียน โดยจัดลำดับ เนื้อหาจากง่ายไปหายากเหมาะกับการทำความเข้าใจในการเชื่อมโยงความรู้ไปสู่ประสบการณ์จริง ของเด็ก
3. ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมกับวัยพฤติกรรมและ สถานการณ์ในขณะที่เด็กกำลังทำกิจกรรม

เพ็ญพรรณ ณ นคร (2560, น. 35) ได้กล่าวว่าการจัดประสบการณ์กิจกรรมการ เรียนรู้หมายถึงการที่พี่เลี้ยงจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านคือด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายและ ด้วยกิจกรรมเสรีกิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะกิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้งและกิจกรรมเกมการศึกษาส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นสร้างบรรยากาศ และจัดสภาพแวดล้อมให้กับเด็กในการทำกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ในห้องเรียนให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และเกิดประสบการณ์ใหม่และจัดกิจกรรม โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ พัฒนาเด็ก

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร โดยครูปฐมวัยเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญในการจัดประสบการณ์เป็นผู้ชี้แนะผู้อำนวยการ ความสะดวกในการเรียนรู้ จัดกิจกรรมแบบบูรณาการอย่างหลากหลายทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและ รายบุคคล มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและจัดเตรียมสื่อสำหรับ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนอยู่เสมอเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนา อย่างเต็มตามศักยภาพ ทั้งด้านร่างกายอารมณ์สังคมจิตใจและสติปัญญาส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ด้วยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย

3. การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2561, น. 109-111) กล่าวว่าสื่อเป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็กทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้การเรียนรู้ของเด็กอายุ 3-6 ปีจำเป็นต้องผ่านการลงมือปฏิบัติจริงหรือเกิดจากการค้นพบด้วยตนเองเป็นประสบการณ์ตรงซึ่งเด็กจะเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือมองเห็นจับต้องได้ไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรมเมื่อเข้าสู่อายุที่สูงขึ้นการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้จึงขึ้นอยู่กับของจริงที่พบเห็นของเล่นที่เลียนแบบของจริงนิทานและเพลงดังนี้

3.1 ของเล่น เป็นสิ่งที่ประกอบการเล่นของเด็กของเล่นช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเกิดความมั่นใจในการเล่นของเล่นอาจจัดทำขึ้นเองจากวัสดุสิ่งของเศษวัสดุเหลือใช้ที่มีอยู่รอบตัวในชีวิตประจำวันหรือเป็นการเลือกซื้อของเล่นที่ขายในท้องตลาดซึ่งการจัดหาของเล่นให้เด็กต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและเหมาะสมกับวัย

3.2 นิทาน เป็นสื่อเครื่องมือและวิธีการที่สำคัญในการพัฒนาเด็กการอ่านหนังสือให้เด็กฟังจะช่วยสร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับหนังสือถือเป็นการบ่มเพาะนิสัยรักการอ่านหนังสือให้เด็กได้อย่างเหมาะสม

สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา (2556, น.45) กำหนดสาระความรู้สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครูด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาซึ่งมีสมรรถนะดังนี้

1. ประยุกต์ใช้และประเมินสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้

2. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร

วิจารณ์ พานิช (2557, น.84 และ น.112) กล่าวว่าไว้ว่าการเรียนรู้สมัยใหม่ต้องหาทางใช้ประโยชน์จาก ICT ให้มากที่สุดโดยเฉพาะใช้ดึงดูดความสนใจของนักเรียนปัจจุบัน ICT และหนังสือช่วยให้นักเรียนค้นคว้าและเรียนรู้เชิงเนื้อหาได้เองการทำวิดีโอเพื่อการเรียนการสอนนั้นต้องเป็นที่น่าสนใจความยาวไม่เกิน 10 ถึง 15 นาทีโดยอาจจะเป็นการถ่ายวิดีโอการสอนในห้องเรียนหรืออัดเสียงการสอนแทรกกลงไปในไฟล์นำเสนอ การทำวิดีโอต้องมีการวางแผนบทเรียนก่อนถ่ายทำและตกแต่งปรับแก้ไขจากนั้นจึงนำวิดีโอออกเผยแพร่ให้นักเรียนเข้าดูโดยเผยแพร่บนเว็บ YouTube หรือต้องบันทึกในแผ่น DVD แจกนักเรียนที่บ้านไม่ได้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต

ภาสกร เรืองรองและคณะ (2557, น.203) ได้กล่าวว่าเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูรวมถึงใช้เพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่ม

ประสิทธิภาพการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดีดังนั้นทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีของครูจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ครูจะละเลยไม่ได้

อัญชลี เรือนแก้ว (2560, น.42) การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาหมายถึงการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้สามารถใช้คอมพิวเตอร์เทคโนโลยีออกแบบผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบทเรียนรวมทั้งแนะนำแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ในการสืบค้นข้อมูลแก่ผู้เรียนตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้

1. ใช้สื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้
2. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้
3. ใช้คอมพิวเตอร์เทคโนโลยีในการออกแบบผลิตภัณฑ์หรือนวัตกรรม
4. ครูปรับปรุงสื่อ นวัตกรรมให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน
5. แนะนำแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ในการสืบค้นข้อมูลแก่ผู้เรียน
6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ด้วย

ตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เนีย

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศของครูปฐมวัย หมายถึง การใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างหลากหลายมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐานเพื่อพัฒนาทักษะด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของผู้เรียนมีการนำโปรแกรมสำเร็จรูปในการติดต่อสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน รวมไปถึงการใช้สารสนเทศเพื่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพเพื่อ

การวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการ(2560, น. 44) กล่าวว่า การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็กโดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็กต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์หรือจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ให้นำข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กมาพิจารณาปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรมและส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยการประเมินพัฒนาการควรวีคหลักดังนี้

1. วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
2. ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน

3. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี

4. ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายไม่ควรใช้แบบทดสอบ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2561, น.115) กล่าวว่า การประเมินพัฒนาการเด็ก อายุ 3-6 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเป็นความรับผิดชอบของครูผู้สอนที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมวิธีการประเมินที่เหมาะสมได้แก่การสังเกตการบันทึกพฤติกรรม การสนทนาหรือสัมภาษณ์การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กและสรุปผลการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลว่าเด็กบรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์หรือไม่เพียงใด ผู้สอนควรวางแผนและพัฒนาการจัด ประสบการณ์อย่างไรต่อไป

นลินี ฌ นคร (2557, น. 22-23) ได้อธิบายว่าการประเมินพฤติกรรมเด็กปฐมวัยยึดหลักการสำคัญตามรายละเอียดดังนี้

1. ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาไม่ควรแยกประเมินเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งเนื่องจากพัฒนาการทุกด้านมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องประกอบกันขึ้นเป็นความพร้อมซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาในขั้นต่อไป

2. เป็นรายบุคคลการประเมินพฤติกรรมเด็กปฐมวัยต้องประเมินเป็นรายบุคคลเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะของเด็กให้เป็นไปตามวัยซึ่งเด็กแต่ละคนจะมีพัฒนาการที่แตกต่างกัน

3. วิธีการหลากหลายการประเมินพฤติกรรมเด็กปฐมวัยต้องประเมินหลายหลายครั้งหลายหลายวิธีเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างรอบด้านก่อนที่จะทำการสรุปผล

4. ดำเนินการอย่างเป็นระบบการประเมินพฤติกรรมเด็กปฐมวัยต้องทำอย่างเป็นระบบมีการกำหนดเป้าหมายของการประเมินมีการวางแผนการดำเนินการเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมืออย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะถูกต้องตรงตามมาตรฐานตัวบ่งชี้และสอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สำคัญต้องมีการจดบันทึกข้อมูลไว้เป็นหลักฐานเพื่อให้เห็นร่องรอยของพัฒนาการอย่างเป็นระบบทุกระยะของการพัฒนาเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องเห็นร่องรอยของพฤติกรรมอย่างรอบด้านและสามารถนำไปใช้เพื่อการพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลดังนั้นผู้ดูแลเด็กและครูควรตระหนักถึงความสำคัญของการออกแบบเก็บรวบรวมข้อมูลและการนำข้อมูล ไปใช้อย่างเป็นระบบ

5. ความต่อเนื่องการประเมินพฤติกรรมเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และต้องดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่จัดประสบการณ์ให้แก่เด็กในแต่ละวันผู้สอน ต้องพิจารณาอย่างรอบด้านและดำเนินการประเมินเป็นระยะระยะตลอดปี

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2554, น. 40) กล่าวว่า การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยควรประเมินทุกช่วงอายุเพราะเด็กมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและสมองอย่างรวดเร็วควรสังเกตพัฒนาการเด็กจากคุณลักษณะตามวัยโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยมีหลักในการประเมินพัฒนาการดังนี้

- 1 ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้าน
- 2 ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง
- 3 ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายครอบคลุมการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในกิจกรรมต่างๆ และกิจวัตรประจำวันหรือสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดกับเด็ก
- 4 บันทึกพัฒนาการลงในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขหรือของหน่วยงานอื่น
- 5 นำผลที่ได้จากการประเมินพัฒนาการ ไปพิจารณาจัดกิจกรรมเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้และมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย

เพ็ญพรรณ น. นคร (2560, น. 38) กล่าวว่า การประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยคือการที่ครุมีความรู้และเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางพัฒนาการครอบคลุมทั้งสี่ด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งสามารถประเมินพัฒนาการได้โดยการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในแต่ละช่วงอายุด้วยวิธีการที่หลากหลายมีการวางแผนและเลือกใช้เครื่องมืออย่างเหมาะสม รวมถึงการจดบันทึกพัฒนาการตามสภาพจริงอย่างสม่ำเสมอเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในแต่ละครั้ง

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย หมายถึง การที่ครูปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีการการประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลครบทุกด้านและสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดทั้งปีมีการประเมินที่หลากหลายทั้งการประเมินตามสภาพจริงจากการสังเกตการบันทึกพฤติกรรม การสัมภาษณ์และการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานของเด็กเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาเด็ก สามารถวางแผนและเลือกใช้เครื่องมือในการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างเหมาะสมอีกทั้งยังต้องประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนด

5. การทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง

การทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องนับว่าเป็นอีกบทหนึ่งของครูปฐมวัยที่มีความสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งการ ที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองจะทำให้ผู้ปกครองมีความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็ก ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของครูปฐมวัยกับผู้ปกครองและชุมชนไว้ดังต่อไปนี้

อรุณ รักษาทรัพย์ (2551, น. 11-20) กล่าวว่าลักษณะ ที่ดีของครูปฐมวัยที่มีต่อความสัมพันธ์กับผู้ปกครองคือการเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ดียิ้มแย้มแจ่มใสมีการปฏิบัติตนที่ดีทำหน้าที่ด้วยความตั้งใจทุ่มเทพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการต่างๆที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กทักทายผู้ปกครองถามทุกข์สุขและรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครองรวมถึงการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการดูแลเด็กการพัฒนาการทำงานของครูปฐมวัยร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนเป็นหลักสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงานและส่งผลต่อการพัฒนาเด็กครูควรหาข้อมูลความรู้ใหม่ใหม่สม่ำเสมอมีความรู้เทคนิควิธีการในการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนรวมถึงการพัฒนาผู้ปกครองโดยการให้ความรู้ชี้แนะแนะนำก่อให้เกิดการประสานความร่วมมือกันในการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการจัดการเรียนรู้แก่เด็กในทุกด้านให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งที่บ้านและโรงเรียนหากพ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมหรือมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับสถานศึกษาอย่างจริงจังใกล้ชิดต่อเนื่องและยั่งยืนจะทำให้ผลสำเร็จทางการเรียนของเด็กช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านจิตใจตั้งคมอารมณ์และสติปัญญา

สาคร พร้อมเพราะ และคณะ (2553, น. 22) ได้กล่าวว่าความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้ปกครองคือการที่ครูยิ้มแย้มแจ่มใสทักทายผู้ปกครองถามทุกข์สุขและรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครองรวมถึงการเชิญผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรมต่างๆที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

เพ็ญพรรณ ณ นคร (2560, น. 41) ได้กล่าวว่าความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนหมายถึงการที่ผู้เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองและชุมชนในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นรับฟังปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนและมีการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กเมื่ออยู่ที่โรงเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบเพื่อการพัฒนาเด็กให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2563, น.3) กล่าวว่าเพื่อนร่วมงานมีอยู่จริงร่วมคิดร่วมทำร่วมแก้ปัญหาาร่วมพัฒนาร่วมรับผิดชอบหมายถึงผู้ที่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยทั้งในและนอกสถานศึกษาซึ่งร่วมการพัฒนาการจัดการศึกษาและการ

เรียนรู้ให้มีคุณภาพครูจะต้องทำงานร่วมกับผู้ปกครองที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญตั้งแต่การร่วมกันคิดร่วมกันทำร่วมกันแก้ปัญหา ร่วมกันรับผิดชอบและร่วมกันพัฒนาเด็กพัฒนาสิ่งที่ดีกว่าเพื่อการพัฒนาที่เข้มแข็งและยั่งยืน

Jackman (2005) ได้เสนอวิธีการทำงานร่วมกับผู้ปกครองดังนี้

1 สร้างการทำงานร่วมกันอย่างเข้มแข็งระหว่างครูกับผู้ปกครองทั้งครูและผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเด็กและแนวทางการพัฒนาเพื่อความสำเร็จในการจัดการศึกษา

2 ครูควรให้ความเคารพผู้ปกครองโดยการเปิดใจรับฟังความคิดเห็นกับผู้ปกครองและให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3 จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ครูและผู้ปกครองสามารถพบปะเพื่อนเพื่อได้เรียนรู้ซึ่งกันและกันเสมอเพื่อที่ครูจะได้เรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและผู้ปกครองและในขณะเดียวกันผู้ปกครองก็จะได้เรียนรู้หลักการและเทคนิคเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับเด็กซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่จะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครองเพิ่มมากยิ่งขึ้น

4 มีการประเมินความต้องการของเด็กรวมถึงวัฒนธรรมประเพณีและบริบทของเด็ก

5 ครูจะต้องเป็นผู้ให้การสนับสนุนโดยการตระหนักถึงสิ่งต่างๆ เกี่ยวกับเด็กและผู้ปกครองเป็นแหล่งข้อมูลเพื่อการช่วยเหลือทั้งเด็กและผู้ปกครองได้อย่างเหมาะสม

ฉันทภัสสร. ชื่นสุขสมหวัง (2556, น. 44) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยจะสำเร็จได้หากได้รับความร่วมมือทั้งจากครูผู้ปกครองชุมชนรวมถึงบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนให้เข้มแข็งจึงเป็นส่วนสำคัญที่จำเป็นในการสอนเพื่อสามารถพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สรุปได้ว่าการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง บทบาทของครูปฐมวัยในการสื่อสารกับผู้ปกครองเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อร่วมกันคิดร่วมกันทำ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูกับผู้ปกครองครูกับเพื่อนร่วมวิชาชีพ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย มีการจัดกิจกรรมประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองและคนในชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาและการเรียนรู้ของเด็กอยู่เสมอ

2.5 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ฉันทภัสสร. ชื่นสุขสมหวัง (2556) กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพครูปฐมวัยประกอบด้วย

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรวินิจฉัยการสนับสนุนอุปกรณ์และการจัดประชุมสำหรับการวิจัยในชั้นเรียนและเปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการสะท้อนความคิด
2. หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดกิจกรรมเพื่อสร้างแรงบันดาลใจเพื่อให้ครูเห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนว่าสามารถเกิดประโยชน์กับเด็กได้จริง
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดแหล่งเรียนรู้ที่น่าเชื่อถือสำหรับการสืบค้นในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้ครูมีตัวอย่างงานวิจัยในชั้นเรียนที่ดีในการเรียนรู้
4. ผู้บริหารโรงเรียน ควรจัดให้มีผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อคอยให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษาให้กับครูเมื่อเกิดข้อสงสัยในระหว่างการทำวิจัยในชั้นเรียน
5. หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดอบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนไปในทิศทางเดียวกันหกหน่วยงานต้นสังกัดควรให้ทุนทรัพย์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสนับสนุนและสร้างขวัญและกำลังใจให้ครู

กัณฑ์วรรณ มีสมสาร (2560) กล่าวว่าแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 มี สามระดับคือหน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนซึ่งครอบคลุมการนำแนวทางไปใช้ในทุกระดับการทำงานตั้งแต่การวางนโยบายการบริหารจัดการและการปฏิบัติงาน โดยต้นสังกัดต้องตระหนักถึงความสำคัญกำหนดนโยบายและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บริหารจัดการที่ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูปฐมวัยได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจากระบบครูที่เลี้ยงจืดระบบให้ครูเข้ารับการพัฒนาในงานจัดระบบนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตรในรูปแบบต่างๆจัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้จัดระบบการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่องส่วนครูผู้สอนเป็นผู้จัดการเรียนรู้ให้กับเด็กและพัฒนาตนเองอยู่เสมอด้วยวิธีการที่หลากหลาย

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2558, อ้างถึงใน สุทธิพร ภิญ โย, 2559, หน้า 23) มีสารครอบคลุมในประเด็นการปฏิรูปวิชาชีพซึ่งรวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาได้กำหนดไว้ในหมวดเจ็ดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติโดยมีแนวทางกล่าวไว้คือ

1. จัดให้มีระบบและกระบวนการผลิตและพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและพัฒนาเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงปรับปรุงให้สถาบันที่ผลิตและพัฒนาครูคณาจารย์รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษามีความพร้อมและความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่องและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

2. จัดให้มีการควบคุมและรักษามาตรฐานการประกอบวิชาชีพ โดยจัดตั้งองค์กรวิชาชีพครูและสภาวิชาชีพครูทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพกำกับดูแลและการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพรวมทั้งพัฒนาวิชาชีพครูผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา

3. จัดให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูโดยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งของหน่วยงานทางการศึกษาในระดับสถานศึกษาของรัฐและระดับเขตพื้นที่การศึกษาเป็นข้าราชการสังกัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูโดยยึดหลักการกระจายอำนาจการบริหารงานของบุคคลสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

4. จัดให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนค่าตอบแทนสวัสดิการและสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับอื่นสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีรายได้เพียงพอและเหมาะสมกับฐานะทางสังคมและวิชาชีพ

5. จัดให้มีกองทุนส่งเสริมครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนเงินริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานดีเด่นและเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

6. ให้นำหน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ความรู้ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนอำนวยความสะดวกแก่ครูเพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ สามารถเข้าถึงการพัฒนาที่ตนเองสนใจและเกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเสมอ

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็น

3.1 ความหมายของความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2548, อ้างถึงใน ฌฐภัสสร, ชื่นสุขสมหวัง, 2556, น. 64) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นหมายถึงกระบวนการคิดวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ต้องการกับสิ่งที่เป็นอยู่ปัจจุบันหากมีความขัดแย้งระหว่างความแตกต่างที่พบก็จะชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจะช่วยให้สามารถกำหนดเป้าหมายและตัดสินใจปัญหาได้อย่างเหมาะสม

Stufflebeam&Other (1985, อ้างถึงในเพ็ญพรรณ ณ นคร, 2560, น. 47) ให้ความหมายของความ ต้องการจำเป็นว่าหมายถึงสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์เมื่อได้รับการตอบสนองโดยจำแนกความ ต้องการจำเป็นตามมุมมองที่แตกต่างกันไปได้สี่มุมมองดังนี้

1. มุมมองความแตกต่างเป็นความต้องการจำเป็นที่กล่าวถึงความแตกต่างระหว่าง การกระทำหรือผลการปฏิบัติงานที่ต้องการกับการกระทำหรือผลการปฏิบัติงานที่สังเกตได้จากการ ปฏิบัติจริง

2. มุมมองของความจำเป็นประชาธิปไตยเป็นความต้องการจำเป็นที่กล่าวถึงความ ต้องการของคนส่วนใหญ่ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มอ้างอิงที่เชื่อถือได้

3. มุมมองของการวิเคราะห์เป็นความต้องการจำเป็นที่กล่าวถึงสาระสนเทศของ สิ่งหนึ่งสิ่งใดในหน่วยงานที่บุคลากรผู้มีความสามารถได้พิจารณาลงความเห็นว่ามีความสำคัญต่อ หน่วยงานและจะทำให้เกิดการพัฒนาในหน่วยงาน

4. มุมมองของการวินิจฉัยเป็นความต้องการจำเป็นที่กล่าวถึงสิ่งที่บุคคลได้ พิจารณาแล้วว่ามีความบกพร่องหรือขาดหายไปและพิสูจน์ได้ว่าสิ่งที่ขาดหายไปนั้นจะทำให้เกิด ความเสียหายต่อหน่วยงาน

Ronda and Kusy (2012, อ้างถึงในฝ่ายวาริ ประภาสวัต, 2555, น.44) กล่าวว่า การ ประเมินความต้องการจำเป็นเป็นการสำรวจที่เป็นระบบของสิ่งที่มีอยู่กับสิ่งที่ควรจะเป็นเพื่อ พัฒนาการปฏิบัติงานเชิงบุคคลและองค์กร

เพ็ญพรรณ ณ นคร (2560, น. 52) กล่าวว่ามนุษย์มีความต้องการทางความคิดจิตใจ และร่างกายรวมถึงความต้องการที่จะได้รับขวัญและกำลังใจในการทำงานเกิดความพึงพอใจในงาน ซึ่งความต้องการของแต่ละคนระดับความต้องการที่ไม่เท่ากัน

ฝ่ายวาริ. ประภาสวัต (2555, น. 45) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึงขั้นตอนการสำรวจหาความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็น จากนั้นนำความแตกต่างที่สำรวจพบมาจัดลำดับความสำคัญโดยเลือกลำดับที่มีความต้องการจำเป็น มากมาแก้ไขก่อนเป็นลำดับแรก

ชวลีวัลย์. รักษาภักดี (2557, น. 39) ได้สรุปไว้ว่าการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการตัดสินใจความต้องการจำเป็น โดยวิธีการจัดลำดับความสำคัญเพื่อค้นหาความ ต้องการจำเป็นของความแตกต่างระหว่างสภาพที่ควรจะเป็นกับสภาพที่ปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันเพื่อ หาแนวทางในการพัฒนาอย่างเหมาะสมในองค์กรและบุคลากร ได้มีการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ในทางที่ดีขึ้น

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการสำรวจและจัดลำดับความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นเพื่อนำไปหาแนวทางในการพัฒนาอย่างเหมาะสมต่อไป

3.2 ประเภทของความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2550 อ้างถึงใน กุลชลี จงเจริญ, 2559, น. 110) ได้แบ่งนิยามของความต้องการจำเป็นออกเป็นสองมุมมองคือมุมมองด้านจิตวิทยาและมุมมองด้านการประเมินในมุมมองด้านจิตวิทยาแบ่งความต้องการจำเป็นออกเป็นสี่ระดับคือ

ระดับที่ 1 ความต้องการจำเป็นทางกายภาพ physiological needs

ระดับที่ 2 ความต้องการจำเป็นด้านความปลอดภัย safety needs

ระดับที่ 3 ความต้องการจำเป็นด้านความรักและการเป็นเจ้าของ love and Belonging needs

ระดับที่ 4 ความต้องการจำเป็นด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง esteem Needs

ซึ่งความต้องการทั้ง 4 ระดับนี้จัดอยู่ในประเภทความต้องการจำเป็นบกพร่อง Deficit needs หมายความว่าหากยังไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการจำเป็นก็จะยังคงอยู่ในสภาวะที่บกพร่องหรือขาดแคลน

สำหรับมุมมองด้านการประเมินแบ่งออกเป็นสองกลุ่มคือมุมมองในมิติด้านความแตกต่าง Witkin and Altschuld (1995 อ้างถึงใน กุลชลี จงเจริญ, 2559, น. 110) กล่าวว่าไว้ว่าความต้องการจำเป็นหมายถึงความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ What is กับสภาพที่ควรจะเป็น What should be และมุมมองในมิติด้านประโยชน์ที่ได้รับ

3.3 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

มีนักวิชาการด้านการประเมินความต้องการจำเป็นและพัฒนาขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่องเนื่องจากในช่วงแรกของการพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นผลการประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้ไม่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทั้งหมดและได้พัฒนาขั้นตอนมาจนกระทั่งปัจจุบันได้มีแนวคิดการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลักสามขั้นตอนได้แก่การระบุความต้องการจำเป็นการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและการกำหนดแนวทางการแก้ไข (Witkin & Altschuld, 1995 อ้างถึงใน ฝ่ายวาริ ประภาสวัต, 2555, น. 45) โดยมีนักวิชาการด้านการประเมินความต้องการจำเป็นได้เสนอขั้นตอนไว้ดังนี้

Witkin and Altschuld (1995) ได้เสนอขั้นตอนในการประเมินความต้องการจำเป็นตามช่วงเวลาในการดำเนินการประเมินสามขั้นตอนหลักคือ

ขั้นก่อนการประเมินเป็นขั้นตอนในการสำรวจความต้องการจำเป็นเพื่อให้ได้แผนการดำเนินงานในเบื้องต้นก่อนซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนย่อยดังนี้

1. การวางแผนในการประเมินความต้องการจำเป็น
2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินความต้องการจำเป็น
3. กำหนดขอบเขตและประเด็นของการประเมินความต้องการจำเป็น
4. กำหนดรายละเอียดข้อมูลและกลุ่มเป้าหมายขอบเขตที่ต้องการประเมิน
5. การตัดสินใจเพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลแหล่งข้อมูลวิธีการเก็บข้อมูลการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์

ขั้นการประเมินเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ปัญหาที่ต้องการได้รับการแก้ไขตามลำดับความสำคัญซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนย่อยดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อกำหนดเกี่ยวกับบริบทและขอบเขตรวมทั้งสิ่งที่เกี่ยวข้องในการประเมินความต้องการจำเป็น
2. เก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย
3. นำข้อมูลความต้องการจำเป็นมาจัดลำดับความสำคัญเบื้องต้น
4. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาหรือความต้องการจำเป็น
5. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด

หลังการประเมินเป็นการนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนย่อยดังนี้

1. จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
2. เลือกวิธีการในการแก้ปัญหาโดยสร้างแนวทางแก้ปัญหาสำหรับความต้องการจำเป็นและพิจารณาทางเลือกในการแก้ไขปัญหาตามลำดับความสำคัญเพื่อแก้ปัญหาที่เร่งด่วนจากนั้นจึงประเมินทางเลือกเพื่อนำไปปฏิบัติ
3. เสนอแผนการปฏิบัติงาน
4. ประเมินผลการประเมินความต้องการจำเป็น
5. รายงานผลการประเมินความต้องการจำเป็น

Rouda and Kuse (2012 อ้างถึงในณัฐภัสสร ชื่นสุขสมหวัง, 2556, น. 67) ได้แบ่งขั้นตอนการทำการประเมินความต้องการจำเป็นไว้สี่ขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์หาความแตกต่างเป็นการสำรวจการทำงานที่แท้จริงของหน่วยงานหรือพนักงานโดยสำรวจสภาพจริงในปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังซึ่งความแตกต่างของช่องว่างระหว่างสภาพจริงในปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังจะได้มาซึ่งความต้องการจำเป็น

2. การจัดลำดับความสำคัญเมื่อได้ประเด็นของความต้องการจำเป็นซึ่งอาจจะมีประเด็นเป็นจำนวนมากดังนั้นจึงต้องจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในแต่ละประเด็น โดยการเลือกประเด็นที่สามารถส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่เป็นประเด็นที่มีความสำคัญมากที่สุด

3. การระบุสาเหตุของปัญหาเมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุดแล้วหลังจากนั้นให้ระบุสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา การระบุวิธีการแก้ปัญหาที่เป็นไปได้เพื่อนำไปสู่การวางแผนในการแก้ปัญหาและพัฒนาต่อไป

สุวิมล ว่องวานิช (2550 อ้างถึงในฝ่ายวาริ. ประภาสวัต, 2555, น. 47) ได้เสนอขั้นตอนในการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ห้าขั้นตอนดังนี้

1. ชั้นศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง
2. ชั้นศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน
3. ชั้นวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จากสิ่งที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและจัดลำดับความสำคัญของคนที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดความต้องการจำเป็น
4. ชั้นวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบันและจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น
5. ชั้นศึกษาและกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น

ฝ่ายวาริ ประภาสวัต (2555, น. 47) ได้สรุปขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้สามขั้นตอนหลักคือ

1. ชั้นระบุความต้องการจำเป็น คือการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการจำเป็นแล้วนำไปวิเคราะห์ความแตกต่างของข้อมูลระหว่างสภาพที่ควรจะเป็นและสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันเมื่อได้ผลของความต้องการจำเป็นแล้วจึงนำมาจัดลำดับความสำคัญและเน้นไปที่ความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากในลำดับแรกแรกวิธีที่ใช้ในการระบุความต้องการจำเป็น ได้แก่ การใช้ข้อมูลจากผลงานวิจัยอื่นการใช้ตัวบ่งชี้ทางสังคมการสำรวจ (โดยใช้แบบสอบถามการสัมภาษณ์และการสังเกต) การ สนทนากลุ่มแบบเจาะจงเทคนิคกลุ่มสมมติในเทคนิคเสี่ยงจากภาพปรึกษาพิจารณาการทำให้แผนที่มีโน้ตส์และเทคนิคเดลฟาย

2. การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเป็นขั้นตอนที่ต้องดำเนินการทุกครั้งหลังจากความจำเป็นวิเคราะห์สาเหตุและกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาวิธีที่ใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นประกอบด้วยวิธีการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบการ

ตอบสนองเดี่ยวและวิธีการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองคู่วิธีการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองเดี่ยวได้แก่การจัดเรียงลำดับตามค่ามัธยฐานสำหรับมาตแบบกลุ่มการสร้างมาตรฐานประมาณช่วงขนาดการกำหนดน้ำหนักหลายคู่และการเรียงลำดับด้วยการ์ดและวิธีการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองคู่แบ่งเป็นกลุ่มวิธีที่ใช้หลักประเมินความแตกต่างและกลุ่มวิธีที่ใช้หลักการของการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีหลายส่วนประกอบ

3. ชั้นวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็นคือการวิเคราะห์ว่าความต้องการจำเป็นที่ได้มานั้นมีสาเหตุมาจากอะไรเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาจากนั้นนำสาเหตุของความต้องการจำเป็นที่ได้จากการวิเคราะห์มาจัดลำดับวิธีที่ใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็นได้แก่การใช้ข้อมูลจากผลการวิจัยอื่นการสำรวจโดยการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์การสนทนากลุ่มแบบเจาะจงเทคนิคกลุ่มแบบสมมุติในเทคนิคเสียงจากภาพ การทำแผนที่มโนทัศน์การวิเคราะห์แผนภูมิแก๊งปลา การวิเคราะห์สาเหตุของความล้มเหลวการวิเคราะห์ริสเรลและเทคนิคเดลฟาย

4. ขั้นตอนกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็นคือสร้าง แนวทางการแก้ปัญหาและพิจารณาเลือกแนวทางในการแก้ปัญหของสาเหตุความต้องการจำเป็นเพื่อนำไปสู่การวางแผนในการปฏิบัติต่อไปวิธีที่ใช้ในการกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็นได้แก่การใช้ข้อมูลจากผลงานวิจัยอื่นการสำรวจการสนทนากลุ่มแบบเจาะจงเทคนิคกลุ่มสมมุติในการทำแผนที่มโนทัศน์การวิเคราะห์หรือรประโยชน์ พหุรักระบวนการ AHP การวิเคราะห์ผลกระทบไขว้ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลที่ตามมาเทคนิคเดี่ยวไฟลั่วงล้อนาคตและอนาคตภาพ

ณัฐภัตสร ชื่นสุขสมหวัง (2556, น. 67) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นมีขั้นตอนการดำเนินงานเหมือนกับการวิจัยโดยทั่วไปกล่าวคือมีการกำหนด มุ่งหมายกรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเทคนิควิธีการการประเมินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิธีวิเคราะห์ข้อมูลการจัดทำรายงานและผลการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและที่สำคัญการประเมินความต้องการจำเป็นจะมีความสมบูรณ์ถ้าในขั้นตอนสุดท้ายมีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางแก้ปัญหาต่อไป

สรุปได้ว่าขั้นตอนในการประเมินความต้องการจำเป็นแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนคือขั้นเตรียมการเป็นการสำรวจข้อมูลความต้องการจำเป็น ขั้นการประเมินเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อที่จะทราบถึงปัญหาที่จะต้องได้รับการแก้ไขและขั้นที่สามคือขั้นตอนของการจัดลำดับความต้องการจำเป็นเพื่อนำไปแก้ปัญหาโดยจะมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไข เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป

3.4 การจัดลำดับความสำคัญการจำเป็น

การจัดลำดับความสำคัญ (Priority setting) ของความต้องการจำเป็นเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการระบุความต้องการจำเป็นซึ่งจะทำให้การประเมินความต้องการจำเป็น มีความสมบูรณ์สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุและวิธีการแก้ไขต่อไป การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เป็นการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแต่ละประเด็นจากนั้นนำความต้องการจำเป็นมาเรียงลำดับ (Sort) ตั้งแต่ความสำคัญมากไปหาน้อยจะช่วยให้ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นทราบถึงความต้องการจำเป็นหรือปัญหาที่แท้จริงที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนก่อนปัญหาอื่น(สุวิมล ว่องวานิช, 2548 อ้างถึงใน ฌรัฐกัสสร ชื่นสุขสมหวัง, 2556, น. 68)

วิธีการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นมีหลายวิธีแต่ละวิธีจะแตกต่างกันออกไปแต่วิธีการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) คำนวณ โดยการหาค่าผลต่างของ (I- D) หารด้วยค่า D ดังนี้

$$(PNI_{\text{modified}}) = PNI_{\text{modified}} = (I- D)/D$$

สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) ใช้เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่องกว้างมากเกินไปและให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบเมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่มวิธีจัดลำดับความสำคัญแบบนี้มีข้อดีคือคำนวณง่าย ได้ข้อสรุปที่ดีและเมื่อถ่วงน้ำหนักจะทำให้ได้ความแตกต่างที่ชัดเจนขึ้น ข้อจำกัดของวิธีนี้คือข้อตกลงเบื้องต้นเป็นอินเตอร์วอลสเกล ที่ไม่ค่อยเหมาะสมและเป็นการพิจารณาแยกกันระหว่างสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน กับสภาพที่คาดหวัง ผลต่างที่มีค่าเท่ากันในระดับต่ำ กับระดับสูงยากในการจัดเรียงลำดับ (สุวิมล ว่องวานิช, 2548 อ้างถึงใน ฌรัฐกัสสร ชื่นสุขสมหวัง, 2556, น.68)

4. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 5 มาตรา 39 และพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 มาตรา 8 มาตรา 34 วรรคสอง ได้กำหนดให้มีการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดย กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจำนวน 183 เขต และสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต ซึ่งมีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2553 มีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 37 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546

4.1 บริบททั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ตั้งอยู่เลขที่ 376 ถนน พหลโยธิน หมู่ที่ 3 ตำบลศาลา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง 52130 มีเขตพื้นที่บริการ 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่ทะ อำเภอเกาะคา อำเภอ สบปราบ อำเภอเสริมงาม อำเภอเถิน และอำเภอแม่พริก มีจำนวน 39 ตำบล 385 หมู่บ้าน 1 เทศบาลเมือง 23 เทศบาลตำบล และ 18 องค์การบริหารส่วนตำบล (ดัง ข้อมูลตามตาราง)

ที่	อำเภอ	จำนวน					
		ตำบล	หมู่บ้าน	อบจ.	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.
1	แม่ทะ	10	94			5	5
2	เกาะคา	9	78	1		8	2
3	สบปราบ	4	46			1	4
4	เสริมงาม	4	42			3	2
5	เถิน	8	95		1	3	4
6	แม่พริก	4	30			3	1
	รวมทั้งสิ้น	39	385	1	1	23	18

4.1.1 สภาพภูมิศาสตร์ จังหวัดลำปาง อยู่สูงจากระดับน้ำทะเล 268.80 เมตร พื้นที่ มีลักษณะเป็นรูปยาวรีภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง มีภูเขาสูงอยู่ทั่วไปทอดตัวยาวตามแนว ทิศเหนือไปทางทิศใต้ของจังหวัดและใน บริเวณตอนกลางของจังหวัดบางส่วนมีที่ราบลุ่มริมฝั่ง แม่น้ำและตามลักษณะทางกายภาพทางด้านธรณีสังฐานวิทยา จังหวัดลำปางมีพื้นที่ เป็นที่ราบ ล้อมรอบด้วยภูเขามีสลักษณะเป็นแอ่งแผ่นดินที่ยาวและกว้างที่สุดในภาคเหนือ เรียกว่า “อ่างลำปาง” ลักษณะภูมิประเทศแบ่ง ออกเป็น 3 ลักษณะ คือบริเวณตอนบนของจังหวัดเป็นที่ราบสูง ภูเขา และ เป็นป่าค่อนข้างทึบอุดมสมบูรณ์ด้วยไม้มีค่า ได้แก่ พื้นที่อำเภอ เมืองปาน แจ้ห่ม วังเหนือ และงาว บริเวณตอนกลางของจังหวัดเป็นที่ราบและที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำซึ่งเป็นแหล่งเกษตรกรรมที่สำคัญ ของจังหวัด ได้แก่ พื้นที่อำเภอห้างฉัตร เมืองลำปาง เกาะคา แม่ทะ และสบ ปราบ บริเวณตอนใต้

ของจังหวัด เป็นป่าไม้รัง บางส่วนเป็นทุ่งหญ้า ได้แก่ พื้นที่อำเภอเถิน อำเภอแม่พริก บางส่วนของ อำเภอเสริมงาม และอำเภอแม่ทะ

4.1.2 บริบทเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ตั้งอยู่เลขที่ 376 หมู่ที่ 3 ตำบลศาลา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง รหัสไปรษณีย์ 52130 เบอร์โทรศัพท์ 0 5428 4791-2 โทรสาร 0 5428 2000 เว็บไซต์ <https://lampang2.blogspot.com/> สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจในการจัดการศึกษารวม 6 อำเภอ ได้แก่ 1. อำเภอเกาะคา 2. อำเภอแม่ทะ 3. อำเภอเสริมงาม 4. อำเภอสบปราบ 5. อำเภอเถิน 6. อำเภอแม่พริก

4.2 โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ตารางที่ 2.2 แสดงภาพรวมโรงเรียนในสังกัด จำแนกตามขนาดของอำเภอ

อำเภอ	จำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาด								รวมทั้งสิ้น
	ไม่มีนักเรียน	ขนาดที่ 1	ขนาดที่ 2	ขนาดที่ 3	ขนาดที่ 4	ขนาดที่ 5	ขนาดที่ 6	ขนาดที่ 7	
	1-120	121-200	201-300	301-499	500-1499	1500-2499	2500 ขึ้นไป		
เกาะคา	0	11	5	0	0	1	0	0	17
เสริมงาม	1	12	1	1	0	1	0	0	15
เถิน	3	17	10	2	1	1	0	0	31
แม่ทะ	2	17	5	0	0	0	0	0	22
แม่พริก	0	6	3	0	0	0	0	0	9
สบปราบ	2	6	1	2	1	0	0	0	10
รวมทั้งสิ้น	8	69	25	5	2	3	0	0	104
คิดเป็นร้อยละ		66.35	24.04	4.81	1.92	2.88	0	0	100.00

ข้อมูลจากระบบ DMC 17/07/63

จากตารางจำนวน โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอน 104 โรงเรียนจำแนกตามขนาด ปีการศึกษา 2563 พบว่า โรงเรียนที่มีนักเรียน 1-120 คน มากที่สุด จำนวน 69 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 66.35 รองลงมาคือโรงเรียน ที่มีนักเรียน 121-200 คน มีจำนวน 25 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 24.04 โรงเรียนที่มีนักเรียน 201-300 คน มี จำนวน 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 4.81 โรงเรียนที่มีนักเรียน 301-499 คน มีจำนวน 2 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 1.92 โรงเรียนที่มีนักเรียน 500-1499 คน มีจำนวน 3 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.88 และไม่มีจำนวนนักเรียน ขนาดที่ 6 และ 7 แต่อย่างใด

ในภาพรวมระดับอำเภอ พบว่า อำเภอเถิน มีโรงเรียนมากที่สุด 31 โรงเรียน /ขนาดเล็ก จำนวน 17 โรงเรียน รองลงมาคืออำเภอแม่ทะ มีโรงเรียน 22 โรงเรียน /ขนาดเล็ก 17 โรงเรียน อำเภอเกาะคา มีโรงเรียน 17 โรงเรียน /ขนาดเล็ก 11 โรงเรียน อำเภอเสริมงาม มีโรงเรียน 15 โรงเรียน /ขนาดเล็ก 12 โรงเรียน อำเภอสบปราบ มีโรงเรียน 10 โรงเรียน /ขนาดเล็ก 6 โรงเรียน และอำเภอแม่พริก มีโรงเรียน 9 โรงเรียน /ขนาดเล็ก จำนวน 6 โรงเรียน

ตารางที่ 2.3 ข้อมูลครูปฐมวัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2

อำเภอ	จำนวนครูผู้สอน ระดับชั้นปฐมวัย ทั้งหมด	จำนวนครูปฐมวัยที่ สอนตรงตามวิชาเอก	จำนวนครูปฐมวัยที่ สอนไม่ตรงตาม วิชาเอก
เถิน	46	35	11
แม่ทะ	29	14	15
เกาะคา	30	23	7
แม่พริก	15	10	5
เสริมงาม	30	22	8
สบปราบ	15	13	3

ข้อมูลจากการสำรวจ เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2564

จากตาราง พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 มีจำนวนครูปฐมวัยทั้งหมด 165 คน เป็นครูผู้สอนในระดับชั้นปฐมวัยและสอนตรงตามวิชาเอก 117 คน เป็นครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัยแต่สอนไม่ตรงตามวิชาเอกจำนวน 49 คน อำเภอเถิน 46 คน เป็นครูผู้สอนในระดับชั้นปฐมวัยและสอนตรงตามวิชาเอก 117 คน เป็นครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัยแต่สอนไม่ตรงตามวิชาเอกจำนวน 49 คน อำเภอแม่ทะ 29 คนเป็นครูผู้สอนในระดับชั้นปฐมวัยและสอนตรงตามวิชาเอก 117 คน เป็นครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัยแต่สอนไม่ตรงตามวิชาเอกจำนวน 49 คน อำเภอเกาะคา 30 คนเป็นครูผู้สอนในระดับชั้นปฐมวัยและสอนตรงตามวิชาเอก 117 คน เป็นครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัยแต่สอนไม่ตรงตามวิชาเอกจำนวน 49 คน อำเภอแม่พริก 15 คนเป็นครูผู้สอนในระดับชั้นปฐมวัยและสอนตรงตามวิชาเอก 117 คน เป็นครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัยแต่สอนไม่ตรงตามวิชาเอกจำนวน 49 คน อำเภอเสริมงาม 30 คนเป็นครูผู้สอนในระดับชั้นปฐมวัยและสอนตรงตามวิชาเอก 117 คน เป็นครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัยแต่สอนไม่ตรงตามวิชาเอกจำนวน 49 คน

คน อำเภอสบปราบ 15 คนเป็นครูผู้สอนในระดับชั้นปฐมวัยและสอนตรงตามวิชาเอก 117 คน เป็นครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัยแต่สอนไม่ตรงตามวิชาเอกจำนวน 49 คน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

ผาวยารี ประภาสวัต (2555, น.100) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาความสามารถของผู้ดูแลเด็กด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าสภาพที่เป็นจริงของผู้ดูแลเด็กในด้านความสามารถเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากจากข้อมูลในแบบสอบถามพบว่า ร้อยละ 48.84 ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้เลยและผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบสองปีงบประมาณ 2549 ถึง 2553 พบว่าปัญหาในการพัฒนาคุณภาพผู้ดูแลเด็กที่มีมากที่สุดคือการฝึกอบรมโดยผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้รับการฝึกอบรมพัฒนาตนเองไม่สามารถเลือกหัวข้อการฝึกอบรมเองได้เนื่องจากผู้บริหารหรือต้นสังกัด เป็นผู้กำหนดหรือส่งรายชื่อให้ไปอบรมและขาดงบประมาณสนับสนุนเกี่ยวกับการอบรม

สิริมา พิกุลศรี (2557, น.140) ได้ศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาผู้ดูแลเด็กด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลบ้านแก่งอำเภอคอนสาร จังหวัดมุกดาหาร พบว่าก่อนดำเนินการพัฒนาผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมผู้ดูแลเด็กยังจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามความรู้ความเข้าใจในรูปแบบเดิมที่เคยจัดมาและการจัดกิจกรรมยังจัดแบบไม่ค่อยมีจุดหมาย ขาดการบันทึกหลังการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็กยังไม่เป็นปัจจุบันหลังจากที่ได้ดำเนินการพัฒนาโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายในการสรุปผลในวงจรที่หนึ่งทำให้ผู้ดูแลเด็กมีความเข้าใจในหลักการและวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น เกิดทักษะและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ได้อย่างเหมาะสมทั้งในการเตรียมจัดประสบการณ์พฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กและการใช้สื่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพแต่ในการจัดกิจกรรมและการประเมินผลอย่างต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพราะผู้ดูแลเด็กยังไม่สามารถกระตุ้นให้เด็กแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเองได้โดยการฝึกคิดฝึกทำและมีจินตนาการอย่างสร้างสรรค์อีกทั้งการประเมินผลยังไม่หลากหลายเท่าที่ควร ซึ่งจะมีผลกระทบต่อตัวเด็กตามมาด้วยเช่นกันจึง

ดำเนินการพัฒนาต่อไปในวงรอบที่สองโดยการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น และได้ดำเนินการออกติดตามโดยการนิเทศภายในบ่อยขึ้นเพื่อแนะนำและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดผลดีต่อตัวเด็กและสร้างความพึงพอใจแก่คณะกรรมการและผู้ปกครองอย่างมาก

ณัฐภัสสร ชื่นสุขสมหวัง (2557, น. 534-548) ได้ประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัยตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือครูปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร 4 สังกัดจำนวนทั้งสิ้น 374 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามและแนวคำถามในการประชุมกลุ่ม พบว่าครูปฐมวัยมีความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพทุกด้านด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือการพัฒนาตนเอง รองลงมาคือการสอนและคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพตามลำดับ โดยด้านการพัฒนาตนเองคือการวิจัยในชั้นเรียนมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ด้านการสอน คือ การจัดการเรียนการสอนและการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพคือความรักและศรัทธาในวิชาชีพมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด แนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัยที่สำคัญที่สุดจำแนกตามลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุดของแต่ละด้าน ดังนี้ การวิจัยในชั้นเรียนคือการสนับสนุนของผู้บริหาร การจัดการเรียนการสอน คือ การจัดอบรมให้ความรู้ และติดตามผลจากหน่วยงานต้นสังกัด การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน คือการส่งเสริมนโยบายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ คือ การส่งเสริมให้ครูรัก และตระหนักในอาชีพครู

จิรนนท์ นุ่นชูคัน (2557) ทำการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) จัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ในสังกัดกรุงเทพมหานครและ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจำนวน 425 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้แบ่งเป็นด้านความรู้ในการจัดการเรียนรู้มีลักษณะถูกผิดด้านพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้มีลักษณะเป็นแบบมาสประมาณค่าห้าระดับตอบสนองคู่และแบบวัดเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้เป็นแบบมาสประมาณค่าห้าระดับผลการวิจัยพบว่า (1) ความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้มีดังต่อไปนี้ด้านความรู้และพฤติกรรมครูผู้สอนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยการจัดการเรียนรู้แบบโครงการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการบูรณาการและการประเมินผลการเรียนรู้จากการ

ปฏิบัติจริงด้านเจตคติครูผู้สอนเกือบครึ่งหนึ่งร้อยละ 49.88 มีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับค่อนข้างดี (2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ด้านพฤติกรรมด้านความรู้และด้านเจตคติตามลำดับและ (3) แนวทางการพัฒนาครูผู้สอนจากผลการประเมินความต้องการจำเป็นมีประเด็นการพัฒนาคือการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยการจัดการเรียนรู้แบบ โครงงานการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการบูรณาการและการประเมินผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยครูผู้สอนเรียนรู้ด้วยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองศึกษาจากเพื่อนครูและวิทยากรร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูผู้บริหารควรให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองโดยจัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการศึกษาดูงานจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มโรงเรียนนิเทศและประเมินผลการพัฒนาครู

จิตติกันต์ เอี่ยมสอาด (2559, น. 119) ได้ศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาครูและผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านแหลมจังหวัดเพชรบุรี ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ข้าราชการครูและผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านแหลมจังหวัดเพชรบุรีจำนวน 60 คน ประกอบด้วย ข้าราชการครู 36 คน และผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กจำนวน 24 คน โดยการวิจัยในระยะที่ 1 เป็นการศึกษาจากประชากรทั้งหมด ส่วนการวิจัยระยะที่ 2 ดำเนินการวิจัยโดยการสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้ร่วมสนทนากลุ่มจะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านจัดการศึกษา จำนวน 6 คน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของครูและผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านแหลมจังหวัดเพชรบุรีตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 พบว่าครูและผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ดำเนินการในสภาพปัจจุบันตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อเรียงลำดับพบว่า ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ มาตรฐานการปฏิบัติตน มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพตามลำดับ ในมาตรฐานการปฏิบัติตนเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อวิชาชีพจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ และจรรยาบรรณต่อสังคมตามลำดับ

เพ็ญพรรณ ณ นคร (2560, น. 90) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะที่เลี้ยงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้คือ ที่เลี้ยง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 90 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามสภาพสมรรถนะที่เป็นจริงและสภาพสมรรถนะที่คาดหวังและแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่

เนื่องจากจากการวิเคราะห์ค่าความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะที่เลี้ยงในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตลาดกระบังกรุงเทพมหานครทั้ง 5 ด้านพบว่า ด้านที่มีลำดับค่าความ ต้องการจำเป็น มากที่สุด ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสุขภาพและโภชนาการ รองลงมา เป็นด้านการประเมินพัฒนาการด้านการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเรียนรู้ ด้านความเป็นมืออาชีพ และการมีภาวะผู้นำ และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ตามลำดับ จากการศึกษาวิธีการ และแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของพี่เลี้ยงในส่วนของวิธีการที่ต้องการได้รับการพัฒนา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ส่วนใหญ่ที่เลี้ยงต้องการได้รับการพัฒนาโดย การศึกษาดูงาน รองลงมามีความต้องการได้รับการพัฒนาตนเองและการประชุมให้ความรู้ ตามลำดับสำหรับวิธีการที่ต้องการได้รับการพัฒนาน้อยที่สุดได้แก่การจัดพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา และ ในส่วนของเนื้อหาสาระที่ต้องการได้รับการพัฒนาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกพบว่า ส่วนใหญ่ที่เลี้ยงต้องการได้รับการพัฒนาจิตวิทยาเด็กปฐมวัยรองลงมาได้แก่การผลิตสื่อการสอน ปฐมวัยและการวัดและประเมินผลพฤติกรรมเด็กและการจัดกิจกรรมเด็กปฐมวัยตามลำดับสำหรับ เนื้อหาสาระที่ต้องการได้รับการพัฒนาน้อยที่สุดได้แก่การพัฒนาบุคลิกภาพและภาวะผู้นำ

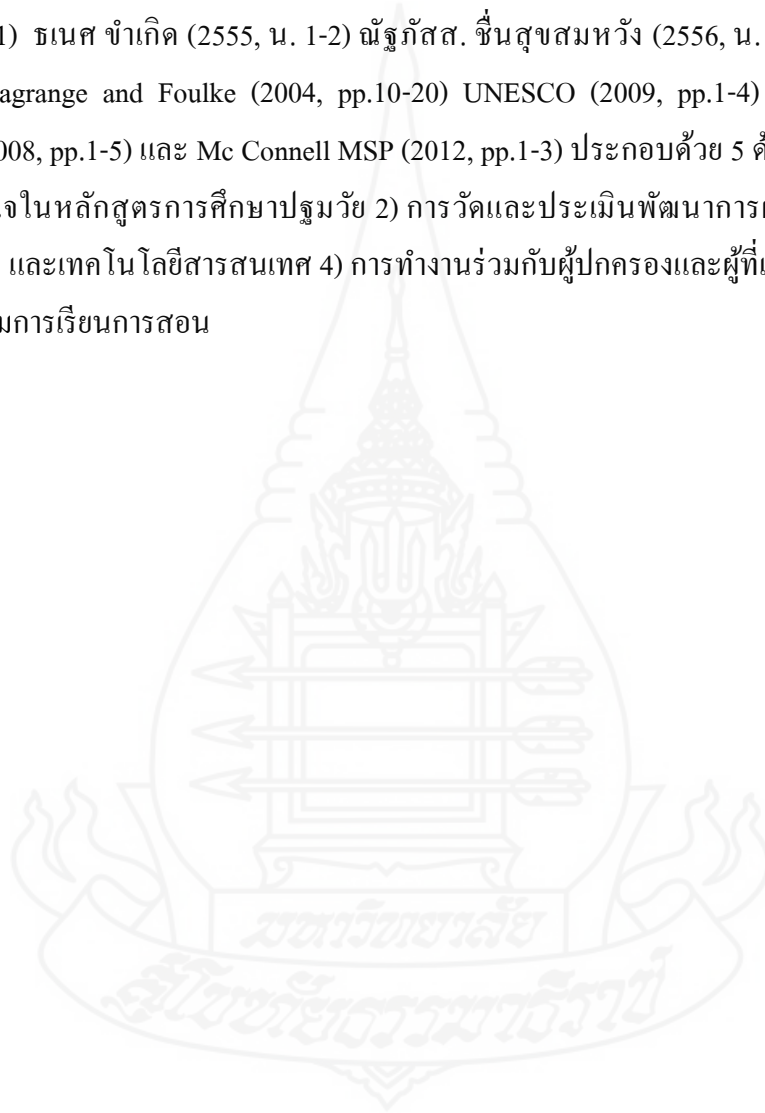
5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Kim, Kang and Kang (2016 อ้างถึงใน เพ็ญพรรณ ณ นคร, 2560, น. 61) ได้ศึกษา การพัฒนาและการตรวจสอบสมรรถนะของครูผู้สอนปฐมวัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา เครื่องมือวัดความเชื่อมั่นในสมรรถนะของครูผู้สอนปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนปฐมวัย จำนวนทั้งสิ้น 377 คน โดยสอบถามครูผู้สอนถึงความสำคัญของสมรรถนะของครูผู้สอน เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยมีคุณภาพทั้งความตรงและความเที่ยงโดยใช้สูตรการหาค่าความเที่ยงของ Cronbach ผลการวิจัยพบว่าหนึ่งสมรรถนะของครูผู้สอนปฐมวัยประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 73 สมรรถนะ ซึ่งองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบประกอบด้วยความเข้าใจในตัวเด็กการจัดการกระบวนการเรียนรู้ การ จัดการชั้นเรียน ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและทัศนคติพื้นฐาน 2 สมรรถนะของครูปฐมวัยมีค่า ความเที่ยง เท่ากับ .98 ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีค่าความเที่ยงระหว่าง .90 ถึง .95 ดังนั้นข้อมูลพื้นฐาน เหล่านี้จะมีประโยชน์อย่างมากต่อการฝึกอบรมครูและการประเมินครู

Caparotta (2012) ศึกษาความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ ครูประจำชั้น ครูผู้ช่วยผู้ดูแลเด็ก และศึกษานิเทศ โดยศึกษาความต้องการ 3 ด้าน คือ 1 การ เตรียมการสอน 2 การขาดโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพ และ 3 ความต้องการในการพัฒนาวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า 1 การเตรียมสอนสิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยมีความต้องการมาก ที่สุดคือต้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูหรือศึกษานิเทศเพื่อที่จะได้ปรึกษาและแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน 2 การขาดโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพเนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการอบรม

สูงและไม่สะดวกทั้งเรื่องเวลาและสถานที่ 3 ความต้องการพัฒนาวิชาชีพมีความต้องการการพัฒนาวิชาชีพในเรื่องการอบรมความรู้และทักษะ โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการทบทวนวรรณที่เกี่ยวข้องข้างต้นนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กรอบแนวคิดจากสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัยจากนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่าน ได้แก่ คุรุสภา (2555, น.1) ธเนศ ขำเกิด (2555, น. 1-2) ธีรภัฏสส. ชื่นสุขสมหวัง (2556, น. 72) Pefianco (2012, pp.1-5) Lagrange and Foulke (2004, pp.10-20) UNESCO (2009, pp.1-4) APEC (2012, p.2) Edwag (2008, pp.1-5) และ Mc Connell MSP (2012, pp.1-3) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2) การวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน 3) การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) การทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง และ 5) การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิจัยโดยนำเสนอเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 165 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพจริงและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ที่มีการตอบสนองรายการคู่ (Dual-response format) ตามแนวคิดของลิคเคอร์ต (Likert) แต่ละข้อประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู จำนวน 28 ข้อ

1.3 การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามเพื่อการศึกษาในครั้งนี้มีขั้นตอนสร้าง ดังนี้

- 1.3.1 ศึกษากรอบแนวคิดทางทฤษฎีจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นตัวแปรเพื่อเป็นกรอบการศึกษา
- 1.3.2 ศึกษาตัวแปร เพื่อกำหนดเป็น โครงสร้างของเครื่องมือและข้อคำถาม
- 1.3.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องเบื้องต้น และให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
- 1.3.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยไม่น้อยกว่า 3 ปี ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เชิงเนื้อหา โดยการหาค่าความสอดคล้องแบบ IOC ซึ่งมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00
- 1.3.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยนำแบบทดสอบไปทดลองเก็บข้อมูล (Try Out) จากครูปฐมวัยโรงเรียนอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 30 คน แล้วเอาคะแนนที่ได้จากการทดสอบไปหาค่าความเที่ยง โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cranach) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.96 และ 0.98 ตามลำดับ
- 1.3.6 นำแบบสอบถามมาแก้ไขอีกครั้งตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระก่อนจะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรจริง
- 1.3.7 ทำการจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1.4.1 ผู้ศึกษาทำหน้าที่ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จำนวน 104 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
- 1.4.2 ผู้ศึกษาดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังประชากรที่กำหนด ด้วยตนเองและกำหนดวันที่ส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย
- 1.4.3 รับแบบสอบถามคืนโดยส่งแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 165 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
- 1.4.4 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยมีเกณฑ์การวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดไว้ดังนี้

4.50-5.00 สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัยอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัยอยู่ในระดับมาก

2.50-3.49 สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัยอยู่ในระดับปานกลาง

1.50-2.49 สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัยอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.49 สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ใน

ศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำผลจากขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยใช้ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index: PNI_{modified}

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{I - D}{D}$$

PNI หมายถึง ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น

D หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นอยู่

ขั้นตอนที่ 3-ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ คุรุปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

3.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางฯ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยกำหนด
 เกณฑ์ดังนี้ 1) เป็นผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จำนวน 1 คน 2)
 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาปฐมวัยไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน
 3 คน 3) เป็นคุรุปฐมวัยที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 1 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษ
 ที่ 21 ของคุรุปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ได้แก่ แบบ
 สัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของคุรุ มีลักษณะเป็น
 ประเด็นสัมภาษณ์ซึ่งได้มาจากผลการจัดลำดับความสำคัญจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการ
 จัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของคุรุปฐมวัย 3 ลำดับแรก

3.3 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือของแบบสัมภาษณ์แนวทางใน
 การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของคุรุปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มีขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ศึกษาค้นคว้ากรอบแนวทางเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการ
 จัดการเรียนรู้ของคุรุปฐมวัย จากนั้นร่างข้อคำถามให้สอดคล้องกับตัวแปร

3.3.2 เสนอแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างให้อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษา

3.3.3 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา
ค้นคว้าอิสระ ก่อนนำไปใช้จริงกับผู้ให้ข้อมูล

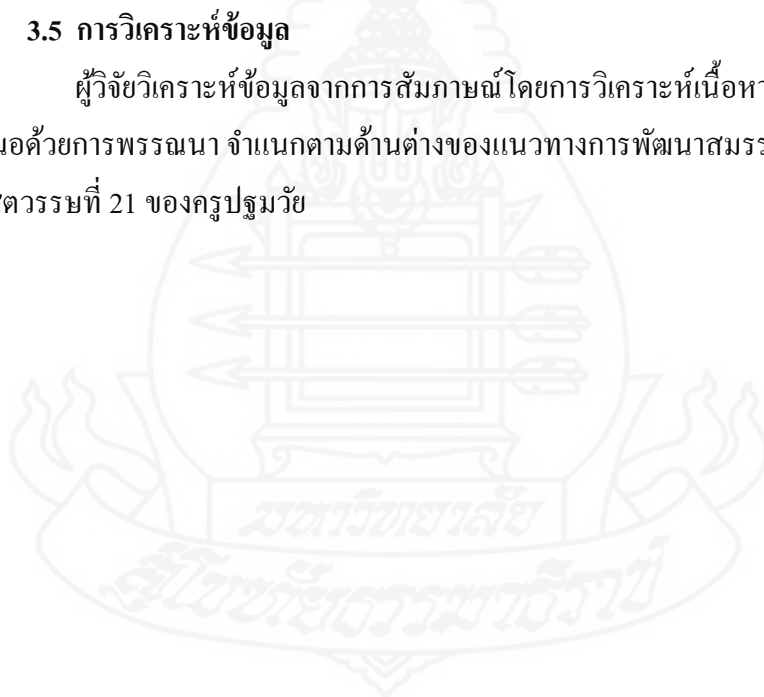
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยติดต่อผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 5 คน ดังนี้ 1) เป็นผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จำนวน 1
คน 2) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาปฐมวัยไม่น้อยกว่า 5 ปี
จำนวน 3 คน 3) เป็นครูปฐมวัยที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 1 คน เพื่อขออนุญาต
นัดหมายวัน เวลา และช่องทางในการสัมภาษณ์

3.4.2 ส่งหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึง
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัย ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง
โดยขออนุญาตบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ด้วยเครื่องบันทึกเสียง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ใน
ภายหลัง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
และนำเสนอด้วยการพรรณนา จำแนกตามด้านต่างของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการ
เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู
ปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ผู้วิจัยได้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล
โดยการแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของในการพัฒนา
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ
ประสบการณ์การทำงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ค่าร้อยละ
เพศ		
ชาย	2	1.21
หญิง	163	98.79
รวม	165	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ค่าร้อยละ
อายุ		
20-29 ปี	30	18.18
30-39 ปี	45	27.28
40-49 ปี	60	36.36
50 ปีขึ้นไป	30	18.18
รวม	165	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	137	82.90
ปริญญาโท	28	17.10
อื่นๆ		
รวม	165	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
1-3 ปี	42	25.60
4-6 ปี	38	23.20
7-10 ปี	20	12.20
10 ปีขึ้นไป	65	39.00
รวม	165	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมามีอายุระหว่าง 30-39 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 72.72 รองลงมาอยู่ในระดับปริญญาโท จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 และมีประสบการณ์การทำงานเป็นครูปฐมวัยมากกว่า 10 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 39 รองลงมามีประสบการณ์การทำงานเป็นครูปฐมวัยระหว่าง 4-6 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 มีประสบการณ์การทำงานเป็นครูปฐมวัยระหว่าง 1-3 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6 และ ประสบการณ์การทำงานเป็นครูปฐมวัย 7-10 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 12 ตามลำดับ

**ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของในการพัฒนา
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2**

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จากกรอบแนวคิด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นครูผู้สอนในระดับชั้นปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จำนวน 165 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (*M*) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) ปรากฏดังตารางที่ 4.2-4.7

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของ
ทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวม

รายการ	สภาพสมรรถนะที่เป็นจริง			สภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์		
	ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (<i>SD</i>)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (<i>SD</i>)	ระดับ
1 ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย	3.50	.68	มาก	4.34	.62	มาก
2 การจัดกิจกรรมการเรียนการ สอน	3.39	.67	ปานกลาง	4.46	.59	มาก
3 การใช้สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.35	.73	ปานกลาง	4.48	.54	มาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการ	สภาพสมรรถนะที่เป็นจริง			สภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์		
	ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (<i>SD</i>)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (<i>SD</i>)	ระดับ
4 การวัดและประเมินพัฒนาการ ผู้เรียน	3.41	.72	ปานกลาง	4.49	.58	มาก
5 การทำงานร่วมกับผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.49	.63	ปานกลาง	4.42	.55	มาก
รวม	3.42	.68	ปานกลาง	4.42	.47	มาก

จากตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ในภาพรวมพบว่า สภาพสมรรถนะที่เป็นจริง อยู่ในระดับปานกลาง ($M=3.42$, $SD=.68$) ละสภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก ($M=4.42$, $SD=.47$) เมื่อพิจารณาสภาพสมรรถนะที่เป็นจริงเป็นรายด้าน พบว่าในระดับมากได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ($M=3.50$, $SD=.68$) ในระดับปานกลางได้แก่ การทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง ($M=3.49$, $SD=.63$) การวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน ($M=3.41$, $SD=.72$) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($M=3.39$, $SD=.67$) และการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ($M=3.35$, $SD=.73$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาสภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์เป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านการการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุด ($M=4.49$, $SD=.58$) รองลงมา เป็นด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ($M=4.48$, $SD=.54$) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($M=4.46$, $SD=.59$) ด้านการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง ($M=4.42$, $SD=.55$) และด้านความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ($M=4.34$, $SD=.62$) ตามลำดับ

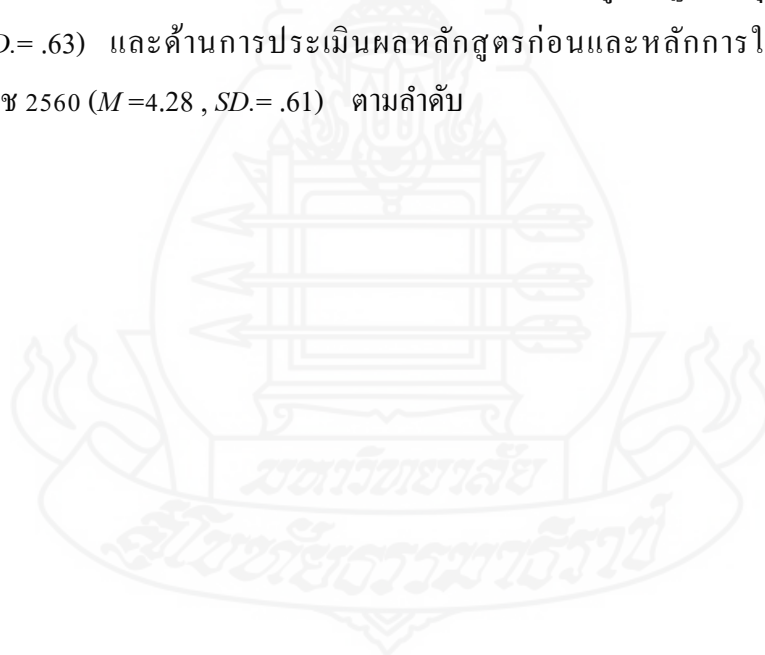
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

รายการ	สภาพสมรรถนะที่เป็นจริง			สภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์		
	ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (<i>SD.</i>)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (<i>SD.</i>)	ระดับ
1. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา	3.77	.42	มาก	4.39	.64	มาก
2. ท่านมีความเข้าใจโครงสร้างหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2560	3.47	.71	ปาน กลาง	4.36	.61	มาก
3. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2560	3.52	.73	มาก	4.37	.63	มาก
4. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560	3.34	.79	ปาน กลาง	4.30	.63	มาก
5. ท่านมีการประเมินผลหลักสูตรก่อนและหลังการใช้หลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2560	3.41	.76	ปาน กลาง	4.28	.61	มาก
เฉลี่ยรวม	3.50	.68	มาก	4.34	.58	มาก

จากตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ในภาพรวมพบว่าสภาพสมรรถนะที่เป็นจริง อยู่ในระดับมาก ($M=3.50$, $SD.=.68$) และสภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก ($M=4.34$, $SD. = .58$) เช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาสภาพสมรรถนะที่เป็นจริงเป็นรายข้อ พบว่าในระดับมาก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา ($M=3.77$, $SD=.42$)และด้านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ($M=3.52$, $SD=.71$) ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านความเข้าใจโครงสร้างหลักสูตรพุทธศักราช 2560 ($M=3.47$, $SD=.71$) ด้านการประเมินผลหลักสูตรก่อนและหลังการใช้หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ($M=3.41$, $SD=.76$) และด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ($M=3.34$, $SD=.79$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาสภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์เป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุด ($M=4.39$, $SD=.64$) รองลงมา เป็นการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ($M=4.37$, $SD=.63$) ด้านการมีความเข้าใจโครงสร้างหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ($M=4.36$, $SD=.61$) ด้านการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ($M=4.30$, $SD=.63$) และด้านการประเมินผลหลักสูตรก่อนและหลังการใช้หลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ($M=4.28$, $SD=.61$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของ
การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

รายการ	สภาพสมรรถนะที่เป็นจริง			สภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วน	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ส่วน	ระดับ
	(M)	เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)		(M)	เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	
1. ท่านจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกตาม ความสนใจและจัดเวลาที่ เพียงพอสำหรับทำกิจกรรม	3.41	.63	ปานกลาง	4.42	.59	มาก
2. ท่านจัดกิจกรรมหลากหลายทั้ง กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและ รายบุคคล	3.37	.65	ปานกลาง	4.43	.62	มาก
3. ท่านจัดสภาพแวดล้อมที่ เหมาะสมกับเด็กเปิดโอกาสให้ เด็กช่วยเหลือตนเองในการทำ กิจกรรมประจำวันอยู่เสมอ	3.29	.80	ปานกลาง	4.54	.63	มากที่สุด
4. ท่านจัดกิจกรรมครอบคลุม พัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์ สังคมสติปัญญาโดยสอดแทรก คุณธรรมจริยธรรมอยู่เสมอ	3.30	.70	ปานกลาง	4.48	.60	มาก
5. ท่านมีการจัดเตรียมสื่อสำหรับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอนให้เพียงพอต่อจำนวน นักเรียนเสมอ	3.59	.58	มาก	4.45	.56	มาก
เฉลี่ยรวม	3.39	.67	ปานกลาง	4.46	.59	มาก

จากตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ($M=3.39$, $SD=.67$) และสภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก ($M=4.46$, $SD=.59$)

เมื่อพิจารณาสภาพสมรรถนะที่เป็นจริงเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการจัดเตรียมสื่อสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนเสมอ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($M=3.59$, $SD=.58$) และในระดับปานกลาง ประกอบด้วยการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกตามความสนใจและจัดเวลาที่เพียงพอสำหรับทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($M=3.41$, $SD=.63$) ด้านการจัดกิจกรรมหลากหลายทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและรายบุคคล ($M=3.37$, $SD=.65$) ด้านการจัดกิจกรรมครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์สังคมสติปัญญาโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมอยู่เสมอ ($M=3.30$, $SD=.70$) และด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับเด็กเปิดโอกาสให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวันอยู่เสมอ ($M=3.29$, $SD=.80$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาสภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์เป็นรายข้อ พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับเด็กเปิดโอกาสให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวันอยู่เสมอ ($M=4.54$, $SD=.63$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ จัดกิจกรรมครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์สังคมสติปัญญาโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมอยู่เสมอ ($M=4.48$, $SD=.60$) ด้านการการจัดเตรียมสื่อสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนเสมอ ($M=4.45$, $SD=.56$) จัดกิจกรรมหลากหลายทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและรายบุคคล ($M=4.43$, $SD=.62$) และจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกตามความสนใจและจัดเวลาที่เพียงพอสำหรับทำกิจกรรม ($M=4.42$, $SD=.59$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ

รายการ	สภาพสมรรถนะที่เป็นจริง			สภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์		
	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ
1. ท่านมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน	3.37	.76	ปานกลาง	4.50	.54	มากที่สุด
2. ท่านเข้าถึงสารสนเทศเพื่อการพัฒนาตนเองและร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพ	3.27	.78	ปานกลาง	4.55	.50	มากที่สุด
3. ท่านมีความรู้ความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม	3.44	.75	ปานกลาง	4.44	.52	มาก
4. ท่านใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น LINE และ Facebook	3.35	.65	ปานกลาง	4.43	.63	มาก
เฉลี่ยรวม	3.35	.73	ปานกลาง	4.48	.54	มาก

จากตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศในภาพรวมพบว่าสภาพสมรรถนะที่เป็นจริง อยู่ในระดับปานกลาง ($M=3.35$, $SD.=.73$) และสภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก ($M=4.48$, $SD.=.54$)

เมื่อพิจารณาสภาพสมรรถนะที่เป็นจริงเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความรู้ความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($M=3.44$, $SD=.75$) รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน ($M=3.37$, $SD=.76$) การใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น LINE และ Facebook ($M=3.35$, $SD=.65$) และด้านการเข้าถึงสารสนเทศเพื่อการพัฒนาตนเองและร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพ ($M=3.27$, $SD=.78$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาสภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์เป็นรายข้อ พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ การเข้าถึงสารสนเทศเพื่อการพัฒนาตนเองและร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพ ($M=4.55$, $SD=.50$) และ ด้านความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน ($M=4.50$, $SD=.54$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ความรู้ความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ($M=4.44$, $SD=.52$) และใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น LINE และ Facebook ($M=4.43$, $SD=.63$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน

รายการ	สภาพสมรรถนะที่เป็นจริง			สภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วน	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ส่วน	ระดับ
	(<i>M</i>)	เบี่ยงเบน		(<i>M</i>)	เบี่ยงเบน	
		มาตรฐาน		มาตรฐาน		
		(<i>SD.</i>)		(<i>SD.</i>)		
1. ท่านมีความรู้ความเข้าใจวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา	3.29	.84	ปานกลาง	4.60	.56	มากที่สุด

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

รายการ	สภาพสมรรถนะที่เป็นจริง			สภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์		
	ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (<i>SD.</i>)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (<i>SD.</i>)	ระดับ
2. ท่านสามารถประเมินพัฒนาการเด็ก ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การ สังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินผล งาน	3.32	.72	ปานกลาง	4.54	.63	มากที่สุด
3. ท่านสามารถวางแผนและเลือกใช้ เครื่องมือในการประเมินพัฒนาการ ของเด็กอย่างเหมาะสม	3.66	.58	มาก	4.35	.62	มาก
4. ท่านประเมินพัฒนาการเด็กอย่าง สม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดปี การศึกษามีการวางแผนการประเมิน พัฒนาการเด็กเป็นระยะภาคเรียนละ สองครั้ง	3.48	.66	ปานกลาง	4.53	.52	มากที่สุด
5. ท่านทำประเมินพัฒนาการเด็กครบ ทุกมาตรฐานคุณลักษณะที่พึง ประสงค์สอดคล้องกับเป้าหมายของ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	3.30	.83	ปานกลาง	4.47	.61	มาก
เฉลี่ยรวม	3.41	.72	ปานกลาง	4.49	.58	มาก

จากตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียนในภาพรวมพบว่า สภาพสมรรถนะที่เป็นจริง อยู่ในระดับปานกลาง ($M= 3.41$, $SD. = .72$) และสภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก ($M=4.49$, $SD.= .58$)

เมื่อพิจารณาสภาพสมรรถนะที่เป็นจริงเป็นรายข้อ พบว่าด้านการวางแผนและเลือกใช้เครื่องมือในการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($M=3.66$, $SD=.58$) และในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าประกอบด้วย การประเมินพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา มีการวางแผนการประเมินพัฒนาการเด็กเป็นระยะภาคเรียนละสองครั้ง ($M=3.48$, $SD=.66$) ด้านการประเมินพัฒนาการเด็กด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินผลงาน ($M=3.32$, $SD=.72$) ด้านการประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ($M=3.30$, $SD=.83$) และ ด้านความรู้ความเข้าใจวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ($M=3.29$, $SD=.84$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาสภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ด้านการมีความรู้ความเข้าใจวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ($M=4.60$, $SD=.56$) ด้านความสามารถประเมินพัฒนาการเด็กด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินผลงาน ($M=4.54$, $SD=.63$) ด้านการประเมินพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา มีการวางแผนการประเมินพัฒนาการเด็กเป็นระยะภาคเรียนละสองครั้ง ($M=4.53$, $SD=.52$) ตามลำดับ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ($M=4.47$, $SD=.61$) และด้านความสามารถในการวางแผนและเลือกใช้เครื่องมือในการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างเหมาะสม ($M=4.35$, $SD=.62$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง

รายการ	สภาพสมรรถนะที่เป็นจริง			สภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์		
	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ
1. ท่านมีการจัดกิจกรรมประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองและคนในชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาและการเรียนรู้ของเด็กอยู่เสมอ	3.41	.94	ปานกลาง	4.26	.59	มาก
2. ท่านเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	3.50	.5	มาก	4.42	.57	มาก
3. ท่านพูดคุยและปฏิบัติต่อผู้ปกครองและคนในชุมชนด้วยท่าทีที่เป็นมิตรและยิ้มแย้มและให้เกียรติผู้ปกครอง	3.55	.59	มาก	4.58	.51	มากที่สุด
4. ท่านจัดกิจกรรมเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้ปกครองและคนในชุมชนเช่น การช่วยงานกิจกรรมของชุมชนการเยี่ยมบ้านเด็ก เป็นต้น	3.52	.49	มาก	4.48	.53	มาก
เฉลี่ยรวม	3.49	.63	ปานกลาง	4.42	.55	มาก

จากตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับปานกลาง ($M=3.49$, $SD=.63$) และสภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก ($M=4.42$, $SD=.55$) เช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาสภาพสมรรถนะที่เป็นจริงเป็นรายชื่อ พบว่าในระดับมาก ประกอบด้วย การพูดคุยและปฏิบัติต่อผู้ปกครองและคนในชุมชนด้วยท่าทีที่เป็นมิตรและยิ้มแย้มและให้เกียรติผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($M=3.55$, $SD=.59$) รองลงมาคือ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้ปกครองและคนในชุมชนเช่นการช่วยงานกิจกรรมของชุมชนการเยี่ยมบ้านเด็กเป็นต้น ($M=3.52$, $SD=.49$) ด้านการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ($M=3.50$, $SD=.50$) และด้านการจัดกิจกรรมประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองและคนในชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาและการเรียนรู้ของเด็กอยู่เสมอ อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($M=3.41$, $SD=.94$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาสภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์เป็นรายชื่อ พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ การพูดคุยและปฏิบัติต่อผู้ปกครองและคนในชุมชนด้วยท่าทีที่เป็นมิตรและยิ้มแย้มและให้เกียรติผู้ปกครอง ($M=4.58$, $SD=.51$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้ปกครองและคนในชุมชนเช่นการช่วยงานกิจกรรมของชุมชนการเยี่ยมบ้านเด็กเป็นต้น ($M=4.48$, $SD=.53$) ด้านการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ($M=4.42$, $SD=.57$) และด้านการจัดกิจกรรมประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองและคนในชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาและการเรียนรู้ของเด็กอยู่เสมอ ($M=4.26$, $SD=.59$) ตามลำดับ

**ตอนที่ 3 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาลำปาง เขต 2**

จากการตอบแบบสอบถามของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ลำปาง เขต 2 จำนวน 165 คน ผู้วิจัย ได้นำข้อมูลมาเฉลี่ย ของสภาพสมรรถนะที่เป็นจริง ($M1$) และ
ค่าเฉลี่ยของสภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์ ($M2$) มาจัดลำดับ โดยหาดัชนีความต้องการจำเป็น
(Priority Needs Index : $PNI_{modified}$) ดังตารางที่ 4.8-4.13

ตารางที่ 4.8 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู
ปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวม

รายการ	ค่าเฉลี่ย $M1$	ค่าเฉลี่ย $M2$	$PNI_{modified}$	ลำดับ
1. ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย	3.50	4.34	0.24	5
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.39	4.46	0.31	3
3. การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี สารสนเทศ	3.35	4.48	0.34	1
4. การวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน	3.41	4.49	0.32	2
5. การทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.49	4.42	0.27	4

จากตารางที่ 4.8 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ใน
ศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวม
พบว่าความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี
สารสนเทศ ($PNI_{modified}=0.34$) รองลงมา เป็นการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน ($PNI_{modified}=0.32$)
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน($PNI_{modified}=0.31$) การทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง
($PNI_{modified}=0.27$) และด้านความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย($PNI_{modified}=0.24$)
ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ
 ครูปฐมวัย สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านความรู้ความ
 เข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

รายการ	ค่าเฉลี่ย (M 1)	ค่าเฉลี่ย (M 2)	PNI _{modified}	ลำดับที่
1. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัยของสถานศึกษา	3.77	4.39	0.22	5
2. ท่านมีความเข้าใจโครงสร้างหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560	3.47	4.36	0.30	3
3. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญ ของหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560	3.52	4.37	0.23	4
4. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางใน การบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560	3.34	4.30	0.36	1
5. ท่านมีการประเมินผลหลักสูตรก่อนและ หลังการใช้หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560	3.41	4.28	0.31	2
เฉลี่ยรวม	3.50	4.34	0.24	

จากตารางที่ 4.9 ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ใน
 ศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านความรู้
 ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพบว่าความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย
 ได้แก่ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช
 2560 (PNI_{modified}=0.36) รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลหลักสูตรก่อนและหลังการใช้หลักสูตร
 ปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (PNI_{modified}=0.31) ด้านความเข้าใจโครงสร้างหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช
 2560 (PNI_{modified}=0.30) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช
 2560 (PNI_{modified}=0.23) และการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา
 (PNI_{modified}=0.22)

ตารางที่ 4.10 ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ
ครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน

รายการ	ค่าเฉลี่ย (M1)	ค่าเฉลี่ย (M2)	PNI _{modified} a	ลำดับที่
1. ท่านจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเปิดโอกาสให้เด็กได้ เลือกตามความสนใจและจัดเวลาที่เพียงพอสำหรับ ทำกิจกรรม	3.41	4.42	0.30	4
2. ท่านจัดกิจกรรมหลากหลายทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และรายบุคคล	3.37	4.43	0.31	3
3. ท่านจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับเด็กเปิดโอกาส ให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวัน อยู่เสมอ	3.29	4.54	0.38	1
4. ท่านจัดกิจกรรมครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์สังคมสติปัญญาโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมอยู่เสมอ	3.30	4.48	0.36	2
5. ท่านมีการจัดเตรียมสื่อสำหรับการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนเสมอ	3.59	4.45	0.24	5
เฉลี่ยรวม	3.39	4.46	0.31	

จากตารางที่ 4.10 ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ใน
ศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน พบว่าความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ จัด
สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับเด็กเปิดโอกาสให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันอยู่
เสมอ (PNI_{modified}=0.38) รองลงมาคือจัดกิจกรรมครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์สังคม
สติปัญญาโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมอยู่เสมอ (PNI_{modified}=0.36) จัดกิจกรรมหลากหลายทั้ง
กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและรายบุคคล(PNI_{modified}=0.31) จัดกิจกรรมแบบบูรณาการเปิดโอกาสให้เด็กได้
เลือกตามความสนใจและจัดเวลาที่เพียงพอสำหรับทำกิจกรรม(PNI_{modified}=0.30) และการจัดเตรียม

สื่อสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนเสมอ($PNI_{\text{modified}}=0.24$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ ครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ

รายการ	ค่าเฉลี่ย (M1)	ค่าเฉลี่ย (M2)	PNI_{modified} a	ลำดับที่
1. ท่านมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ พื้นฐาน	3.37	4.50	0.33	2
2. ท่านเข้าถึงสารสนเทศเพื่อการพัฒนาตนเองและ ร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพ	3.27	4.55	0.39	1
3. ท่านมีความรู้ความสามารถในการเลือกใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการจัดการ เรียนการสอนอย่างเหมาะสม	3.44	4.44	0.29	4
4. ท่านใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสารเข้า มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น LINE และ Facebook	3.35	4.43	0.32	3
รวม	3.35	4.48	0.34	

จากตารางที่ 4.11 ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศพบว่าความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่การเข้าถึงสารสนเทศเพื่อการพัฒนาตนเองและร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพ ($PNI_{\text{modified}}=0.39$) รองลงมาคือ ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน ($PNI_{\text{modified}}=0.33$) การใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น LINE และ Facebook ($PNI_{\text{modified}}=0.32$) และความรู้ความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ($PNI_{\text{modified}}=0.29$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน

รายการ	ค่าเฉลี่ย (M 1)	ค่าเฉลี่ย (M 2)	PNI _{modified}	ลำดับที่
1. ท่านมีความรู้ความเข้าใจวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา	3.29	4.60	0.39	1
2. ท่านสามารถประเมินพัฒนาการเด็กด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินผลงาน	3.32	4.54	0.37	2
3. ท่านสามารถวางแผนและเลือกใช้เครื่องมือในการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างเหมาะสม	3.66	4.35	0.19	5
4. ท่านประเมินพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดปีการศึกษามีการวางแผนการประเมินพัฒนาการเด็กเป็นระยะภาคเรียนละสองครั้ง	3.48	4.53	0.30	4
5. ท่านทำประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	3.30	4.47	0.35	3
รวม	3.41	4.49	0.32	

จากตารางที่ 4.12 ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียนพบว่าความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านความรู้ความเข้าใจวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา(PNI_{modified}=0.39) รองลงมาคือความสามารถประเมินพัฒนาการเด็กด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินผลงาน(PNI_{modified}=0.37) ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษา

ปฐมวัย($PNI_{\text{modified}}=0.35$) ประเมินพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา มีการวางแผนการประเมินพัฒนาการเด็กเป็นระยะภาคเรียนละสองครั้ง ($PNI_{\text{modified}}=0.30$) และความสามารถวางแผนและเลือกใช้เครื่องมือในการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างเหมาะสม ($PNI_{\text{modified}}=0.19$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง

รายการ	ค่าเฉลี่ย (M1)	ค่าเฉลี่ย (M2)	PNI_{modified} d	ลำดับที่
1. ท่านมีการจัดกิจกรรมประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองและคนในชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาและการเรียนรู้ของเด็กอยู่เสมอ	3.41	4.26	0.25	4
2. ท่านเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	3.50	4.42	0.26	3
3. ท่านพูดคุยและปฏิบัติต่อผู้ปกครองและคนในชุมชนด้วยท่าทีที่เป็นมิตรและยิ้มแย้มและให้เกียรติผู้ปกครอง	3.55	4.58	0.29	1
4. ท่านจัดกิจกรรมเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้ปกครองและคนในชุมชนเช่นการช่วยงานกิจกรรมของชุมชนการเยี่ยมบ้านเด็กเป็นต้น	3.52	4.48	0.27	2
เฉลี่ยรวม	3.49	4.42	0.27	

จากตารางที่ 4.13 ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องพบว่าความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การพูดคุยและปฏิบัติกับผู้ปกครองและคนในชุมชนด้วยท่าทีที่เป็นมิตรและยิ้มแย้มและให้เกียรติผู้ปกครอง ($PNI_{\text{modified}}=0.29$) รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้ปกครองและคนในชุมชนเช่นการช่วยงานกิจกรรมของชุมชนการเยี่ยมบ้านเด็กเป็นต้น ($PNI_{\text{modified}}=0.27$) การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ($PNI_{\text{modified}}=0.26$) และการจัดกิจกรรมประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองและคนในชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาและการเรียนรู้ของเด็กอยู่เสมอ ($PNI_{\text{modified}}=0.25$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปาง เขต 2

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาปฐมวัยไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน ครูปฐมวัยที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 1 คน จนได้เป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นใน 3 อันดับแรกดังต่อไปนี้

4.1 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้ให้ข้อมูลมีการแสดงความคิดเห็นไว้และสรุปแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ไว้ดังนี้

4.1.1 การเข้าถึงสารสนเทศเพื่อการพัฒนาตนเองและร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพ

การสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ เช่นคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อความต้องการของครูปฐมวัย และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5) การสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ PLC ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนเพื่อเป็นการเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวคิดมาปรับใช้และพัฒนาตนเองและวิชาชีพ (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5)

กล่าวโดยสรุป ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศเรื่องการเข้าถึงสารสนเทศเพื่อการพัฒนาตนเองและร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพ โดยการสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีให้เพียงพอต่อความต้องการของครูและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกิจกรรม PLC เพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพ

4.1.2 ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐานของครูปฐมวัย

การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูปฐมวัยเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5) การสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูปฐมวัยเห็นประโยชน์และความสำคัญของการใช้เทคโนโลยี (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4) ควรส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้และสร้างเครือข่ายความร่วมมือของครูและบุคลากรในโรงเรียน (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5)

กล่าวโดยสรุป ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้วยในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศเรื่องความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐานของครูปฐมวัยไว้ดังนี้ สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้และพัฒนาทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ของครูปฐมวัย รวมไปถึงการเน้นย้ำให้ครูปฐมวัยเห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนและสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้สร้างเครือข่ายความร่วมมือของครูและบุคลากรในโรงเรียน

4.1.3 การใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น LINE และ Facebook และแอปพลิเคชันต่างๆ

การสนับสนุนให้โรงเรียนมีการจัดตั้งกลุ่ม line และ facebook ในระดับโรงเรียนและสายชั้นเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองเพื่อนำมาออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครองมากที่สุด (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5)

สถานศึกษาจำเป็นต้องมีความพร้อมด้านอุปกรณ์ เทคโนโลยี และ อินเทอร์เน็ตเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานให้กับครู(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2) ควรมีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูอยู่เสมอ ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อรับทราบถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของครู (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5)

กล่าวโดยสรุป ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้วยในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ เรื่องการใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น LINE และ Facebook และแอปพลิเคชันต่างๆผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางดังนี้ สถานศึกษาต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความพร้อมทั้งด้านอุปกรณ์และความรู้ในเรื่องของการใช้แอปพลิเคชันในการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงผู้บริหารต้องมีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ

4.2 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน

ผู้ให้ข้อมูลมีการแสดงความคิดเห็นไว้และสรุปแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียนไว้ดังนี้

4.2.1 ความรู้ความเข้าใจวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา

การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาหลักสูตรและการวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ของกระทรวงศึกษาธิการ (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5)

สถานศึกษาจะต้องมีการกำหนดนโยบายสร้างโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาวิชาชีพ (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5)

ครูต้องมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่รวมไปถึงกำหนดวิธีการประเมินพัฒนาการของเด็กให้เหมาะสม (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5)

กล่าวโดยสรุป ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียนในส่วนของความรู้ความเข้าใจวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังนั้นสถานศึกษาจะต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาหลักสูตรและการวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 รวมไปถึงส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และครูต้องมีการจัดทำแผนการสอนให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน

4.2.2 การประเมินพัฒนาการเด็กด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินผลงาน

ควรส่งเสริมให้มีการจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาใช้กระบวนการ *plc* ในสายชั้นเข้ามาเพื่อให้ครูได้สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4)

ควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดให้มีการนิเทศภายในทั้งจากฝ่ายวิชาการและผู้บริหาร เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2)

ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้และพัฒนาทักษะด้านการวัดและประเมินพัฒนาการของนักเรียนให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ให้กับครูปฐมวัย (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5)

กล่าวโดยสรุป ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน ในส่วนของการประเมินพัฒนาการเด็กด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินผลงาน นั้น ผู้เชี่ยวชาญได้ให้แนวทางดังนี้ สถานศึกษาต้องมีการส่งเสริมให้มีการจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อให้ครูได้สร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และนำกระบวนการนิเทศเข้ามาช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนอีกทั้งควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินพัฒนาการแก่ครูปฐมวัย

4.2.3 การประเมินพัฒนาการเด็กให้ครบทุกมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

ควรส่งเสริมให้ครูได้ตระหนักถึงความสำคัญและกำหนดนโยบายในการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองและจัดทำแผนพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4)

สถานศึกษาควรมีการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย รวมไปถึงการประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอเพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5)

กล่าวโดยสรุป ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางในการพัฒนาพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน ในส่วนของการประเมินพัฒนาการเด็กให้ครบทุกมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไว้ดังนี้ ครูปฐมวัยจะต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอและมีการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนและมีการประเมินผลหลังการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

4.3 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้ให้ข้อมูลมีการแสดงความคิดเห็นไว้และสรุปแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ดังนี้

4.3.1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับเด็กเปิดโอกาสให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน

ควรมีการสนับสนุนด้านงบประมาณที่เพียงพอในการจัดสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัยและเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4)

ควรส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองและสภาพแวดล้อมให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5)

กล่าวโดยสรุปผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางในการพัฒนาพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับเด็กเปิดโอกาสให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน ไว้ดังนี้ ผู้บริหารต้องมีการจัดสรร

งบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการในการจัดสภาพแวดล้อม และส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองและพัฒนาสภาพแวดล้อมให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

4.3.2 จัดกิจกรรมครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์สังคมสติปัญญาโดย สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม

ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้นำกระบวนการวิจัยเข้ามาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมและเป็นการพัฒนาตนเองและผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5)

ควรกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูปฐมวัยได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5)

ควรส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้และสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม รวมไปถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4)

กล่าวโดยสรุปผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางในการพัฒนาพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียนจัดกิจกรรมครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์สังคมสติปัญญาโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้ ครูควรมีการนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเข้ามาเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และควรจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

4.3.3 การจัดกิจกรรมหลากหลายทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและรายบุคคล

ควรมีการนิเทศติดตามการจัดการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ อย่างสม่ำเสมอ (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5)

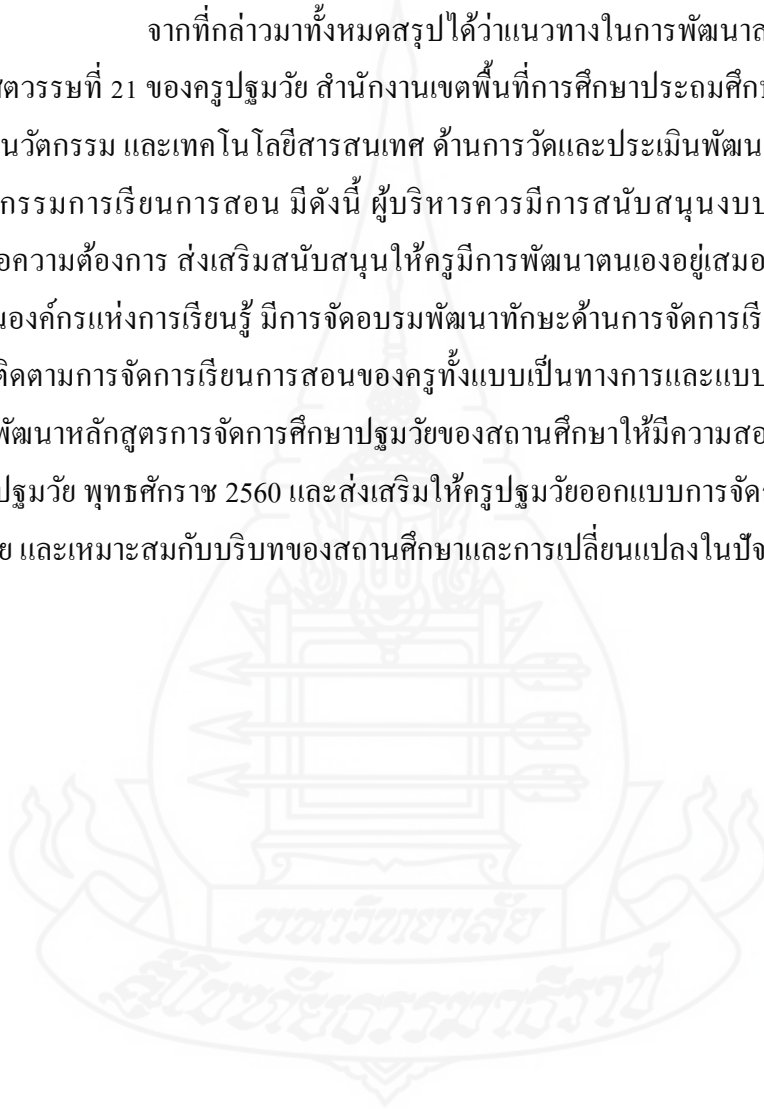
ควรมีการจัดอบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5)

ควรมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2560 โดยคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษา (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4)

กล่าวโดยสรุปผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางในการพัฒนาพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ลำปางเขต 2 ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียนการจัดกิจกรรมหลากหลายทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและรายบุคคล ดังนี้ ควรมีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน และจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายรวมถึงการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยอย่างหลากหลายให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่าแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียนและด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีดังนี้ ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนงบประมาณ ให้มีความเพียงพอต่อความต้องการ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และทำให้โรงเรียนเปลี่ยนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีการจัดอบรมพัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งมีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูทั้งแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการรวมถึงการพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และส่งเสริมให้ครูปฐมวัยออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 สรุปผลการวิจัย

1.1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2
- 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

1.1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

- 1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 165 คน
- 2) ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางฯ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้ 1) เป็นผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จำนวน 1 คน 2) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาปฐมวัยไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน 3) เป็นครูปฐมวัยที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไปจำนวน 1 คนศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน
- 3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ลักษณะ ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ

ครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มีค่าความตรงด้านเนื้อหาโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 และมีความเที่ยงของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.96 และ 0.98 ตามลำดับ และแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มีลักษณะเป็นประเด็นสัมภาษณ์ซึ่งได้มาจากผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 3 ลำดับแรก โดยเก็บข้อมูลสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 104 แห่ง โดยนำแบบสอบถามจำนวน 165 ฉบับทางไปรษณีย์และได้รับฉบับสมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 165 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด และแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 5 คน ได้แก่ 1) เป็นผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จำนวน 1 คน 2) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาปฐมวัยไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน 3) เป็นครูปฐมวัยที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไปจำนวน 1 คนศึกษานิเทศก์จำนวน 1 คน

5) การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง วิเคราะห์ข้อมูลสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ ในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าดัชนี $PNI_{modified}$ และวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอด้วยการพรรณนา จำแนกตามด้านต่างของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย

1.1.3 สรุปผลการวิจัย

1) สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

(1) สภาพที่เป็นจริงในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในภาพรวม พบว่า ในระดับมาก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา และด้านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านความเข้าใจโครงสร้างหลักสูตรพุทธศักราช 2560 ด้านการประเมินผลหลักสูตรก่อนและหลังการใช้หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2560

ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน ในภาพรวมพบว่า ด้านการวางแผนและเลือกใช้เครื่องมือในการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าประกอบด้วย การประเมินพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา มีการวางแผนการประเมินพัฒนาการเด็กเป็นระยะภาคเรียนละสองครั้ง ด้านการประเมินพัฒนาการเด็กด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินผลงานด้านการประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและด้านความรู้ความเข้าใจวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี สารสนเทศ ในภาพรวมพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความรู้ความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน การใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น LINE และ Facebook และด้านการเข้าถึงสารสนเทศเพื่อการพัฒนาตนเองและร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพ

ด้านการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในภาพรวมพบว่า ในระดับมาก ประกอบด้วย การพูดคุยและปฏิบัติต่อผู้ปกครองและคนในชุมชนด้วยท่าทีที่เป็นมิตร และยิ้มแย้มและให้เกียรติผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้ปกครองและคนในชุมชนเช่นการช่วยงานกิจกรรมของชุมชนการเยี่ยมบ้านเด็ก เป็นต้น ด้านการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กและด้านการจัดกิจกรรม

ประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองและคนในชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาและการเรียนรู้ของเด็กอยู่เสมอ อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในภาพรวมพบว่าด้านการจัดเตรียมสื่อสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนเสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและในระดับปานกลาง ประกอบด้วยการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกตามความสนใจและจัดเวลาที่เพียงพอสำหรับทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ด้านการจัดกิจกรรมหลากหลายทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและรายบุคคล ด้านการจัดกิจกรรมครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์สังคมสติปัญญา โดยสอดคล้องคุณธรรมจริยธรรมอยู่เสมอ และด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับเด็กเปิดโอกาสให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวันอยู่เสมอ

(2) สภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ในภาพรวม พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุด รองลงมาเป็นการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ด้านการมีความเข้าใจโครงสร้างหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ด้านการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และด้านการประเมินผลหลักสูตรก่อนและหลังการใช้หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ตามลำดับ

ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียนในภาพรวม พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ด้านการมีความรู้ความเข้าใจวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ด้านความสามารถประเมินพัฒนาการเด็กด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินผลงาน ด้านการประเมินพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดปีการศึกษามีการวางแผนการประเมินพัฒนาการเด็กเป็นระยะภาคเรียนละสองครั้งตามลำดับ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และด้านความสามารถในการวางแผนและเลือกใช้เครื่องมือในการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างเหมาะสม ตามลำดับ

ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศในภาพรวม พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การเข้าถึงสารสนเทศเพื่อการพัฒนาตนเองและ

ร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพและ ด้านความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากได้แก่ ความรู้ความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมและใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น LINE และ Facebook ตามลำดับ

ด้านการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องในภาพรวม พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ การพูดคุยและปฏิบัติกับผู้ปกครองและคนในชุมชนด้วยท่าทีที่เป็นมิตรและยิ้มแย้มและให้เกียรติผู้ปกครอง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่กระหว่างครูผู้ปกครองและคนในชุมชน เช่นการช่วยงานกิจกรรมของชุมชนการเยี่ยมบ้านเด็กเป็นต้น ด้านการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และด้านการจัดกิจกรรมประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองและคนในชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาและการเรียนรู้ของเด็กอยู่เสมอ

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในภาพรวม พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับเด็กเปิดโอกาสให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันอยู่เสมอด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากได้แก่ จัดกิจกรรมครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์สังคมสติปัญญาโดยสอดคล้องตามธรรมชาติของวัยอยู่เสมอ ด้านการการจัดเตรียมสื่อสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนเสมอจัดกิจกรรมหลากหลายทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและรายบุคคลและจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกตามความสนใจและจัดเวลาที่เพียงพอสำหรับทำกิจกรรมตามลำดับ

2) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

จากการวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ทั้ง 5 ด้าน พบว่า

ด้านความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีค่าความต้องการพบว่า มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลหลักสูตรก่อนและหลังการใช้หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และด้านความเข้าใจโครงสร้างหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ตามลำดับ

ด้านการวัดและ ประเมินพัฒนาการผู้เรียน พบว่า มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านความรู้ความเข้าใจวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 ด้าน

ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ด้านความสามารถในการประเมินพัฒนาการเด็กด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินผลงานประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยประเมินพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดปีการศึกษามีการวางแผนการประเมินพัฒนาการเด็กเป็นระยะภาคเรียนละสองครั้ง ตามลำดับ

ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศมีความต้องการจำเป็นมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ การเข้าถึงสารสนเทศเพื่อการพัฒนาตนเองและร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพ ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน การใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น LINE และ Facebook ตามลำดับ

ด้านการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ การพูดคุยและปฏิบัติต่อผู้ปกครองและคนในชุมชนด้วยท่าทีที่เป็นมิตรและยิ้มแย้มและให้เกียรติผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้ปกครองและคนในชุมชนเช่นการช่วยงานกิจกรรมของชุมชนการเยี่ยมบ้านเด็กเป็นต้น การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ตามลำดับ

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความต้องการจำเป็นมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับเด็กเปิดโอกาสให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวันอยู่เสมอ การจัดกิจกรรมครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์สังคมสติปัญญาโดยสอดคล้องคุณธรรมจริยธรรมอยู่เสมอ จัดกิจกรรมหลากหลายทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และรายบุคคล ตามลำดับ

3) ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นใน 3 อันดับแรกดังต่อไปนี้

(1) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ก. ควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีให้เพียงพอต่อความต้องการของครูและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกิจกรรม PLC เพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพ

ข. ควรมีการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้และ พัฒนาทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ของครูปฐมวัย รวมไปถึงการเน้นย้ำให้ครูปฐมวัยเห็นถึงประโยชน์ และความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนและสนับสนุนให้โรงเรียนเป็น ชุมชนแห่งการเรียนรู้สร้างเครือข่ายความร่วมมือของครูและบุคลากรในโรงเรียน

ค. ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความพร้อมทั้งด้านอุปกรณ์และ ความรู้ในเรื่องของการใช้แอปพลิเคชันในการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงผู้บริหารต้องมีการ นิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ

(2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ ครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ด้านการวัดและประเมิน พัฒนาการผู้เรียน

ก. สถานศึกษาจะต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาหลักสูตร และการวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 รวมไปถึงส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และครูต้องมีการจัดทำแผนการสอนให้เหมาะสม กับพัฒนาการของผู้เรียน

ข. สถานศึกษาต้องมีการส่งเสริมให้มีการจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้ครูได้สร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และนำกระบวนการนิเทศเข้ามา ช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนอีกทั้งควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินพัฒนา แก่ครูปฐมวัย

ค. ครูปฐมวัยจะต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และมีการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนและมีการประเมินผลหลังการนำหลักสูตร ไปใช้เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

(3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ ครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน

ก. ผู้บริหารต้องมีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความ ต้องการในการจัดสภาพแวดล้อม และส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองและพัฒนาสภาพแวดล้อม ให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

ข. ครูควรมีการนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเข้ามาเพื่อพัฒนาการ จัดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และควรจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมให้ทุก ฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

ค. ควรมีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน และจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายรวมถึงการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยอย่างหลากหลายให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 พบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ผลการศึกษาสภาพสมรรถนะที่เป็นจริงและสภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์
เกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

2.1.1 จากผลการศึกษาภาพรวมของสภาพสมรรถนะที่เป็นจริงและสภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 พบว่า สภาพสมรรถนะที่เป็นจริงส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงด้านความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเท่านั้นที่อยู่ในระดับมาก แม้ว่าจากการสำรวจการข้อมูลครูปฐมวัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 เป็นครูผู้สอนในระดับชั้นปฐมวัยและสอนตรงตามวิชาเอก 117 คน คิดเป็นร้อยละ 70.90 ของครูผู้สอนในระดับปฐมวัยทั้งหมด โดยจากผลการศึกษาสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล พบว่าครูผู้สอนปฐมวัยมีอายุระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.36 และมีประสบการณ์ในการทำงานเป็นครูผู้สอนปฐมวัย 10 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 39.00 ดังนั้นการที่ครูผู้สอนปฐมวัยมีอายุและประสบการณ์ที่สูง แต่ทำให้สภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะที่ผ่านมามีการพัฒนาสมรรถนะของครูเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง รวมถึงสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำครูผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สอดคล้องกับ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2557, น. 17) ที่กล่าวถึงปัญหาใน ด้านการพัฒนาครู เช่น งบประมาณที่จำกัด ไม่ตรงกับความต้องการของครู และขาดการติดตามประเมินผลการพัฒนา และยังพบว่าการพัฒนาครูในปัจจุบันยังไม่มีเอกภาพด้านนโยบายและมาตรฐานที่ชัดเจน แม้ว่าหน่วยงานต่าง ๆ จะจัด โครงการ พัฒนาครูเป็นจำนวนมาก แต่ยังซ้ำซ้อน ไม่เป็นระบบ ขาดประสิทธิภาพและขาดความต่อเนื่อง และไม่สามารถแก้ไขปัญหา ของโรงเรียนได้ตรงประเด็น

2.1.2 จากการศึกษารายด้าน พบว่า

1) ด้านความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พบว่าสภาพที่เป็นจริงมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมากประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ซึ่งสอดคล้องกับ California Department of Education (2011, อ้างถึงใน เพ็ญพรรณ ฌ นคร, 2560, น. 31) ได้ระบุว่าครูปฐมวัยควรมีความรู้ความเข้าใจในเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและครอบครัวสภาพปัจจุบันปัญหาที่ร่าล้อมเด็กและมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโดยศึกษาข้อมูลในส่วนของวิสัยทัศน์ซึ่งเป็นภาพที่พึงปรารถนาในอนาคตที่วางอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริงของสถานศึกษาของตนภารกิจที่จะต้องกำหนดและดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายในระยะเวลาที่แน่นอน โดยมีเป้าหมายด้านคุณภาพที่จะเกิดกับผู้เรียนทั้งด้านปริมาณและคุณภาพตรงตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและเข้าใจใน โครงสร้างหลักสูตรซึ่งกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีรวมถึงการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายโดยการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน รวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการ(2562, น. 17)กล่าวไว้ว่าหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 เป็นกรอบแนวทางหรือทิศทางของการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้ง 4 ด้านทั้งด้านร่างกายด้านอารมณ์จิตใจสังคมและด้านสติปัญญาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายและมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาปฐมวัยเพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นจุดหมายในการพัฒนาและการประเมินเด็กให้บรรลุคุณภาพ

2) ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียนพบว่าสภาพที่เป็นจริงมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่การวางแผนและเลือกใช้เครื่องมือในการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ นลินี ฌ นคร (2557, น. 22-23) ได้อธิบายว่าการประเมินพฤติกรรมเด็กปฐมวัยยึดหลักการสำคัญดำเนินการอย่างเป็นระบบการประเมินพฤติกรรมเด็กปฐมวัยต้องทำอย่างเป็นระบบมีการกำหนดเป้าหมายของการประเมินมีการวางแผนการดำเนินการเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมืออย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะถูกต้องตรงตามมาตรฐานตัวบ่งชี้และสอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สำคัญต้องมีการจดบันทึกข้อมูลไว้เป็นหลักฐานเพื่อให้เห็นร่องรอยของพัฒนาการอย่างเป็นระบบทุกระยะของการพัฒนาเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องเห็นร่องรอยของพฤติกรรมอย่างรอบด้านและสามารถนำไปใช้เพื่อการพัฒนาเด็กในด้านต่างๆให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลดังนั้นผู้ดูแลเด็กและ

ครูควรตระหนักถึงความสำคัญของการออกแบบเก็บรวบรวมข้อมูลและการนำข้อมูล ไปใช้อย่างเป็นระบบ รวมถึงกระทรวงศึกษาธิการ (2560, น. 44) ที่กล่าวถึง หลักการประเมินพัฒนาการดังนี้ 1. วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ 2. ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน 3. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี 4. ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายไม่ควรใช้แบบทดสอบ

3) ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าสภาพที่เป็นจริงด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ความรู้ความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับที่สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา (2556, น.45) กำหนดสาระความรู้สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครูด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาซึ่งมีสมรรถนะ 1. ประยุกต์ใช้และประเมินสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้และ 2. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารรวมถึงภาสกร เรืองรองและคณะ (2557, น.203) ได้กล่าวว่าเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูรวมถึงใช้เพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดีดังนั้นทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีของครูจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ครูจะละเลยไม่ได้

4) ด้านการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่าสภาพที่เป็นจริงด้านการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ การพูดคุยและปฏิบัติต่อผู้ปกครองและคนในชุมชนด้วยท่าทีที่เป็นมิตรและยิ้มแย้มและให้เกียรติผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับอรุณ รักษาทรัพย์ (2551, น. 11-20) กล่าวว่าลักษณะ ที่ดีของครูปฐมวัยที่มีต่อความสัมพันธ์กับผู้ปกครองคือการเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ดียิ้มแย้มแจ่มใสมีการปฏิบัติตนที่ดีทำหน้าที่ด้วยความตั้งใจทุ่มเทพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการต่างๆที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กทักทายผู้ปกครองถามทุกข์สุขและรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง รวมถึงสาคร พร้อมเพราะ และคณะ (2553, น. 22) ได้กล่าวว่าความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้ปกครองคือการที่ครูยิ้มแย้มแจ่มใสทักทายผู้ปกครองถามทุกข์สุขและรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง ซึ่งผลจากการศึกษาสภาพที่เป็นจริงสอดคล้องกับสภาพที่พึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่พูดคุยและปฏิบัติต่อผู้ปกครองและคนในชุมชนด้วยท่าทีที่เป็นมิตรและยิ้มแย้มและให้เกียรติผู้ปกครอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนปฐมวัยเล็งเห็นความสำคัญในการพูดคุยและปฏิบัติต่อผู้ปกครองและคนในชุมชนด้วยท่าทีที่เป็นมิตรและยิ้มแย้มและให้เกียรติผู้ปกครอง

5) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่าสภาพที่เป็นจริงด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ การจัดเตรียมสื่อสำหรับการจัดกิจกรรมการ

เรียนการสอนให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับสิริมา พิภูลศรี (2557, น. 64-67) ได้ระบุบทบาทของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากกระบวนการสอนได้สามประการคือ 1 การเตรียมการสอนการจัดหาแหล่งเรียนรู้และการวางแผนการสอนโดยการจัดทำแผนการสอนให้เหมาะสมกับวัยและให้เด็กมีส่วนร่วมและเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน 2 การสร้างบรรยากาศการจัดสภาพแวดล้อมและการกระตุ้นผู้เรียน โดยจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายากเหมาะสมกับการทำความเข้าใจในการเชื่อมโยงความรู้ไปสู่ประสบการณ์จริงของเด็ก 3 ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมกับวัยพฤติกรรมและสถานการณ์ในขณะที่เด็กกำลังทำกิจกรรม รวมถึงกระทรวงศึกษาธิการ(2563, น. 1-3) กล่าวถึงแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาคือ 1 เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากการฝึกคิดและลงมือปฏิบัติจนประสบความสำเร็จด้วยตนเองให้เด็กฝึกใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการเพื่อกำหนดเป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการทำวางแผนตัดสินใจลงมือทำและนำเสนอรวมทั้งสะท้อนความคิดความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดความสำเร็จหรือความล้มเหลวได้โดยครูเป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวกและร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกับเด็กทั้งนี้ให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลความต้องการความสนใจและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ 2 จัดประสบการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการยืดหยุ่นเพื่อพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการอย่างเป็นองค์รวมสมดุล และต่อเนื่องสอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองเหมาะสมกับอายุวุฒิภาวะและลำดับขั้นพัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคลรวมทั้งสามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความสนใจสถานการณ์บริบทหรือวิถีชีวิตจริงของเด็ก 3 จัดหาหรือพัฒนาสื่อวัสดุและอุปกรณ์รวมถึงแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติเพื่อให้เด็กมีโอกาสได้เรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายและมีความหมายต่อการพัฒนาเด็กทั้งการเล่นอิสระการเล่นร่วมกันและการเล่นที่มีข้อตกลงในกิจกรรมที่เด็กจดจ่อใส่ใจได้รับแรงบันดาลใจได้วางแผนด้วยตนเองลองผิดลองถูกฝึกฝนทักษะและการคิดแก้ปัญหา 4 จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวกอบอุ่นปลอดภัยเป็นมิตร มีอิสระและท้าทายเพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้กระตุ้นให้เด็กเจริญเติบโตและพัฒนาสูงที่สุด เรียนรู้อย่างมีความสุขรวมทั้งส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างเด็กกับเด็กและเด็กกับครู 5 ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองให้มีความรู้เท่าทันความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยรวมถึงการวิจัยและพัฒนาสื่อรูปแบบวิธีการหรือนวัตกรรมสำหรับการจัดการศึกษาปฐมวัย 6 ประสานความร่วมมือและสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ครอบครัวและชุมชนในการดูแลพัฒนาและจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.2 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

2.2.1 จากผลการศึกษารายด้าน พบว่าด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ครูปฐมวัยมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2561, น. 109-111) กล่าวว่าสื่อเป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็กทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้การเรียนรู้ของเด็กอายุ 3-6 ปีจำเป็นต้องผ่านการลงมือปฏิบัติจริงหรือเกิดจากการค้นพบด้วยตนเองเป็นประสบการณ์ตรงซึ่งเด็กจะเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือมองเห็นจับต้องได้ไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรมเมื่อเข้าสู่อายุที่สูงขึ้นการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้จึงขึ้นอยู่กับของจริงที่พบเห็นของเล่นที่เลียนแบบของจริงนิทานและเพลง ซึ่ง UNESCO (2009, pp. 1-4 อ้างถึงใน อรุณาวงศ์จรสเกษม, 2561) ได้กล่าวถึงสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 คือ 1 รู้และใช้เทคโนโลยีโดยจะต้องรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการประเมินผลให้ได้มาตรฐาน 2 มีความรู้ลึกตั้งแต่ต้นนโยบายระดับชาติ ที่จะเปลี่ยนเกี่ยวกับหลักสูตรและการประเมินผลต้องมีความรู้ลึกในวิชาที่สอนและสามารถหยุดหยุดได้หลากหลายต้องมีทักษะในการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาได้ 3 การสร้างความรู้จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้หลักการกลยุทธ์การเรียนการสอนเกี่ยวกับไอซีทีที่จะต้องสามารถที่จะออกแบบชุมชนให้มีความรู้ไอซีทีเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะการสร้างความรู้ นักเรียนอย่างต่อเนื่อง 4 มีภาวะผู้นำทั้งกับเพื่อนร่วมงานและชุมชน 5 มีการพัฒนาวิชาชีพครูโดยมีการทดลองอย่างต่อเนื่องและใช้ไอซีทีเพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Lagrange and Foulke (2004, pp. 10-20 อ้างถึงใน สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, 2561) ได้กล่าวถึงการประชุมสัมมนาระดับชาติที่คณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัย Calgary ประเทศแคนาดาว่าการเตรียมครูในศตวรรษที่ 21 คือ 1 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง 2 การเปลี่ยนแปลงกระบวนการการเรียนรู้แบบองค์รวม 3 การออกแบบการเรียนรู้ และ 4 การพัฒนาหลักสูตรและเทคโนโลยี ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ครูปฐมวัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีความต้องการจำเป็นสูงสุดที่จะได้รับการพัฒนาทักษะการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.2.2 จากผลการศึกษารายด้าน พบว่าด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ครูปฐมวัยมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่อยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ การเข้าถึงสารสนเทศเพื่อการพัฒนาตนเองและร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา (2556, น.45) กำหนดสาระความรู้สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครูด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาซึ่งมีสมรรถนะด้านการประยุกต์ใช้และประเมินสื่อ

นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ และสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมไปถึงภาสกร เรืองรองและคณะ (2557, น.203) ได้กล่าวว่าเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูรวมถึงใช้เพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดีดังนั้นทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีของครูจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ครูจะละเลยไม่ได้ ซึ่งจากการศึกษาสภาพที่เป็นจริง ครูปฐมวัยเข้าถึงสารสนเทศเพื่อการพัฒนาตนเองและร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพน้อย มีค่าเฉลี่ย เพียง 3.27 จึงมีความต้องการจำเป็นที่จะเข้าถึงสารสนเทศเพื่อการพัฒนาตนเองและร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพมากขึ้น

2.2.3 ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน จากผลการศึกษา พบว่า ครูปฐมวัยมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะที่อยู่ในระดับสูงที่สุด ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ที่เป็นเช่นนี้เพราะจากการศึกษาสภาพที่เป็นจริง พบว่า ครูปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 ด้าน เฉลี่ยน้อยที่สุด จึงเล็งเห็นความสำคัญของความรู้ความเข้าใจวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 ด้าน จึงมีความต้องการจำเป็นที่จะพัฒนาทักษะความรู้ความเข้าใจวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 ด้าน สูงที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฑิ ทิพย์มนต์ (2555, น. 10-11) ได้กล่าวว่าครูปฐมวัยควรมีความรู้เกี่ยวกับหลักพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและสามารถประเมินพัฒนาการได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม รวมไปถึงเพ็ญพรรณ น นคร (2560, น. 38) กล่าวว่า การประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยคือการที่ครูมีความรู้และเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางพัฒนาการครอบคลุมทั้งสี่ด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาซึ่งสามารถประเมินพัฒนาการได้โดยการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในแต่ละช่วงอายุด้วยวิธีการที่หลากหลายมีการวางแผนและเลือกใช้เครื่องมืออย่างเหมาะสมรวมถึงการจดบันทึกพัฒนาการตามสภาพจริงอย่างสม่ำเสมอเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในแต่ละครั้ง

2.2.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากผลการศึกษา พบว่า ครูปฐมวัยมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่อยู่ในระดับสูงที่สุด ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับเด็กเปิดโอกาสให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวันอยู่เสมอ สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ(2563, น. 1-3)แนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวกอบอุ่นปลอดภัยเป็นมิตร มีอิสระและท้าทายเพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้กระตุ้นให้เด็กเจริญเติบโตและพัฒนาสูงที่สุด เรียนรู้อย่างมีความสุขรวมทั้งส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างเด็กกับเด็กและเด็กกับครู รวมถึงสิริมา พิกุลศรี (2557, น. 64-67) ได้ระบุบทบาทของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากกระบวนการสอนได้สามประการคือ 1 การเตรียมการสอนการจัดหาแหล่งเรียนรู้และการวางแผน

แผนการสอน โดยการจัดทำแผนการสอนให้เหมาะสมกับวัยและให้เด็กมีส่วนร่วมและเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน 2 การสร้างบรรยากาศการจัดสภาพแวดล้อมและการกระตุ้นผู้เรียน โดยจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายากเหมาะกับการทำความเข้าใจในการเชื่อมโยงความรู้ไปสู่ประสบการณ์จริงของเด็ก และ 3 ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมกับวัยพฤติกรรมและสถานการณ์ในขณะที่เด็กกำลังทำกิจกรรม

3. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินการ ดังนี้

3.1.1 จากการวิจัยพบว่าด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด โดยครูปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 มีความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมากที่สุด โดยมีประเด็นที่ต้องการได้รับการพัฒนาดังต่อไปนี้

1) ด้านการเข้าถึงสารสนเทศเพื่อพัฒนาตนเองและร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารควรมีการจัดอุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีให้พร้อมต่อความต้องการของครูปฐมวัย เพื่อให้ครูปฐมวัยสามารถใช้สื่อ และเทคโนโลยีในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพได้

2) ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน ผู้บริหารควรมีการจัดอบรมพัฒนาทักษะด้านการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน และควรตระหนักถึงความสำคัญของสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

3) ด้านการใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น LINE Facebook และแอปพลิเคชันอื่นๆ ซึ่งผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการใช้สื่อโซเชียลมีเดียอย่างเหมาะสม ทั้งการให้ความรู้เรื่องรูปแบบการใช้งานแอปพลิเคชันต่างๆ รวมไปถึงการนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนด้วย

3.1.2 ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียนสำหรับครูปฐมวัยเพื่อให้ครูปฐมวัยสามารถวัดและประเมินพัฒนาการของนักเรียนได้อย่างหลากหลายและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นปฐมวัย รวมถึงควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนของครูปฐมวัย โดยต้องมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีความพร้อมด้านการจัดการเรียนการสอน ทั้งสื่ออุปกรณ์ และทักษะความสามารถ เพื่อให้ครูปฐมวัยสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปาง เขต 2

3.2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครูระดับประถมศึกษาในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์และการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2561). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์และการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2563). *นโยบายและแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์และการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กุลชลี จงเจริญ. (2559). *โครงการส่งเสริมศักยภาพผู้นำในการนิเทศ การเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. (เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กัณตวรรณ มีสมสาร. (2560). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จิรนนท์ นุ่นชูคັນ. (2557). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จำลอง นักพ็อน. (2555). *การบริหารสมรรถนะและบุคคลในองค์กร. ใน ประมวลชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา*. หน่วยที่ 9. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชวลีวัลย์ รักษาภักดี. (2557). *การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาครูอนุบาลในการจัดกิจกรรมเสรีในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ฐิติกานต์ เอี่ยมสอาด. (2559). *ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาครูและผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี*. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- ณัฐภัตสร ชื่นสุขสมหวัง. (2556). การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ชเนศ ขำเกิด. (2555). สมรรถนะเฉพาะและตัวบ่งชี้ของครูปฐมวัย. สืบค้นจาก <http://www.e-child-edu.com/2021/03/03>.
- นิตยา คชภักดี. (2543). ขั้นตอนการพัฒนาเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปฏิสนธิถึง 5 ปี. กรุงเทพฯ: คุรุสภา-ลาดพร้าว.
- นลินี ณ นคร. (2557). แนวคิดในการประเมินพฤติกรรมเด็กปฐมวัย (เอกสารการสอนชุดวิชาการประเมินและสร้างเสริมพฤติกรรมเด็กปฐมวัย). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฝ่ายวาริ ประภาสวัต. (2555). การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาความสามารถของผู้ดูแลเด็กด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เพ็ญพรรณ ณ นคร. (2560). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะพี่เลี้ยงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, กรุงเทพฯ.
- ภัทรพรรณ เทียนไชย. (2553). การพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลของกรมการปกครอง : การจัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนารัพยากรบุคคล. วารสารบัณฑิตศึกษา เทศาภิบาล, 102 (5), 20-24.
- รัศมี ต้นเจริญ. (2544). เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการศึกษาศาสตร์ปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- วยุรี ทิพนนต์. (2555). ความรู้และเจตคติที่มีต่อการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- วไลพร เมฆไตรรัตน์. (2559). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดพหุปัญญา สำหรับครูปฐมวัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.

- วิทยาลัยการฝึกหัดครู. (2558). *ศูนย์การเรียนรู้ทางการศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. สืบค้นจาก <http://www.e-child-edu.com/2020/11/20>.
- วิบูลย์ลักษณ์ ผิดผาด. (2556). *สมรรถนะการจัดการศึกษาปฐมวัยของครูผู้สอนระดับปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วัชรีย์ ร่วมคิด. (2547). *การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย*. เลข: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
- สาคร พร้อมเพราะ ยศพล เหลืองโสมนภา และลลิตา เดชาวุธ. (2549). *ความต้องการพัฒนาความรู้ในการปฏิบัติงานของครูพี่เลี้ยงเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดจันทบุรี*. จันทบุรี: วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า.
- สิริมา พิกุลศรี. (2557). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาผู้ดูแลเด็กด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านแก้ง อำเภอคอนสาร จ.มุกดาหาร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2553). *การวัดและประเมินเด็กแนวใหม่ : เด็กปฐมวัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.
- สุทธิพร ภิญโญ. (2559). *การพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมสมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาล*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาคุณวุฒิปบัณฑิต). มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- สุนันทา แดงนางษ์. (2552). *ผลการใช้โปรแกรมการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบดนตรีที่มีต่อการพัฒนาการด้านร่างกายและอารมณ์ของนักเรียนปฐมวัย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, กรุงเทพฯ.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์และการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อรุณ รักษาทรัพย์. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูพี่เลี้ยงและผู้ปกครองกับประสิทธิผลในการอบรมเด็กศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดปราจีนบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.

Caparott, C.S. (2012). Professional development need of early Childhood providers: A focus group study. Department of Human Development and Family Studies. University of Connecticut

Jackman, H.L. (2005). Early education Curriculum achild's connection to the world. New York: Thomson Delmar Learning.

Witkin, B.R. , and Altschuld, W.J. (1995). Planning and conducting need assessment: A practical guilde. Thousand Oaks:SAGE Publication.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

สำเนานั่งสื่อขอความร่วมมือในการวิจัย

ที่ อว 0602.16 (บ)/ 439

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

1 ตุลาคม 2564

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระ จตุพร

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวนันทิชา ตุ่นวิชัย นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2504-8505
โทรสาร. 0-2503-3566-7
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 088-144-7917

ที่ อว 0602.16 (บ)/ 439

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

1 ตุลาคม 2564

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.ปรีมปรีชญ์ คณิณพศุคย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวนันท์ชา ตุ่นวิชัย นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษานำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 088-144-7917

ที่ อว 0602.16 (บ)/ 439

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

1 ตุลาคม 2564

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ ดร.ชยุต วิจิตรสุนทร

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวนันท์ชา ตุ่นวิชัย นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษานำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 088-144-7917

ที่ อว 0602.16 (บ)/ 519

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

12 พฤศจิกายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2

ด้วยนางสาวนันทิชา ตุ่นวิชัย นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรซึ่งเป็นครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 092-402-0349

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม**การศึกษาสภาพความเป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการ
เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ลำปางเขต 2****คำชี้แจง**

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพความเป็นจริง และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 โดยแบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การประเมินสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2

ผู้วิจัยขอความกรุณาให้ท่านพิจารณาตอบตามความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด โดยข้อมูลและคำตอบทั้งหมดจะได้รับการปกปิดเป็นความลับและจะนำไปใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เท่านั้น ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามและส่งคืนภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวนันทิชา ตุ่นวิชัย

นักศึกษาระดับปริญญาโท แผนกบริหารการศึกษา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

โทรศัพท์ 092-4020349 E-mail : Nanticha051993@gmail.com

กรุณาส่งแบบสอบถามคืนภายในวันที่ 30 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2564

แบบสอบถาม

การศึกษาสภาพความเป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการ
เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ลำปางเขต 2

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

20-29 ปี 30-39 ปี 40-49 ปี 50 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี ปริญญาโท อื่นๆ.....

4. ประสบการณ์การทำงาน

1-3 ปี 4-6 ปี 7-10 ปี 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ใน
ศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถามแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความตามสภาพสมรรถนะที่
เป็นจริงและสภาพสมรรถนะที่คาดหวังที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
ของครูปฐมวัย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	สภาพสมรรถนะที่เป็นจริง					สภาพสมรรถนะที่พึงประสงค์						
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
	เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้ปกครองและคนในชุมชนเช่นการช่วยงานกิจกรรมของชุมชนการเยี่ยมบ้านเด็กเป็นต้น												
5	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน												
5.1	ท่านจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกตามความสนใจและจัดเวลาที่เพียงพอสำหรับทำกิจกรรม												
5.2	ท่านจัดกิจกรรมหลากหลายทั้งกลุ่มใหญ่กลุ่มย่อยและรายบุคคล												
5.3	ท่านจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับเด็กเปิดโอกาสให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันอยู่เสมอ												
5.4	ท่านจัดกิจกรรมครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์สังคมสติปัญญาโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมอยู่เสมอ												
5.5	ท่านมีการจัดเตรียมสื่อสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนเสมอ												

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

แบบสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2

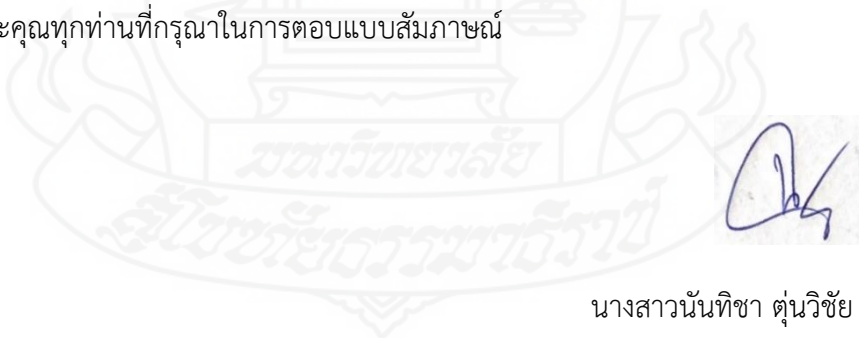
.....

คำชี้แจงการตอบแบบสัมภาษณ์

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2
 2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำสัมภาษณ์ที่ต้องการคำตอบสั้นๆ ประกอบด้วย ชื่อ - นามสกุล ตำแหน่ง หน่วยงาน วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ ผลงานตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2
 3. ขอความกรุณาตอบข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามความเป็นจริงมากที่สุด การตอบแบบสัมภาษณ์นี้จะไม่ มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใด ซึ่งคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 เพื่อให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาในการตอบแบบสัมภาษณ์

นางสาวนันทิชา ตุ่นวิชัย
 นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 แขนงวิชาบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดให้ข้อมูลตามความเป็นจริง

1. ชื่อ - นามสกุล ของผู้ให้ข้อมูล

.....

2. ตำแหน่ง

.....

3. หน่วยงานสังกัด

.....

4. วุฒิการศึกษา

.....

5. ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง (ปี)

.....

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2

คำชี้แจง โปรดให้ข้อมูลที่ตรงกับทักษะหรือมุมมองของท่านในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2

ข้อ 1 ท่านมีแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศในประเด็นดังต่อไปนี้อย่างไร

- 1.1 การเข้าถึงสารสนเทศเพื่อการพัฒนาตนเองและร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพ

.....

.....

- 1.2 ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน

.....

.....

.....

1.3 การใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น LINE และ Facebook

.....

.....

.....

ข้อ 2 ท่านมีแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน ในประเด็นดังต่อไปนี้อย่างไร

2.1 ความรู้ความเข้าใจวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา

.....

.....

.....

2.2 การประเมินพัฒนาการเด็กด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินผลงาน

.....

.....

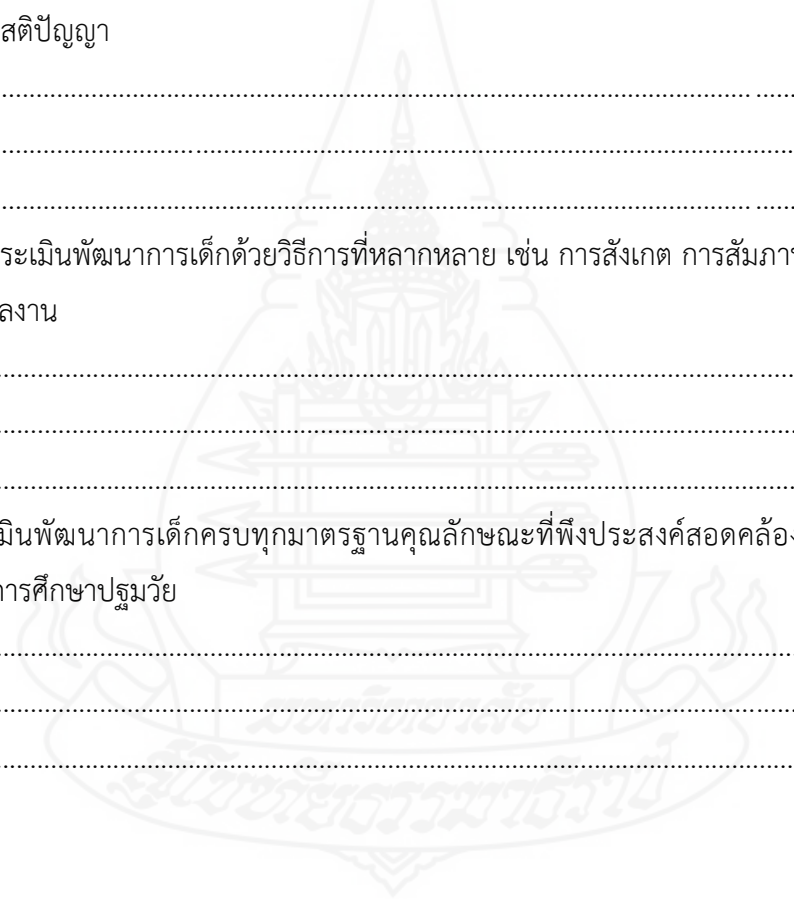
.....

2.3 ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

.....

.....

.....

ข้อ 3 ท่านมีแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในประเด็นดังต่อไปนี้อย่างไร

3.1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับเด็กเปิดโอกาสให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน

.....
.....
.....

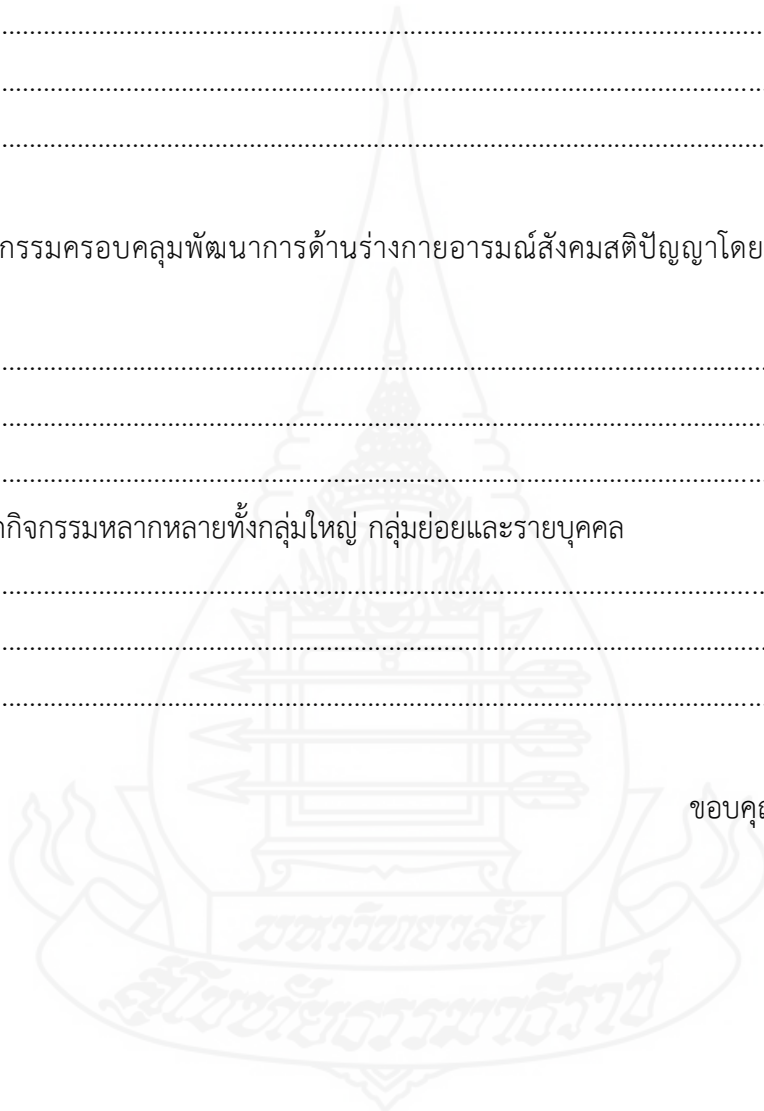
3.2 จัดกิจกรรมครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์สังคมสติปัญญาโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม

.....
.....
.....

3.3 การจัดกิจกรรมหลากหลายทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและรายบุคคล

.....
.....
.....

ขอบคุณในความอนุเคราะห์
ผู้วิจัย

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรระ จตุพร (อาจารย์)

สถานที่ทำงาน : วิทยาลัยการศึกษา ม.พะเยา

วุฒิการศึกษา : ศีษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์หรือความชำนาญ : การบริหารการศึกษา การ
ประกันคุณภาพการศึกษา การบริหารจัดการ โรงเรียนทางเลือก
การจัดทำแผนยุทธศาสตร์สถานศึกษา

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 : อาจารย์ ดร. ปุริมปรัชญ์ คณินพศุทธิ์ (อาจารย์)

สถานที่ทำงาน : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

วุฒิการศึกษา : ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การวัดและประเมินผล
การศึกษา)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์หรือความชำนาญ : การวัดและประเมินผล
การศึกษา การวิจัยการศึกษา สถิติและคณิตศาสตร์

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 : ผู้อำนวยการ ดร.ชชุด วิจิตรสุนทร

สถานที่ทำงาน : โรงเรียนบ้านน้ำดิบ อำเภอเถิน สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2

วุฒิการศึกษา : ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด) การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา

ประสบการณ์หรือความชำนาญ : การบริหารสถานศึกษา

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์

1. **นายชยพล ศรีประดิษฐ์** รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาลำปาง เขต 2
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
ประสบการณ์การบริหาร ระยะเวลา 18 ปี
ผู้เชี่ยวชาญด้าน การบริหารการศึกษา
คุณวุฒิ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหาร
การศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. **นายดล ก้อนแหวน** ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเสริมงาม อำเภอ
เสริมงาม จังหวัดลำปาง
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
ประสบการณ์การบริหาร ระยะเวลา 30 ปี
ผู้เชี่ยวชาญด้าน การบริหารการศึกษา
คุณวุฒิ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหาร
การศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง
3. **ดร.ชยุต วิจิตรสุนทร** ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำดิบ อำเภอเถิน
จังหวัดลำปาง
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
ประสบการณ์การบริหาร ระยะเวลา 6 ปี
ผู้เชี่ยวชาญด้าน การบริหารการศึกษา
คุณวุฒิ ปรัชญาคุณวุฒิบัณฑิต (ปร.ค) การบริหาร
การศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา

- 4 นายอัศรา ทนัสนไชยชมภู ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านคอนไซ อำเภอดง
จังหวัดลำปาง
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
ประสบการณ์การบริหาร ระยะเวลา 6 ปี
ผู้เชี่ยวชาญด้าน การบริหารการศึกษา
คุณวุฒิ การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหาร
การศึกษา)มหาวิทยาลัยพะเยา
- 5 นางนันท์นรี แก้วดำ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเวียง
อำเภอดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาลำปางเขต 2
ผู้เชี่ยวชาญด้าน การจัดการเรียนรู้
ประสบการณ์การสอน ระยะเวลา 28 ปี
คุณวุฒิ ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ลำปาง

ภาคผนวก ง
การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผลการประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหา
การวิจัยเรื่อง สภาพความเป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ใน
ศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2

ข้อ	รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ			เฉลี่ย IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย					
1.1	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
1.2	ท่านมีความเข้าใจโครงสร้างหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2560	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
1.3	ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2560	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
1.4	ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
1.5	ท่านมีการประเมินผลหลักสูตรก่อนและหลังการใช้หลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2560	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	การวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน					
2.1	ท่านมีความรู้ความเข้าใจวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ครบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.2	ท่านสามารถประเมินพัฒนาการเด็กด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินผลงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ			เฉลี่ย IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
2.3	ท่านสามารถวางแผนและเลือกใช้เครื่องมือในการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.4	ท่านประเมินพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดปี การศึกษามีการวางแผนการประเมินพัฒนาการเด็กเป็นระยะภาคเรียนละสองครั้ง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.5	ทำประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ					
3.1	ท่านมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
3.2	ท่านเข้าถึงสาระสนเทศเพื่อการพัฒนาตนเองและร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.3	ท่านมีความรู้ความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.4	ท่านนำโปรแกรมสำเร็จรูปในการติดต่อสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเช่น LINE และ Facebook	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ			เฉลี่ย IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
4	การทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง					
4.1	ท่านมีการจัดกิจกรรมประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองและคนในชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาและการเรียนรู้ของเด็กอยู่เสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.2	ท่านเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.3	ท่านพูดคุยและปฏิบัติต่อผู้ปกครองและคนในชุมชนด้วยท่าทีที่เป็นมิตรและยิ้มแย้มและให้เกียรติผู้ปกครอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.4	ท่านจัดกิจกรรมเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้ปกครองและคนในชุมชนเช่นการช่วยงานกิจกรรมของชุมชนการเยี่ยมบ้านเด็ก เป็นต้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
5.1	ท่านจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกตามความสนใจและจัดเวลาที่เพียงพอสำหรับทำกิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5.2	ท่านจัดกิจกรรมหลากหลายทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและรายบุคคล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5.3	ท่านจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับเด็กเปิดโอกาสให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันอยู่เสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ			เฉลี่ย IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
5.4	ท่านจัดกิจกรรมครอบคลุมพัฒนาการ ด้านร่างกายอารมณ์สังคมสติปัญญา โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมอยู่ เสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5.5	ท่านมีการจัดเตรียมสื่อสำหรับการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้เพียงพอ ต่อจำนวนนักเรียนเสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวนันทิชา ตุ่นวิชัย
วัน เดือน ปีเกิด	5 ตุลาคม 2536
สถานที่เกิด	จังหวัดลำปาง
ประวัติการศึกษา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านป่าตาล อำเภอเถิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปางเขต 2
ตำแหน่ง	ครู

